

သင့်ဘဝတိုးတက်ကြီးပွားရေးအတွက်
လောက၏အမြတ်ဆုံးရတနာကို ဦးထိပ်ပန်ဆင်ပါ

မြတ်သံဃာ ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်

မြတ်သံဃာ ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်

သံဃာတော်မြတ်ကိုဘာကြောင့်ကိုးကွယ်ထိုက်သလဲ

တတိယအကြိမ်

မြတ်သံဃာ ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်

- ၁။ သံဃာရတနာဟာ လောကမှာ အမြတ်ဆုံးရတနာတစ်ပါး။
- ၂။ လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့မှာရှိတဲ့ ရတနာအားလုံးထက် သံဃာရတနာဟာ ဘာကြောင့်ပိုမြတ်သလဲ။
- ၃။ မြတ်သံဃာဟာ ကုသိုလ်မျိုးစေ့ ပျိုးစိုက် ဖို့ရာ အကောင်းဆုံး လယ်ယာမြေ ဖြစ်တယ်ဆိုပါလား။
- ၄။ ရဟန်းသံဃာများကို ပူးမြင်ရရုံနဲ့ ကြီးပွား တိုးတက်ရေးအတွက် မင်္ဂလာ တစ်ပါး ဖြစ်တယ်ဆိုပါလား။
- ၅။ မြတ်သံဃာဟာ ဤကမ္ဘာမှာ သက်တမ်း အရှည်ဆုံး အညီညွတ်ဆုံး အမြတ်ဆုံး အဖွဲ့အစည်းဆိုပါလား။
- ၆။ သူတော်ကောင်းတရားကို ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်းဟာ မင်္ဂလာတစ်ပါး၊ နာကြား ရခြင်းဟာလည်း မင်္ဂလာ တစ်ပါး၊ ဘယ်သူနဲ့ တရား ဆွေးနွေးပြီး ဘယ်သူ့ထံက တရားနာရမလဲ။
- ၇။ သံဃာရတနာဟာ သင့်ဘဝကို အတင့်တယ်ဆုံး အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်အောင် ပံ့ပိုး ပေးနိုင်တယ်၊ ဒီအခွင့်အရေးကို သင်လက်လွှတ်ခံမလား။
- ၈။ မြတ်သံဃာဟာ သတ္တဝါများချမ်းသာဖို့ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့တယ်၊ လောကမှာ သံဃာ ရတနာ ပေါ်ထွန်းလာတာ သင့်အတွက် ဖြစ်ပြီလား။

မြတ်သံဃာ

သံဃာတော်ကို ဘာကြောင့် ကိုးကွယ်ထိုက်သလဲ...

(တ တိ ယ အ ကြိမ်)

ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်

သင့်ဘဝ ကြီးပွားချမ်းသာရေးအတွက်
ကိုယ်ပိုင်ရတနာ အမှတ် (၃)

ဖြန့်ချိရေး

မြန်မာ့ရတနာစာပေ

တိုက် ၁၅၊ အခန်း ၁၉၊ ဦးဝိစာရအိမ်ရာ
ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း - ၂၈၆၆၁၀၊ ၀၉-၈၀-၂၂၅၁၆

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၄၁/၂၀၀၃) (၆)
မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၆၄/၂၀၀၃) (၆)

○

ပုံနှိပ်ခြင်း

၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ၊ တတိယအကြိမ်၊ အုပ်စု - ၅၀၀

○

ထုတ်ဝေသူ

မင်းတေဇာမွန်၊ ရတနာမင်းစာပေ (၃၄၅၅)

တိုက် ၁၅၊ အခန်း ၁၉၊ ဦးဝိစာရအိမ်ရာ

ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

○

အတွင်းစာသားနှင့်မျက်နှာပုံးပုံနှိပ်သူ

ဦးတင်မောင်ဝင်း၊ သင်းလွဲဝင်း ပုံနှိပ်တိုက် (၀၅၉၄၆)

အမှတ် (၁) ဗိုလ်ရာညွန့်လမ်း၊ ယောမင်းကြီးရပ်ကွက်

ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

○

ကွန်ပျူတာတစ်

ခွန်မျိုး

○

ဖြန့်ချိရေး

မြမ္မန်ရတနာစာပေ

တိုက် ၁၅၊ အခန်း ၁၉၊ ဦးဝိစာရအိမ်ရာ

ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း ၀၁-၂၈၆၆၁၀၊ ၀၉၈၀-၂၂၅၁၆

တန်ဖိုး

၆၀၀/-

အတုမရှိတဲ့ ရတနာ

သံဃာတော်ဆိုတာ အမြတ်ဆုံးရတနာတစ်ပါး။

ဘုရားရတနာ တရားရတနာတို့နည်းတူ အတုမရှိမြင့်မြတ်
တဲ့ ရတနာတစ်ပါး ဖြစ်ပေတယ်။

လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည် နဂါးပြည် ဂဠုန်ပြည် စသည်
တွေမှာ ရတနာမျိုးစုံရှိပေမယ့် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့နှင့်
တူမျှတဲ့ရတနာဆိုတာ မရှိဘူး။

သံဃာရတနာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းဟာ သင့်ဘဝ
တိုးတက်ကြီးပွားရေးအတွက် ပဓာနဆုလာဘ်တစ်ခုပင် ဖြစ်
ပေတယ်။

ကောင်းမှုစိုက်ပျိုးဖို့ လယ်ယာမြေ

သံဃော လောကေ သမုပ္ပန္နော။

ပုညဇောတ္တံ အနတ္တရံ။

လူ့ဘုံဌာန လူ့လောကမှာ သံဃာရတနာ ကောင်းစွာ ပွင့်
ထွန်းနေလေပြီ။ သံဃာတော်ဟာ ကောင်းမှုမျိုးစေ့ စိုက်ပျိုးကြံချ
ဖို့ရာ အတုမရှိကောင်းမြတ်တဲ့လယ်ယာမြေသဖွယ်ဖြစ်ပေတယ်။

သစ္စဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇီနာတိ။
အလှူအပေါင်းကို တရားအလှူက အောင်နိုင်၏။

သို့

.....
.....

အမှတ်တရ အမြတ်ဆုံးဓမ္မလက်ဆောင် ပေးပို့ပါ၏။
သံဃာတော်ကျေးဇူးဖြင့်
မင်္ဂလာအပေါင်း ခညောင်းပါစေ။

မှ

.....
.....

ရတနာသုတ်တော်

မြတ်စွာဘုရားနဲ့ သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းကြတဲ့ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အရေအတွက်အားဖြင့် ရှစ်ယောက်၊ မဂ်ဖိုလ်အစုံ အားဖြင့် လေးစုံရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သာဝကများ ဖြစ်ကြတဲ့ ဒီအရိယာတို့ဟာ တမလွန်ဘဝ ချမ်းသာကြီးပွားရေး အတွက် ရည်မှန်းပြီး လှူဒါန်းအပ်တဲ့ အလှူဝတ္ထုများကို ခံယူ ထိုက်ပေတယ်။ ထိုအရိယာတို့အား လှူဒါန်းရတဲ့ အလှူဒါန ဟာ အကျိုးကြီးမားလှပေတယ်။ အရိယာသံဃာတည်းဟူသော ရတနာရဲ့ နှစ်သက်ဖွယ်ဂုဏ်တော်များဟာ အလွန်ထူးမြတ်လှ ပေတယ်။ ဤမှန်တဲ့သစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါများ ချမ်းသာ ကြပါစေသတည်း။

အောင်မြင်မှုရဲ့ စွမ်းအား

စိတ်မှာ အနန္တစွမ်းအား ရှိတယ်။

ယုံကြည်မှုက စိတ်ရဲ့စွမ်းအားကို မြင့်တက်စေပါတယ်။

ရတနာသုံးပါးမှာ လေးလေးနက်နက်သက်ဝင်ယုံကြည်တာ စိတ်ရဲ့စွမ်းအားကို မြင့်တက်စေတဲ့အပြင် စိတ်ရဲ့အရည်အသွေး ကိုပါ မြင့်မြတ်စေပါတယ်။

ကြီးမားမြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်စွမ်းအားဟာ အောင်မြင်မှုရဲ့ အဓိက သော့ချက်ပါပဲ။

မိမိအလိုသို့ စိတ်ကိုပါလာပါစေ

‘ရဟန်းဟာ စိတ်အလိုကိုမလိုက်ဘဲ စိတ်ကိုသာ မိမိအလိုသို့ ပါအောင် ကြိုးစားပြီး လောကီ လောကုတ္တရာ သမာပတ်နဲ့ နေနိုင်မှ အင်ကြင်းတောပမာ သာသနာတော်ကြီးကို တင့်တယ်စေနိုင်တယ်။’
(အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်)

ရာဂအယဉ်ကို ဖြတ်ပါ

‘ခေမာ...သင် မြင်ရတဲ့ မိန်းမပျိုရဲ့အလှ ဖောက်ပြန်သွားသလို သင့်ခန္ဓာကိုယ်ဟာလဲ မချွတ်ကေန် ဖောက်ပြန်လိမ့်မယ်’ လို့ နှလုံးသွင်းပါ။ အနိစ္စသညာကိုယူပြီး ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပမာ မြွေယှက်နေတဲ့ တဏှာကွန်ရက်ကို ဖယ်ပစ်ပါ။ မာန်ဟုန်တင်းနေတဲ့ မာနကိုလဲ စွန့်ခွာပါ။ ကိလေသာမီးကြီး ငြိမ်းအေးပြီး ချမ်းသာသွားလိမ့်မယ်။

‘ခေမာ...ပင့်ကူဟာ မိမိပြုလုပ်တဲ့ ကွန်ရက်အမျှင်ကို အစဉ်လိုက်နေသလို ရာဂရမ္မက်နဲ့ နှစ်သက်ကပ်ငြိကြတဲ့လူတို့ကလဲ မိမိတို့ ပြုလုပ်တဲ့ ရာဂအယဉ်နောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်နေကြတယ်။ ထိုရာဂတဏှာ ကိလေသာအယဉ်ကိုလဲ ဖြတ်တောက်ပြီး ငဲ့ကွက်ခြင်းအလျဉ်းမရှိဘဲ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ပယ်ပြီး ကျင့်ပါလော့’

(ခေမာမိဖုရားကြီးအား ကျွတ်တမ်းဝင်စေတဲ့တရား)

မာတိကာ

မြတ်သံဃာ	-	၉
ကြီးကျယ်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူး	-	၁၂
သာသနာတွင်းအခါ	-	၁၆
သိကြားမင်းနှင့် သုဇာမိဖုရား	-	၁၇
သံဃာတော်အစ ပဉ္စဝဂ္ဂီက	-	၁၉
သာသနာပြုလုပ်ငန်း တူညီထမ်း	-	၂၁
မင်းညီမင်းသားများ ရဟန်းပြုကြခြင်း	-	၂၄
သူဌေးသူကြွယ်သားများ ရဟန်းပြုကြခြင်း	-	၂၈
ဥစ္စာတွေကို ရေမျောလိုက်ပါ	-	၃၁
ဘာကြောင့် ရဟန်းပြုရသလဲ	-	၃၃
ကမ္ဘာထိပ်တန်းအဖွဲ့အစည်း	-	၃၇
လူနှင့်မတူတဲ့ ရဟန်း	-	၃၉
ရဟန်းတော်များရဲ့ သီလ	-	၄၆
အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ လေနာရောဂါ	-	၅၃
ပစ္စယ သန္နိဿိတ သီလ	-	၅၅
ဘိက္ခုနီသံဃာ	-	၅၆
လက်ယာရံ ခေမာထေရီ	-	၆၁
လက်ဝဲရံ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ	-	၆၃
သာသနာတော်ကို စောင့်ထိန်းခဲ့ကြပုံ	-	၆၄
ဖြုတ်ပယ်၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းမပြုရ	-	၆၈

မာတိကာ

ဒုတိယ သင်္ဂါယနာ	-	၆၈
တတိယ သင်္ဂါယနာ	-	၇၀
သီရိလင်္ကာသာသနာ	-	၇၃
တစ်သာသနာမှာ တစ်ယောက်	-	၇၆
မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာ	-	၈၀
သံဃာတော်ဂုဏ် ကိုးပါး	-	၈၂
အခြားသာသနာမှာ မရှိ	-	၈၄
ဆရာနှင့် ဒါယကာ ညီညွတ်ဖို့	-	၈၆
လက်ငင်းအကျိုးတရား	-	၈၈
တမလွန်ဘဝ အကျိုးကျေးဇူး	-	၉၁
ဆရာ ဒကာ ဆက်ဆံရေး	-	၉၅
ဆွမ်းဝိုင်းကြီးကို ဘယ်လိုဆက်ကပ်ရမလဲ	-	၉၇
ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ဖိတ်ကြားပုံ	-	၉၉
အမြတ်ဆုံးတရား ခြောက်ပါး	-	၁၀၁

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

မြတ်သံဃာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ပိုင်ဆိုင်ကြတဲ့ အမြတ်ဆုံးရတနာသုံးပါး
မှာသံဃာတော်ဟာ ရတနာမြတ်တစ်ပါးအဖြစ် ပါဝင်ပါတယ်။
သံဃာတော်ဟာ ဘာကြောင့် အမြတ်ဆုံးရတနာတစ်ပါး ဖြစ်ရ
သလဲ။

‘သံဃ’ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားကို မြန်မာတို့က ‘သံဃာ’လို့ ခေါ်
တယ်။ အဓိပ္ပာယ်က ‘အပေါင်းအစု၊ အသင်းအဖွဲ့’ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် အယူဝါဒချင်း၊ သိက္ခာချင်း တူညီကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
များရဲ့ အပေါင်းအစုကို သံဃာလို့ခေါ်ရမယ်။ အယူဝါဒ၊ အသိ
အမြင်ချင်း အကျင့်သီလသိက္ခာချင်း တူညီကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆို
တာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များပါပဲ။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတာ သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို
ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိမြင်ပြီးတော့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့်
နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြတယ်။ အရိ
ယာပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်မျိုးရှိတယ်။

- (၁) သောတာပတ္တိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်
- (၂) သောတာပတ္တိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် = သောတာပန်
- (၃) သကဒါဂါမိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်
- (၄) သကဒါဂါမိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် = သကဒါဂါမိ
- (၅) အနာဂါမိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်
- (၆) အနာဂါမိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် = အနာဂါမိ
- (၇) အရဟတ္တမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်
- (၈) အရဟတ္တဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် = ရဟန္တာ

မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် (ဝါ) မဂ္ဂဋ္ဌာန် လေးဦးက မဂ်စိတ် တစ်ချက် ဖြစ်နေတဲ့အခိုက်သာ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လို့ အမည်ရကြတယ်။ မဂ်စိတ်ပြီးတာနဲ့ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် (ဝါ) ဖလဋ္ဌာန်ဖြစ်သွားကြတယ်။ ဖလဋ္ဌာန် လေးဦးကို သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိ၊ အနာဂါမိ၊ ရဟန္တာလို့ ခေါ်ကြတယ်။

သောတာပန်တို့က သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ - ကိလေသာနှစ်ပါးကို အမြစ်ပြတ်ပယ်သတ်ထားကြပြီးတော့ ကျန်ကိလေသာတို့ရဲ့ အပါယ်ချနိုင်တဲ့ အစွမ်းသတ္တိများကိုလည်း ပယ်သတ်ပြီးဖြစ်ကြတယ်။ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ တို့ကိုလည်း ပယ်ထားပြီးပြီ။ ရတနာသုံးပါးမှာ မတုန်လှုပ်တဲ့ အဓိကမသဒ္ဓါဖြင့် သက်ဝင်ယုံကြည်ကြပြီးတော့ ငါးပါးသီလကိုလည်း ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ မြဲမြံစွာစောင့်ထိန်းနိုင်သူများ ဖြစ်ကြတယ်။

သကဒါဂါမိတို့က သောတာပန်တို့ထက် ကိလေသာ ပိုပြီး နည်းပါးကြတဲ့အတွက် ပိုပြီးမြင့်မြတ်ကြတယ်။ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဒေါသကိလေသာကိုပါ အလျဉ်းပယ်သတ်ထားပြီး ဖြစ်

ကြလို့ သကဒါဂါမ်တို့ထက်ပိုမြင့်မြတ်ကြပါတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့က လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစတဲ့ ကိလေသာအားလုံးကို အမြစ်ပြတ် ပယ်သတ်ထားကြပြီးဖြစ်လို့ အနာဂါမ်တို့ထက် ပိုမြင့်မြတ်ကြပါတယ်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးဟာ မဂ်အသိအမြင်၊ ဖိုလ်အသိအမြင်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာအသိအမြင် တူညီကြတဲ့အပြင် အရိယာကန္တသီလ ပြည့်စုံစင်ကြယ်မှုအားဖြင့်လည်း မျက်မှောက် မျက်ကွယ် အမြဲတစေ တူညီကြတယ်။ ကိလေသာထူပြောကြတဲ့ ပုထုဇဉ်များက ဒီလိုအသိအမြင်နဲ့ အကျင့်သီလချင်း မတူညီနိုင်ကြဘူး။

ဒါကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းအစုကိုပဲ ‘သံဃာ’ လို့ မုချအားဖြင့် ခေါ်ဆိုရတယ်။

ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့တပည့်သားများအဖြစ် ခံယူပြီးတော့ မဂ်ဖိုလ်ရရေးအတွက် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်တို့ကို စွမ်းနိုင်သမျှ ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုထုဇဉ်ရဟန်းသာမဏေများကိုလည်း အရိယာသံဃာရဲ့အနွယ်ဝင်များအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး သံဃာစာရင်းထဲမှာ ထည့်သွင်းပါတယ်။

ဒါကြောင့် သံဃာအဖွဲ့အစည်းထဲမှာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များဆိုတဲ့ အရိယာသံဃာ (ဝါ) ပရမတ္ထသံဃာနဲ့ ပုထုဇဉ် ရဟန်း သာမဏေများ ဆိုတဲ့ ပုထုဇဉ်သံဃာ (ဝါ) သမ္မုတိသံဃာတို့ ပါဝင်ကြပါတယ်။ သမ္မုတိသံဃာဆိုတာ သမုတ်ထား၊ အသိအမှတ်ပြုထားတဲ့ သံဃာလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

ရဟန္တာများဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနည်းတူ မဂ်လေးတန်ဖြင့် ကိ

လေသာအညစ်အကြေးအားလုံးကို ဆေးကြောသုတ်သင်ထားကြပြီးဖြစ်လို့ စင်ကြယ်သူများ ဖြစ်ကြတယ်။ လောကသုံးပါးမှာ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများကလွဲရင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကြီးကျယ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြတာနဲ့အညီ အမြင့်မြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများကလည်း ရဟန္တာများဖြစ်ကြတာနဲ့အညီ သံဃာအဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ပါဝင်ကြတယ်။ စာပေထဲမှာ 'ဘုရားအမှူးပြုတဲ့ သံဃာ' လို့ သုံးနှုန်းပါတယ်။

ပြီးတော့တစ်ခါ 'သံဃာတော်' ဟာ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်ပရိယတ်လို့ ဆိုအပ်တဲ့ တရားတော်မြတ်ကို ဆည်းပူး လေ့လာ ထိုးထွင်းသိမြင်ထားတဲ့အပြင် ဒီတရားတော်များ ပျောက်ကွယ်မသွားအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းလည်း ဖြစ်ပေတယ်။ ကမ္ဘာမြေအပြင်မှာတရားတော်မြတ် ပြန့်ပွားအောင်လည်း ဖြန့်ချိပေးနေတယ်။

နှစ် ၂၅၀၀ ကျော် ဗုဒ္ဓသာသနာတည်တဲ့နေတာ သံဃာတော်တွေကြောင့်ပဲ။ သာသနာနဲ့ သံဃာ ခွဲခြားလို့မရဘူး။

ကြီးကျယ်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူး

သုံးလောကထွတ်ထား မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညိုတဲ့ စိတ်ထားနဲ့ တစ်ကြိမ်မျှ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးလိုက်လျှင် အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကို ရရှိသွားသလို သုံးလောကမှာ အမြတ်ဆုံး ရတနာတစ်ပါးဖြစ်တဲ့ သံဃာတော်ကို ကြည်ညိုလေးမြတ်စွာ တစ်ကြိမ်ရှိခိုးလိုက်လျှင်လည်း အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကို ရရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာမရှိတော့ပေမယ့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကိုယ်စား ထားရှိတော်မူခဲ့တဲ့ ဘုရား ဓာတ်တော်မွေတော်၊ တရားတော်၊ အသုံးအဆောင်တော်များနဲ့ ဥဒ္ဓိဿစေတီခေါ် စေတီ၊ ပုထိုး၊ ဆင်းတုတော်၊ ရုပ်ပုံတော်များကို မြတ်စွာဘုရားအမှတ်နဲ့ ရှိခိုးပူဇော်ရင် သက်တော်ထင်ရှားမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပူဇော်ရသလို အကျိုးကျေးဇူးကြီးမားပါတယ်။

ရွှေသင်္ကန်း ဝါဝင်းနေတဲ့ စေတီတော်ဆင်းတုတော်တို့ကို ရှိခိုးပူဇော်ရရင်ဖြစ်ဖြစ် ထုံးသင်္ကန်း ဟောင်းနွမ်းကွာကျနေတဲ့ စေတီနဲ့ ဆင်းတုတော်တို့ကို ရှိခိုးပူဇော်ရရင်ဖြစ်ဖြစ် မြတ်စွာဘုရား ဂုဏ်တော်ဆီသို့သာ စိတ်ကပ်ရောက်နိုင်မယ်ဆိုရင် ထပ်တူ ထပ်မျှ အကျိုးကျေးဇူးရရှိတာပဲ။

မြတ်စွာဘုရားဂုဏ်တော်များကို အောက်မေ့အမှတ်ရနေခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်တယ်။ စေတီ၊ ပုထိုး၊ ဆင်းတုတော်၊ ရုပ်ပုံတော်တို့က အထောက်အပံ့ပစ္စည်းမျှသာ ဖြစ်ကြတယ်။

အလားတူပဲ သံဃာတော်ကိုယ်စားပြုတဲ့ ရဟန်းသာမဏေတို့ကို ဖူးမြင်ရတဲ့အခါ သံဃာတော်အမှတ်နဲ့ ကြည်ညိုတတ်ဖို့ပဲ လိုတယ်။ အချို့ ရဟန်း သာမဏေတို့က သီလဖြူစင်ကြလိမ့်မယ်။ အချို့ ရဟန်း သာမဏေတို့က သီလပျက်စီးနေတဲ့ ဒုဿီလတွေ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေကြလိမ့်မယ်။ ဖူးမြင်ရသူအဖို့က ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ မဟုတ်ဘဲ သံဃာတော်အမှတ်ဖြင့် သံဃာတော်ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးသို့ ရောက်အောင် ရှိခိုးပူဇော်နိုင်မယ်ဆိုရင် သံဃာတော်အစစ်ကို ရှိခိုးပူဇော်ရသလို ကြီးကျယ်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကို ရရှိစေပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက အရှင်အာနန္ဒာအား ဒီလိုမိန့်ဆိုဖူးပါတယ်။

“အာနန္ဒာ... နောင်အခါကာလမှာ ရဟန်းများဟာ အကျင့် သီလ ပျက်စီးပြီး သင်္ကန်းတွေ လည်ပင်းသို့ ရောက်နေကြလိမ့် မယ်။ ဒီရဟန်းများကို သံဃာတော်အမှတ်နဲ့ လှူဒါန်းပူဇော်ရင် ကြီးမြတ်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးတွေ ရရှိဦးမှာပဲ”

တစ်ဖန် ဝေလာမသုတ်တော်မှာ မြတ်စွာဘုရား အမိန့်ရှိတာ က...

“အလောင်းတော်ဘဝ ငါ ဝေလာမပုဏ္ဏားဖြစ်စဉ်အခါက ဇမ္ဗူဒိပ်တစ်ကျွန်းလုံးကို ဖိတ်ကြားပြီး လာသမျှလူတွေကို ခုနစ် နှစ်၊ ခုနစ်လ၊ ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ထမင်းရည်ချောင်းစီး အလွန် ကြီးကျယ်တဲ့အလှူကို ပေးလှူခဲ့တယ်။ အဲဒီအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များ ထဲမှာ သာသနာပအခါဖြစ်လို့ သရဏဂုံသီလတည်သူ တစ်ဦး တလေမျှ မပါရှိဘူး။

“ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝေလာမပုဏ္ဏားရဲ့ အလှူကြီးဟာ သော တာပန်တစ်ဦးကို ဆွမ်းတစ်နပ် လှူဒါန်းရတာလောက် မမြတ် ဘူး၊ သောတာပန်တစ်ရာကို ပေးလှူရတဲ့ဒါနကလဲ သကဒါဂါမ် တစ်ဦးကို လှူဒါန်းရတာလောက် မမြတ်ဘူး၊ သကဒါဂါမ်တစ်ရာ ကို ပေးလှူရတဲ့ဒါနကလဲ အနာဂါမ်တစ်ဦးကို ပေးလှူရတာ လောက် မမြတ်ဘူး၊ အနာဂါမ်တစ်ရာကို ပေးလှူရတဲ့ ဒါနကလဲ ရဟန္တာတစ်ပါးကို ပေးလှူရတာလောက် မမြတ်ဘူး။

“ရဟန္တာတစ်ရာကို ပေးလှူရတဲ့ မြတ်ဒါနကလဲ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တစ်ဆူကို ပေးလှူရတာလောက် မမြတ်ဘူး၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတစ်ရာ ကို ပေးလှူရတဲ့ မြတ်ဒါနကလဲ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတစ်ဆူကို

ပေးလှူရတာလောက် မမြတ်ဘူး၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားကို ပေးလှူရတဲ့ မြတ်ဒါနဟာ ဘုရားအမှူးပြုတဲ့ သံဃာတော်ကို ပေးလှူရတာလောက် မမြတ်ဘူး၊ ဘုရားအမှူးပြုတဲ့ သံဃာတော်ကို လှူဒါန်းရခြင်းဟာလဲ စတုဒိသာသံဃိကကျောင်းတစ်ဆောင် လှူဒါန်းရတာလောက် မမြတ်ဘူး။”

ဝေလာမသုတ်တော်ကို ထောက်ရှုရင် သံဃာကို ရည်မှန်းပြီး လှူဒါန်းတဲ့ သံဃိကအလှူဒါနဟာ အလွန်တရာ အကျိုးကြီးကြောင်း သိနိုင်ပါတယ်။

တစ်ဖန် မိထွေးတော်ဂေါတမီက ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ တယုတယ ဝါဖတ်ဗိုင်းငင်ပြီး စီမံရက်လုပ်ထားတဲ့ သင်္ကန်းချောကို မြတ်စွာဘုရားအား လှူဒါန်းတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက အကျိုးကျေးဇူးကြီးမားအောင်လို့ သံဃာတော်ကို လှူဒါန်းစေပါတယ်။

မိမိကိုးကွယ်နေတဲ့ ဆရာတော်၊ မိမိရင်းနှီးနေတဲ့ ရဟန်းတော်တို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ လှူဒါန်းရင် ပုဂ္ဂလိကဒါနဖြစ်ပါတယ်၊ ပုဂ္ဂလိကဒါနထက် သံဃိကဒါနက အဆပေါင်းများစွာ အကျိုးကြီးမားတဲ့အတွက် သံဃိကဒါနဖြစ်အောင် သံဃာတော်အမှတ်နဲ့ လှူဒါန်းကြပါလေ။

‘သံဃာ’ဆိုရာမှာ ရဟန်းတော်အများစုမိမိ “သံဃာ’လို့ မမှတ်ပါနဲ့။ ရဟန်းတစ်ပါးပင်ဖြစ်ပေမယ့် မိမိက ‘သံဃာအား လှူပါ၏’လို့ သံဃာကိုရည်စူးပြီး ဆွမ်းတစ်ထပ်လှူရင်လည်း သံဃိကဒါနဖြစ်ပါတယ်။ ရဟန်းတော်အများကို ပင့်ဖိတ်ပြီး လှူနိုင်ရင် အထူးပြောဖွယ်မလိုတော့ပါ”လို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ မိန့်မှာခဲ့ပါတယ်။

သာသနာတွင်းအခါ

သာသနာပအခါမှာ ပြုလုပ်တဲ့ ကြီးကျယ်တဲ့အလှူတွေဟာ သာသနာတွင်းအခါမှာ လှူဒါန်းရတဲ့ အနည်းငယ်မျှသာအလှူကို လိုက်မမီဘူးဆိုတဲ့ အထောက်အထားတစ်ရပ်က အကုံရနတ်သားနဲ့ ဣန္ဒကနတ်သားတို့ရဲ့ ဘုန်းတန်ခိုးချင်း ကွာခြားမှုပါပဲ။

အကုံရနတ်သားဟာ သာသနာပအခါမှာ ဇေယျဒီပတစ်ကျွန်းလုံးကို ဖိတ်ပြီး ထွန်တုံးပိတ်အလှူကြီး ပေးလှူခဲ့တယ်။ ၁၂ ယူဇနာပေါက် မြေတစ်လျှောက်မှာ ခုံလောက်ချင်းဆက်ကာ ထမင်းဟင်းတွေ ချက်ပြုတ်ပြီးတော့ အနှစ် ၁၀,၀၀၀ ကြာအောင် လှူဒါန်း စွန့်ကြဲခဲ့တယ်။ အင်မတန်ကြီးကျယ်တဲ့အလှူကို ပေးခဲ့ရပေမယ့် ဒုဿီလအလှူခံများကိုသာ ပေးလှူခဲ့ရလို့ မြေယာညံ့မှာ စိုက်ပျိုးတဲ့မျိုးစေ့လို အကျိုးဖြစ်ထွန်းသင့်သလောက် မဖြစ်ထွန်းဘူး။

ဣန္ဒကနတ်သားကတော့ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်မှာ အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်ကို တစ်ယောက်ချီမျှလောက်သော ဆွမ်းကိုသာ သဒ္ဓါကြည်ညိုစွာပေးလှူခဲ့ရတယ်။ သံဃာတော်ဆိုတဲ့လယ်ယာမြေကောင်းမှာ ဆွမ်းတစ်ယောက်ချီဆိုတဲ့ကုသိုလ်မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးခဲ့ရလို့ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ တန်ခိုးကြီးတဲ့နတ်သား ဖြစ်ရတယ်။

တာဝတိံသာမှာ မြတ်စွာဘုရား အဘိဓမ္မာတရား ဟောကြားတော်မူတဲ့အခါ မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ သန္တုသီတနတ်သားက မြတ်စွာဘုရားရဲ့ လက်ယာနံပါးမှာထိုင်တယ်။ ဣန္ဒကနတ်သား

က မယ်တော်မိနတ်သားရဲ့နောက်နားမှာ ထိုင်ပြီး အင်္ကျီရနတ်သားက မြတ်စွာဘုရားရဲ့ လက်ဝဲဘက်နံပါတ်မှာ ထိုင်တယ်။

တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေ လာတိုင်း လာတိုင်း အင်္ကျီရနတ်သားက နောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ်ပေးရလို့ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ၁၂ ယူဇနာအထိ ဝေးကွာသွားပါတယ်။ ဣန္ဒြေကနတ်သားကတော့ မူလနေရာမှာပဲ ထိုင်နေနိုင်ပါတယ်။ ဘုန်းတန်ခိုးချင်း ဘယ်လောက်ကွာခြားကြတာကို ကြည့်ပေတော့။

သိကြားမင်းနှင့် သုဇာမိဖုရား

သိကြားမင်းနဲ့ သုဇာမိဖုရားတို့ဟာ သာသနာပအခါမှာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများ ပြုပြီး သိကြားစည်းစိမ်ကို ရရှိခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် သာသနာတွင်းအခါမှာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုပြီး နတ်ပြည်ရောက်လာကြတဲ့ နတ်သား နတ်သမီးတွေလောက် ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါ မတောက်ပကြဘူး။

ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ လွန်စွာတောက်ပကြတဲ့ နတ်သား နတ်သမီးတွေက သိကြားဗိမာန်အနားက ဖြတ်သွားကြတဲ့အခါ သိကြားမင်းဇနီးမောင်နှံတို့က ရှက်လွန်းလို့ ပုန်းနေကြရတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် သာသနာတွင်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုလုပ်နိုင်ဖို့ ကြံစည်ကြတယ်။

အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်က နီရောဓသမာပတ်မှထတော်မူပြီး ဆင်းရဲသားရပ်ကွက်ဆီသို့ ဆွမ်းခံကြွတယ်။ သိကြားမင်းနှင့် သုဇာမိဖုရားတို့က အလွန်ဆင်းရဲတဲ့ အဘိုးအို အဘွားအို အသွင် ယောင်ဆောင်ပြီး အဲဒီရပ်ကွက်ရဲ့ အစဆုံးမှာ အိမ်အို အိမ်ငယ်တစ်ဆောင် ဖန်ဆင်းပြီး နေနှင့်ကြတယ်။

အရှင်မဟာကဿပက အိမ်ကုပ်ကုပ်ကလေးမှာ အဘိုးအို အဘွားအို အလုပ်လုပ်နေတာကိုမြင်လို့ သနားကြင်နာပြီး ဆွမ်းရပ်တော်မူတယ်။ အဘိုးအိုက မျက်စိတွေကို ပွတ်သပ်ပြီး ‘ဟဲ့ရှင်မ... ကိုယ်တော်တစ်ပါး ဆွမ်းရပ်တယ်၊ ဘာများ လောင်းလှူစရာ ရှိသေးတဲ့’ လို့ မေးလိုက်တယ်။

အမယ်အိုက ထိုထိုဤဤ ရှာဖွေဟန်ပြုပြီး ‘ရှိသေးရဲ့တော်’ လို့ ပြောပြောဆိုဆို လာလောင်းလှူတယ်။ နတ်သုဒ္ဓါဆွမ်း ဆိုတော့ တစ်ရပ်လုံးမွှေးကြိုင်သွားတာပေါ့။

အဲဒီအခါ အရှင်မြတ်က ဆင်ခြင်ကြည့်လို့ သိကြားမင်းမှန်း သိတော့ ‘ဟဲ့... သိကြားမင်း၊ ဆင်းရဲသားတွေကို ချီးမြှောက်ချင်လို့ ဒီရုပ်ကွက်မှာ ငါဆွမ်းခံကြွတာ၊ သင်လို သိကြားက ဘာဖြစ်လို့ ဆင်းရဲသားယောင်ဆောင်ရသလဲ’ လို့ အပြစ်တင်တော်မူတယ်။

‘တပည့်တော်ဟာ သာသနာပက ဖြစ်ရတဲ့ သိကြားမိုး စည်းစိမ်မကြီးပါ၊ သာသနာတွင်းမှ ရောက်လာကြတဲ့ နတ်မင်းတွေ လောက် အရှိန်အဝါမတောက်ပလို့ နတ်ဆင်းရဲပဲ ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ကို ချီးမြှောက်တော်မူပါ ဘုရား’

အလှူမြှောက်သွားပြီဖြစ်လို့ သိကြားမင်းက ‘ဝမ်းမြောက်စရာ အလွန်မြင့်မြတ်တဲ့ အလှူဒါနဟာ အရှင်မဟာကဿပမှာ တည်လေပြီ’ လို့ ဥဒါန်းကျူးပြီး နတ်ပြည်သို့ တက်သွားတယ်။

သာသနာတွင်းအလှူရဲ့ အကျိုးကြီးမြတ်ပုံကို နတ်သိကြားတို့က သိကြလို့ လူ့ပြည်ဆင်းပြီး လောင်းလှူကြတယ်။ သာသနာတွင်းအခါမှာ သဒ္ဓါရှိတဲ့ လူသားတွေ ဖြစ်ကြရတာ ဘယ်

ကလောက်ကံကောင်းကြသလဲ။ ပဒေသာပင်ကြီးနဲ့ ဆုံတွေ့ပြီး ကြိုက်ရာရာကို ဆွတ်ခွေယူနိုင်သလို ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုပြီး ကြိုက်ရာဆုများကို ပန်ယူနိုင်ပေတယ်။

သံဃာတော်အစ ပဉ္စဝဂ္ဂီက

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်ပြီးနောက် မြတ်စွာဘုရားကို လူသားများအထဲက ရှေးဦးစွာဖူးမြင်ခွင့်ရသူနှစ်ဦးကတော့ ဥက္ကလာဇနပုဒ်မှ တဖုဿနှင့် ဘလ္လိကကုန်သည် ညီနောင်နှစ်ပါးတို့ဖြစ်ကြတယ်။

ညီနောင်နှစ်ပါးတို့ဟာမြတ်စွာဘုရားအား မုန့်ဆွမ်းများ လှူဒါန်းပြီးနောက် တရားနာကြားပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားနဲ့တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တဲ့ ဒွေဝါစိက သရဏဂုံကို ခံယူဆောက်တည်ကြပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ သံဃာဆိုတာ မပေါ်ပေါက်သေးဘူး။

ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦးတို့ကို ဦးတည်ပြီး ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူတဲ့အခါ အရှင်ကောဏ္ဍညက တရားအမြင်ပေါက်လို့ သောတာပန်ဖြစ်လာပါတယ်။ အရှင်ကောဏ္ဍညက ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက လက်ယာလက်တော်ကို ဆန့်တန်းပြီး...

‘ဧဟိဘိက္ခုသွာက္ခာတော ဓမ္မောစရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ’... ‘ရဟန်း...လာလော့၊ သင်ချစ်သားတောင်းခံတဲ့ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူလော့၊ တရားတော်ကို ငါဘုရား ကောင်းစွာဟောကြားအပ်ပြီ၊ သင်ဟာ ဝဋ်ဆင်းရဲရဲ့

အဆုံးကိုပြုဖို့ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကြံစည်အားထုတ်ပါလေလော့’
လို့ မိန့်ကြားတော်မူတယ်။

အဲဒီအခါ အရှင်ကောဏ္ဍညရဲ့ မူလအသွင် ကွယ်ပျောက်ပြီး
ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူတယ်။ ဆံရိတ်ပြီး သင်္ကန်း
တစ်ထည်ကို သင်းပိုင်အဖြစ် ခါးမှာဝတ်လျက် အခြားသင်္ကန်း
တစ်ထည်ကို ကေသီအဖြစ် ရုံလျက် ဒုကုဋ်နှစ်ထပ်သင်္ကန်းကို
ပခုံးပေါ်တင်လျက် လက်ဝဲပခုံးစွန်းမှာ သပိတ်ကို လွယ်လျက်
ပရိက္ခရာရှစ်ပါးတို့ဟာ သူ့နေရာနှင့်သူ အဆင်သင့် ဆင်ယင်ပြီး
ကာ ဝါတော် (၆၀) ရတဲ့ မထေရ်ကြီးလို ကြည်ညိုဖွယ် ရဟန်း
အဖြစ်ကို ရောက်သွားပေတော့တယ်။

အရှင်ကောဏ္ဍညဟာ အခုလိုတရားဦးရဖို့အတွက် ပဒုမုတ္တရ
မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က မြတ်စွာဘုရားနဲ့ သံဃာတော်
ကို ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ယာဂုဆွမ်းနဲ့ တိစီဝရိက် သင်္ကန်းလှူဒါန်း
ပြီး ဆုပန်ခဲ့ပါတယ်။ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်မှာလည်း
မဟာကာဠသူကြွယ်ဖြစ်ပြီး ကောက်စပါး တစ်ကြိမ်စိုက်ရင်
ဝတ်ဆံဦးအလှူ၊ မုန့်ဆန်းအလှူ၊ ရိတ်ဦးအလှူ စသည်ဖြင့် ကိုး
ကြိမ်တိတိ လှူဒါန်းပြီးတော့ ရှေးဦးစွာတရားရလိုကြောင်း ဆု
တောင်းခဲ့တယ်။

ကျန် ပဉ္စဝဂ္ဂိလေးဦးတို့လည်း မြတ်စွာဘုရားက တရားညွှန်
ပြပေးလို့ နောက်နေ့တွေမှာ တစ်နေ့တစ်ပါး နှုန်းနဲ့ သောတာပန်
ရဟန်း ဖြစ်လာကြတယ်။ ဒီပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးပါးဟာ ပထမဆုံး
သံဃာအဖွဲ့အစည်းပါပဲ။

သာသနာပြုလုပ်ငန်း တူညီထမ်း

ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါးတို့ဟာ မြတ်စွာဘုရား အနတ္တလက္ခဏသုတ်
ဟောကြားတဲ့အခါ ရဟန္တာများ ဖြစ်လာကြတယ်။ ဗာရာဏသီ
သူဌေးသား ယသနဲ့ သူငယ်ချင်း ၅၄ ဦးတို့ကိုလည်း မြတ်စွာ
ဘုရားက ဒါနကထာ၊ သီလကထာ၊ သဂ္ဂကထာ၊ မဂ္ဂကထာ
ဒေသနာစဉ်ကို ဟောကြားပြီး ရဟန္တာများအဖြစ်သို့ ရောက်စေ
ပါတယ်။ ပထမဝါကျွတ်တဲ့အခါ ရဟန္တာ ၆၀ တို့ကိုမြတ်စွာ
ဘုရား ဒီလိုမိန့်တော်မူတယ်။

‘ရဟန်းတို့... ငါဘုရားဟာ လူနတ်တို့မှာ ဖြစ်တဲ့ ကိလေသာ
ကျော့ကွင်းမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီ၊ ရဟန်းတို့... များစွာသော လူ
နတ်တို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ခြင်းငှာ ချမ်းသာခြင်းငှာ လောက
ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ ဒေသစာရီ လှည့်လည်ကြကုန်လော့၊
ခရီးတစ်ကြောင်းလျှင် နှစ်ပါး မသွားကြကုန်လင့်။’

‘ရဟန်းတို့... အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးအစုံ ကောင်းခြင်း
ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပြီး အနက်သဒ္ဓါတို့နှင့်လဲ ပြည့်စုံတဲ့ တရားတော်
ကို ဟောကြားကုန်လော့၊ အပိုအလိုမရှိထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံပြီး
ဒုစရိုက် အညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊
ပညာ သိက္ခာသုံးပါး အကျင့်တရားလို ထင်ရှားအောင် ပြကြကုန်
လော့။’

‘ရဟန်းတို့... ဉာဏ်ပညာမျက်စိမှာ ကိလေသာမြူမှုန့် နည်း
ပါးကုန်တဲ့ လူနတ်ဗြဟ္မာတွေ ရှိကြတယ်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ
တရားတော်ကို မနာကြားရရင် မဂ်ဖိုလ်ရခြင်းမှ ဆုံးရှုံးနစ်နာ
သွားကြလိမ့်မယ်။’

အဲဒီအချိန်က စပြီး ရဟန္တာခြောက်ကျိပ်တို့ဟာ လမ်းခရီး တစ်ကြောင်းလျှင် တစ်ပါးကျ ကြွသွားပြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်း ကြီးကို မြတ်စွာဘုရားနဲ့အတူ ထမ်းဆောင်ကြပါတော့တယ်။

ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်တဲ့ အရှင်အဿဇိက ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ထဲသို့ အလွန်တည်ငြိမ်တဲ့ ဣန္ဒြေသိက္ခာနဲ့ ဆွမ်းခံကြွလာတယ်။ တရားစစ်တရားမှန် ရှာဖွေနေတဲ့ ဥပတိဿက မထေရ်နောက် လိုက်သွားပြီး အယူဝါဒကို မေးတယ်။ မထေရ်က “ယေဓမ္မာ ဟေတု ပွ ဘဝါ...” အစချီတဲ့ ဂါထာတစ်ပုဒ်နဲ့ ဖြေတယ်။ အဓိပ္ပာယ်က...

“ငါတို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားဟာ အကြောင်းတရား တွေကြောင့် အကျိုးတရားတွေဖြစ်တာကို ဟောတယ်။ အဲဒီအကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့ရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းကိုလဲ ဟောတော်မူတယ်”

သစ္စာလေးပါးရဲ့ သဘောအကျဉ်းကို ပြောလိုက်တာပဲ။ ဥပတိဿက ဉာဏ်ကြီးသူဖြစ်လို့ ဒီဂါထာကြားနာလိုက်တာနဲ့ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။ ဥပတိဿက အဲဒီဂါထာကို သူ့ သူငယ်ချင်း ကောလိတအား ပြောပြတယ်။ ဒီဂါထာကို နာကြား ရတော့ ကောလိတလည်း သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။

သူငယ်ချင်းနှစ်ဦးက တပည့် ၂၅၀ တို့နဲ့အတူ မြတ်စွာဘုရား ထံသွားပြီး ရဟန်းပြုကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားတရားဟောတော့ တပည့် ၂၅၀ က ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ်။ ကောလိတနဲ့ ဥပတိဿ တို့က ခုနစ်ရက်နဲ့ ၁၅ ရက် အသီးသီး တရားအားထုတ်ပြီးမှ

ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ်။ ဥပတိဿက အရှင်သာရိပုတ္တရာအမည်နဲ့ လက်ယာရံအဂ္ဂသာဝကဖြစ်လာတယ်။ ကောလိတက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အမည်နဲ့ လက်ဝဲရံအဂ္ဂသာဝက ဖြစ်လာတယ်။ သူတို့နှစ်ပါးက အနှောမဒဿိမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်က အဂ္ဂသာဝက ဆုတွေ ပန်ပြီး တစ်သင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းစီ ပါရမီဖြည့်ခဲ့ကြရပါတယ်။

လက်ယာတော်ရံအရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ ပညာအရာမှာ ဧတဒဂ်ရသူဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား အကျဉ်းမျှဟောကြားတဲ့ တရားကို အကျယ်သိမြင်နိုင်သူဖြစ်တယ်။ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို တာဝတိံသာမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားနေတဲ့အချိန်မှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာက မြတ်စွာဘုရားထံက နည်းခံယူပြီးတော့ သူ့တပည့်ငါးရာကို လူ့ပြည်မှာလည်း တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဟောကြားပါတယ်။ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို မကျဉ်းမကျယ် လူတို့နှင့် သင့်တင့်လျောက်ပတ်အောင် စီစဉ်ပြီး အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောကြားတဲ့ တရားတော်ဟာ အဘိဓမ္မာပိဋကတ်တော်အဖြစ် ထင်ရှားစွာ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါတယ်။

လက်ဝဲတော်ရံအရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဟာ တန်ခိုးအရာမှာ ဧတဒဂ်ရသူဖြစ်တယ်။ အလွန်တန်ခိုးကြီးတဲ့ နန္ဒေပနန္ဒနဂါးမင်းကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်စား နှိမ်နင်းအောင်မြင်တော်မူခဲ့တယ်။ နတ်ပြည် ငရဲပြည်တို့သို့ အကြိမ်ကြိမ် ကြွရောက်ခဲ့ပြီး သတ္တဝါတို့ဟာ မိမိတို့ ပြုစီမံကြတဲ့ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံများအား လျော်စွာ အကျိုးခံစားကြရတာကို အထင်အရှား ဟောကြားပြသပေးခဲ့တယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာနဲ့တွဲဖက်ပြီး သံဃာ့အရေးအခင်း

ကိစ္စများကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်စား သွားရောက်ဖြေရှင်းနှိမ်နင်းပေးရသူလည်း ဖြစ်ပေတယ်။

သူဌေးသား ဝိပုလိလုလင်ဘဝက ရွှေရုပ်လို လှတဲ့ ဇနီး မယ်ဘဒ္ဒါနဲ့ နှစ်ဦးသဘောတူ လမ်းခွဲပြီး တရားရှာထွက်လာတာကို မြတ်စွာဘုရား ကြိုဆိုပြီး တရားဟောပြလို တရားထူးရခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ဟာ အရှင်မဟာ ကဿပဖြစ်ပါတယ်။

အရှင်မဟာ ကဿပ မထေရ်ဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ အထူး ယုံကြည်အားထားခြင်းခံရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။ သာသနာတော်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေးအတွက် ဗုဒ္ဓကိုယ်စား ဦးဆောင်ထမ်းရွက်ရသူဖြစ်လို့ ရဟန်းသံဃာအပေါင်းရဲ့ ကြည်ညိုလေးစားခြင်းကိုခံရသူဖြစ်တယ်။ ကိလေသာကင်းစင်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ဓုတင်အကျင့်ကို ကိုယ်တိုင်လည်း ကျင့်သုံးဆောက်တည်တယ်။ သူတစ်ပါးတို့ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ဖို့လည်း ဟောပြောဆုံးမတယ်။ ဓုတင်အရာမှာ ဧတဒဂ်ရသူဖြစ်တယ်။

မင်းညီမင်းသားများ ရဟန်းပြုကြခြင်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပထမအကြိမ် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့ကြွရောက်လာပြီး ထိုမှအပြန် အနုပိယ သရက်ဥယျာဉ်မှာ သီတင်းသုံး နေတော်မူခိုက်မှာ သာကီဝင်မင်းသား ၁၀၀၀ တို့ ရဟန်းပြုကြတယ်။ ထို့နောက် ဘဒ္ဒိယမင်းသား၊ အနုရုဒ္ဓါမင်းသား၊ အာနန္ဒာမင်းသား၊ ဘဂုမင်းသား၊ ကိမ္ဗိလမင်းသား၊ ဒေဝဒတ္တမင်းသားဆိုတဲ့ သာကီဝင်မင်းသား ခြောက်ဦးနဲ့ ဥပါလိအမည်ရှိတဲ့ ဆတ္တာသည့်တို့ဟာ ဘုရားရှင်ထံမှောက်သို့ ရောက်လာကြပြီး ရဟန်းပြုကြတယ်။

ဘဒ္ဒိယမင်းသားက သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးကိုယ်စား သာကီဝင်မင်းတို့ကို စီမံအုပ်ချုပ်မင်းလုပ်နေရသူဖြစ်တယ်။ ရဟန်းဝတ်ပြီးနောက် ပထမဝါတွင်းမှာပဲ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ‘ချမ်းသာလေစွ... ချမ်းသာလေစွ’ လို့ ဥဒါန်းကျူးရင်းနေတာကို ရဟန်းအများက ကြားလို့ အကြောင်းကို မေးကြတဲ့အခါ ‘ဘုရင်လုပ်နေစဉ်အခါက သက်တော်စောင့်များ အတန်တန်ထားပြီး အိပ်စက်ပေမယ့် စိတ်ချလက်ချ မအိပ်နိုင်ခဲ့ဘူး၊ ယခုတော့ စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေ ကြောင့်ကြစိုက်ရမှုတွေ အကုန်ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီဖြစ်လို့ တကယ်ချမ်းသာနေလို့ ချမ်းသာလေစွလို့ ဥဒါန်းကျူးခြင်းဖြစ်ပါတယ်’ လို့ ဖြေကြားတော်မူတယ်။

အနုရုဒ္ဓါမင်းသားဟာ လောကစည်းစိမ်ဟူသမျှကို မကြောင့်မကြ မတောင့်မတ ခံစားစံစားလာခဲ့ရသူဖြစ်တယ်။ ‘မရှိ’ ဆိုတဲ့စကားကို နားမလည်သူဖြစ်လို့ မိခင်က မုန့်မရှိတော့ဘူးလို့ ပြောလိုက်တာကို ‘မရှိမုန့် ပေးပါ’ လို့ တောင်းခံတယ်။ မိခင်က ရွှေအုပ်ထဲ ဘာမှမထည့်ဘဲ ပေးလိုက်တာကို နတ်တို့က နတ်သုဒ္ဓါရှိတဲ့မုန့်ကို ဖြည့်ထည့်ပေးရတယ်။ အတိတ်ဆင်းရဲသားဘဝက မိမိဝေစုထမင်းကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတစ်ပါးအား လှူပြီး ‘မရှိတာမသိပါရစေနဲ့’ လို့ ဆုတောင်းခဲ့လို့ပါပဲ။

တစ်နေ့မှာ နောင်တော်မဟာနာမ်မင်းသားက ညီတော်အနုရုဒ္ဓါ မင်းသားကို လောကီလူမှုကိစ္စအကြောင်း ပြောပြတယ်။ ‘ညီတော်... ထမင်းကို ဆန်မှရတယ်၊ ဆန်ကို စပါးမှ ရတယ်၊ စပါးကို ပင်ပင်ပန်းပန်းထွန်ယက်စိုက်ပျိုး ရိတ်သိမ်းမှ ရတယ်၊

ဒီအလုပ်တွေကို တစ်နှစ်ပြီး တစ်နှစ် မဆုံးတမ်းလုပ်ကိုင်ရတယ်။
အဲဒါ ညီတော်က လယ်လုပ်မလား၊ ရဟန်းဝတ်မလား၊’

‘ကျွန်တော် လယ်အကြောင်း နားမလည်ဘူး၊ နောင်တော်
လယ်လုပ်ပါ၊ ကျွန်တော် ရဟန်းဝတ်မယ်’

အနုရုဒ္ဓါက မိဘများထံ ခွင့်ပန်တဲ့အခါ ခွင့်မရဘူး။ ‘သားရဲ့
သူငယ်ချင်း ဘဒ္ဒိယမင်းသား ရဟန်းပြုရင် သင်ချစ်သားလဲ
ရဟန်းပြုပါတော့’ ဆိုတဲ့မယ်တော်ရဲ့ ဝန်ခံစကားကိုသာရတယ်။

အဲဒီတော့ အနုရုဒ္ဓါက သူငယ်ချင်းဖြစ်တဲ့ ဘဒ္ဒိယမင်းသား
ကို ပါအောင် ဆွဲခေါ်နိုင်လို့ နှစ်ဦးလုံး ရဟန်းပြုဖြစ်သွားတယ်။
အနုရုဒ္ဓါမထေရ်က ပထမဝါတွင်းမှာ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုပဲ
ရတယ်။ နောက် အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ အဆုံးအမကို ခံယူပြီး
တရားဆက်အားထုတ်တော့ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူတယ်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု
အဘိညာဉ်မှာ ဧတဒဂ်ရရှိတယ်။ နတ်သား နတ်သမီးတို့ရဲ့ ကိုယ်
အဆင်းသဏ္ဌာန်နဲ့ အရောင်အဝါအမျိုးမျိုးဖြစ်နေပုံကို ကောင်း
စွာရှင်းပြနိုင်သူဖြစ်တယ်။

အရှင်ဒေဝဒတ် က ပထမဝါတွင်းမှာ လောကီသမာပတ်
ရှစ်ပါးနဲ့ လောကီအဘိညာဉ်တို့ကို ရရှိတယ်။ ရှင်ဒေဝဒတ်က
ရှေးက ဘုရားအလောင်းတော်အပေါ်မှာ ထားခဲ့တဲ့ အာယာတ
ရန်ငြိုးကြောင့် ဒီဘဝမှာ မြတ်စွာဘုရားကို အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ကြံ
တဲ့အပြင် သံဃာတော်တွေကို သင်းခွဲဖို့ ကြိုးစားတယ်။ ဒီ ကြီး
လေးတဲ့ အပြစ်တွေကြောင့် မြေမျိုခံရပြီး အဝိစိင်ရဲသို့ ကျရောက်
ရတယ်။

အရှင်အာနန္ဒာက ပထမဝါမှာ သောတာပန်ဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဝါတော် ၂၀၊ သက်တော် ၅၅ နှစ် ပြည့်လာပြီးတဲ့အခါ ဘုရားရှင် ကြွလေရာအရပ်ကို လိုက်ပါရပြီး ဘုရားရှင်ကို ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ် ပြုစုလုပ်ကျွေးရတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာဟာ ဧတဒဂ် ငါးတန် ရရှိတဲ့မထေရ်ဖြစ်တယ်။ ဧတဒဂ်ဆုတွေက...

- (၁) အကြားအမြင်များခြင်းမှာ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံး။
- (၂) ဗုဒ္ဓရဲ့တရားစကားကို ကာလကြာမြင့်စွာ ဆောင်ထားနိုင်တဲ့ သတိရှိခြင်းအရာမှာ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံး။
- (၃) ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူတဲ့ စကားပုဒ်တို့ကို သိစွမ်းနိုင်တဲ့ အသိပညာအရာမှာ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံး။
- (၄) ဗုဒ္ဓရဲ့တရားစကားတော်ကို သင်ခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၊ လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်းတို့မှာ လုံ့လဝီရိယအသာဆုံး အမြတ်ဆုံး။
- (၅) ဗုဒ္ဓကို လုပ်ကျွေးပြုစုရာမှာ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံး။

အရှင်အာနန္ဒာဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူတဲ့ တရားအားလုံးကို ဆောင်ထားနိုင်တဲ့ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူတယ်။ သက်တော် ၁၂၀ အထိ (ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ပြီး နှစ် ၅၀ ကြာသည်အထိ) သာသနာတော်ရဲ့ အကျိုးကို ဆက်လက်ထမ်းရွက်တော်မူတယ်။ ပထမသင်္ဂါယနာတင်ပွဲမှာ အရှင်အာနန္ဒာက သုတ္တန်ပိဋကနှင့် အဘိဓမ္မာပိဋကတို့ကို ပြန်ဆိုရပါတယ်။

ဘဂုမထေရ်၊ ကိမိလမထေရ်နဲ့ ဥပါလိမထေရ်တို့လည်း ရဟန္တာများ ဖြစ်လာကြတယ်။ ဥပါလိမထေရ်က ဝိနည်းအရာ

မှာစတင်ဒဂ်ရတော်မူပြီး ပထမသင်္ဂါယနာတင်ပွဲမှာ ဝိနည်းပိဋကတော်ကို ပြန်ဆိုရပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟာ မိမိရဲ့ ညီအရင်းဖြစ်တဲ့ နန္ဒမင်းသားနဲ့ သားတော် ရာဟုလာတို့ကိုလည်း သာသနာ့ဘောင်သို့ သွတ်သွင်းတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့ကလည်း အမြတ်ဆုံး သာသနာ့အမွေဖြစ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရရှိကြပါတယ်။

သူဌေးသူကြွယ်သားများ ရဟန်းပြုကြခြင်း

သာသနာတော်က ပေးဆောင်နိုင်တဲ့ လောကုတ္တရာအမွေဟာ လောကီအမွေစည်းစိမ်ချမ်းသာထက် အဆပေါင်းများစွာသာ လွန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပါရမီအခံရှိကြတဲ့ သူဌေးသူကြွယ်သားများစွာတို့ကလည်း သာသနာ့တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာကြပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်များအထဲမှာ အရှင်ရုဋ္ဌပါလဟာ စံနမူနာပြုပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ရံရောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟာ နောက်ပါသံဃာများနှင့်အတူ ကုရတိုင်းသို့ ဒေသစာရီလှည့်လည်လာကာ ထုလွှကောဋ္ဌိက နိဂုံးသို့ ရောက်လာပါတယ်။ တရားတော်ကို နာကြားရတော့ ရုဋ္ဌပါလဟာ သဒ္ဓါဖြစ်ပေါ်လာပြီး ရဟန်းပြုဖို့ ဗုဒ္ဓထံ ခွင့်ပန်တယ်။ မြတ်ဗုဒ္ဓက ထုံးစံအတိုင်း မိဘထံက ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူစေပါတယ်။

ရုဋ္ဌပါလက ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့မိဘတို့ရဲ့ တစ်ဦးတည်းသော သား ငယ်ရွယ်နုပျိုသူဖြစ်လို့ မိဘတို့က ခွင့်မပြုဘူး။ သုံးကြိမ်ခွင့်ပန်လို့ မရတဲ့အခါ ရုဋ္ဌပါလက မြေပေါ်မှာ အိပ်တယ်။

‘ငါ...ရဟန်းပြုခွင့် ရရင်ရ၊ မရရင် အသေခံမယ်’ဆိုတဲ့ ဆုံး
ဖြတ်ချက်နဲ့ အိပ်တာပဲ။ အစားအစာမသုံးဆောင်ဘဲ ခုနစ်ရက်
လောက် ကြာလာတဲ့အခါ မိဘတို့က စိတ်ပူလာကြတယ်။

‘တို့သား သေဆုံးသွားတာထက် ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ ရှိနေတာက
တော်ပေသေးတယ်။ သားကို မြင်နိုင် တွေ့နိုင်ပါသေးတယ်’ လို့
ဆင်ခြင်မိကြကာ ရဟန်းပြုခွင့်ပေးလိုက်ကြတယ်။

ရဋ္ဌပါလဟာ ရဟန်းပြုပြီး မြတ်ဗုဒ္ဓနှင့်အတူ သာဝတ္ထိပြည်
သို့ လိုက်ပါသွားတယ်။ ဆိတ်ငြိမ်ရာမှာ နေပြီး တရားအစဉ်ကို
မမေ့မလျော့ တရားအားထုတ်တာ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။

အဲဒီအခါ ‘မိဘတို့ကို အတွေ့ခံပါမယ်’ ကတိစကားအတိုင်း
မြတ်စွာဘုရားထံ ခွင့်ပန်ပြီး ထုလွှာကောဠိကန်ရုံးသို့ ကြွလာတယ်။
မိဂစီရအမည်ရှိတဲ့ ဥယျာဉ်မှာ သီတင်းသုံးပြီး နံနက်အချိန်မှာ
နိဂုံးအတွင်းသို့ ဆွမ်းခံကြွတယ်။ အိမ်စဉ်အလိုက် ဆွမ်းရပ်တာ
မိဘအိမ်ရှေ့ကျတော့ အိမ်သူအိမ်သားတို့က မမှတ်မိကြဘူး။

‘ဒီ ဦးပြည်းရဟန်းယုတ်များဟာ ငါ့ရဲ့ တစ်ဦးတည်းသော
သားချစ်ကို ရဟန်းအဖြစ် ဆွဲဆောင်ယူသွားကြတယ်’ လို့ ဖခင်
ဖြစ်သူက မကျေမနပ်ဖြင့် ဆဲရေးတဲ့စကားကို မထေရ်ကြားလိုက်
ရတယ်။

မထေရ်က မိဘအိမ်မှ ထွက်ခွာမည်အပြုမှာ အိမ်စေကျွန်မက
မုယောမုန့် အကြွင်းအကျန်ကို စွန့်ပစ်ဖို့ ထွက်လာတယ်။

‘နှမ... အဲဒီမုယောမုန့်ကို စွန့်ပစ်တော့မယ်ဆိုရင် ငါ့သပိတ်
ထဲ လောင်းထည့်လိုက်ပါ’

ကျွန်မက မုယောမုန့်အသီးကို သပိတ်ထဲ ထည့်စဉ် မထေရ်

ကိုမော့ကြည့်တော့ မှတ်မိတယ်။ ဒါကြောင့် မထေရ်ရဲ့မိခင်ထံ ပြေးသွားပြီး...

‘အရှင်မ...အရှင်မရဲ့သား ရဋ္ဌပါလရောက်လာပြီ’လို့အားရ ဝမ်းသာပြောလိုက်တယ်။

‘ဟယ်...ကျွန်မ၊ သင်ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သိသလဲ၊ သင် ပြော တိုင်း မှန်ရင် သင့်ကို ကျွန်အဖြစ်က လွှတ်စေမယ်’လို့ မိခင်က ပြောပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ ခင်ပွန်းထံသို့ ပြေးသွားတယ်။

‘အရှင်သားရောက်လာပြီ၊ အခုတင်ဒီကထွက်သွားတာ၊ မြန် မြန် လိုက်ခေါ်ပါ’

အရှင်ရဋ္ဌပါလရဲ့ဖခင်လည်း ဝမ်းသာလုံးဆိုကာ လိုက်သွား တယ်။ အရှင်ရဋ္ဌပါလက သင့်တင့်လျောက်ပတ်ရာမှာ ထိုင်ပြီး မုယောမုန့်အသီးကို ဘုဉ်းပေးတော်မူတယ်။ ဖခင်က ယူကျုံးမရ ဖြစ်ကာ...

‘ချစ်သား... ဖြစ်မှဖြစ်ရပေလေ၊ ဘာဖြစ်လို့ မုယောမုန့်အသီး ကို စားရသလဲ၊ မိဘအိမ်ရှိလျက်သားနဲ့ ဘာကြောင့် အိမ်မလာ တာလဲ’

‘အို...ဒကာကြီး၊ ငါတို့မှာ အိမ်မရှိဘူး၊ သင့်အိမ်သို့ ရောက် ခဲ့ပြီ၊ ‘ကန်တော့ဆွမ်း’ကိုမျှ မရခဲ့ပါ၊ ဆဲရေးခြင်းကိုသာ ရခဲ့ပေ တယ်။’

‘အို...ချစ်သား ရဋ္ဌပါလ၊ လာပါ... အိမ်သို့သွားကြပါစို့’

‘ဒါယကာကြီး...တန်ပြီ၊ ယနေ့အဖို့ ငါ့အား ဆွမ်းကိစ္စပြီးပြီ’

‘ချစ်သား...သို့ဖြစ်ရင် နက်ဖြန်မနက်ဆွမ်းကိုလက်ခံပါလော့’ မထေရ်က ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူတယ်။

ဥစ္စာတွေကို ရေမျှောလိုက်ပါ

အရှင်ရဋ္ဌပါလရဲ့မိဘများက သားကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ဘောဇဉ်များကိုစီစဉ်ထားကြတယ်။ အရှင်ရဋ္ဌပါလရဲ့မယားဟောင်းများကလည်း အလှပဆုံးဝတ်စားဆင်ယင်ထားကြတယ်။

အရှင်ရဋ္ဌပါလ ကြွလာတဲ့အခါ ဖခင်က ရွှေငွေဘဏ္ဍာများ ထည့်ထားတဲ့ သေတ္တာကို ဖွင့်ပြီးပြတယ်။

‘ချစ်သား... ကြည့်ပါလော့၊ ဒီရတနာပစ္စည်းတွေဟာ အမိဘက်က ပါလာတဲ့မုန့်ဖိုးပဲဖိုးလောက်ပဲ ရှိသေးတယ်၊ ဖခင်ဘက်ကရော အဘိုးအဘွားဘက်ကရော ရွှေငွေရတနာ လယ်ယာ ဥယျာဉ်ပစ္စည်းတို့ဟာ များစွာရှိသေးတယ်၊ ဒီပစ္စည်းဥစ္စာအားလုံးဟာ ချစ်သားတစ်ဦးတည်းပိုင်ဆိုင်တာပဲ၊ ချစ်သားဟာ ငယ်ရွယ် နုပျိုပါသေးတယ်၊ စည်းစိမ်ခံစားပါဦးလော့၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေလဲ ပြုတာပေါ့’

‘အို...ဒါယကာကြီး ကျွန်ုပ်ရဲ့စကားကို လိုက်နာနိုင်မယ်ဆိုရင် ဒီရွှေငွေရတနာဥစ္စာတွေကို လှည်းဖြင့်တင်သွားပြီး မြစ်ထဲပစ်ချလိုက်ပါ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီဥစ္စာတွေကို အကြောင်းပြုပြီး ဒကာကြီးတို့ ကိုယ်စိတ် ဆင်းရဲကြရတယ်။’

အဲဒီအခါ အရှင်ရဋ္ဌပါလရဲ့ မယားဟောင်းများက အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာကြပြီး အရှင်မြတ်ရဲ့ခြေကို ဆုပ်နယ်ပွတ်သပ်ကြကုန်တယ်။ ချစ်ခင်ဖွယ်ရာသောအသံတို့ဖြင့် ပျူပျူငှာငှာမြူးဆွယ်ကြတယ်။

ကိလေသာကုန်ခန်းနေပြီဖြစ်တဲ့ မထေရ်မြတ်တို့ဟာ ဥစ္စာ

နဲ့ရော မိန်းမနဲ့ရော မြူဆွယ်လို့ မရတော့ပါဘူး။ ရွှေကို သံလိုက် တုံးနဲ့ ဆွဲငင်လို့ မရသလိုပါပဲ။ ဒါကြောင့် အရှင်ရုဋ္ဌပါလက...

‘အို... ဒါယကာကြီး၊ ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို ပေးလှူမယ်ဆိုရင် ပေးလှူပါလော့၊ ကျွန်ုပ်အား ဥစ္စာနဲ့တစ်တန်၊ မိန်းမနဲ့တစ်သွယ် ဆက်ပြီး မညဉ်းဆဲပါနဲ့။’

ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အခါ မထေရ်က တရားစကား အနည်းငယ် ပြောကြားတယ်။

‘ရှုကြစမ်းပါ။ ဒီခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဟာ အနာဝတို့နဲ့ ပြည့်နေတယ်၊ အမြဲတစေ နာကျင်ကိုက်ခဲနေတယ်၊ ကြာရှည်မတည် မြဲနိုင်ဘူး။’

‘ရှုစမ်းပါဦး၊ အရိုးကို အရေဖုံးအုပ်နေတဲ့ ရုပ်ပုံဟာ အဝတ် တန်ဆာတွေ ပုတီးလက်ကောက် နားတောင်းတွေ ဆင်မြန်းထားမှ တင့်တယ်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒွါရကြီးကိုးပေါက်မှ မပြတ်ယိုစီးကျနေတဲ့ မျက်ချေး၊ နားချေး၊ နှပ်ချေး၊ တံတွေး၊ သလိပ်၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တို့ဟာ ရွံဖွယ်အတိဖြစ်နေတယ်မဟုတ်လား။’

‘ချိပ်ရည်ဆိုးထားတဲ့ ခြေထောက်တွေ၊ အမွှေးနံ့သာ လိမ်းခြယ်ထားတဲ့ မျက်နှာ၊ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့ထားတဲ့ ဆံပင်၊ မျက်ကွင်းဆေးနဲ့ လှပအောင် ခြယ်သထားတဲ့ မျက်ခုံး၊ မျက်လုံး၊ မျက်တောင်တွေဟာ လူမိုက်တွေကိုသာ တွေ့ဝေစေနိုင်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီးသူတို့အား မတွေ့ဝေစေနိုင်ဘူး။’

‘သားသတ်မှဆိုးက ပိုက်ကို ထောင်ထားပေမယ့် လိမ္မာတဲ့ သားသမင်ဟာ ပိုက်ကိုမထိစေဘဲ အစာကိုစားပြီး ဖဲခွာသွားနိုင်ပါတယ်။’

တရားစကား ပြောဆိုပြီးတော့ မထေရ်မြတ်က မိဂစီရ ဥယျာဉ်သို့ ပြန်လည်ကြွသွားပါတယ်။ ကိလေသာကင်းရှင်းပြီး တဲ့ မထေရ်မြတ်တို့ဟာ သစ်ပင်အောက်မှာ သီတင်းသုံးရစေကာမူ ကိလေသာရှိသူတို့က ရွှေဘုံပေါ်မှာ ကျိန်းစက်နေကြရခြင်းထက် ပိုပြီး ချမ်းသာကြပါတယ်။

ဘာကြောင့် ရဟန်းပြုရသလဲ

ကုရတိုင်းကို အစိုးရတဲ့ ကောရဗျမင်းဟာ မိမိရဲ့ ဥယျာဉ်မှာ အရှင်ရဋ္ဌပါလ သီတင်းသုံးနေတာကြားလို့ လာပြီး မေးလျှောက်တယ်။

‘အရှင်ရဋ္ဌပါလ...လောကမှာ ပျက်စီးခြင်းလေးမျိုး ရှိတယ်လို့ ကြားဖူးတယ်၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ စည်းစိမ်ဆုံးရှုံးခြင်းနဲ့ ဆွေမျိုးဆုံးရှုံးခြင်းတို့ပါပဲ၊ ဒီပျက်စီးခြင်းလေးမျိုးကြောင့်သာ အချို့သူတို့ဟာ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လေ့ရှိပါတယ်။’

‘အရှင်ရဋ္ဌပါလ...အရှင်ဘုရားဟာ ငယ်ရွယ်နုပျိုသေးလို့ အိုမှုဆိုတဲ့ ပျက်စီးခြင်း မရှိသေးဘူး၊ ကျန်းမာသန်စွမ်းသူဖြစ်လို့ နာမှုဆိုတဲ့ ပျက်စီးခြင်းလဲ မရှိသေးဘူး၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ကုံလုံကြွယ်ဝနေတဲ့အတွက် စည်းစိမ်ဆုံးရှုံးမှုဆိုတဲ့ ပျက်စီးခြင်းလဲ မရှိသေးဘူး၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေလဲ အမြောက်အမြား ရှိနေလို့ ဆွေမျိုးဆုံးရှုံးမှုဆိုတဲ့ ပျက်စီးခြင်းလဲ မရှိသေးဘူး၊ အဘယ့်ကြောင့် ရဟန်းပြုတာလဲ’

‘မင်းကြီး၊ မြတ်စွာဘုရား အကျဉ်းညွှန်ပြတဲ့ တရားလေးပါးကို မြင်သိလို့ ရဟန်းပြုခဲ့ပါတယ်။ ထိုတရားလေးပါးက...

- (၁) အိုခြင်း၊ သေခြင်းဟာ လူအပေါင်းကို ဆောင်တယ်။
ဒါကြောင့် လူတွေဟာ အမြဲမတည်ဘူး။
- (၂) လူအပေါင်းဟာ ခိုကိုးရာမရှိ၊ အားထားရာမရှိဘူး။
- (၃) လူအပေါင်းဟာ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာမရှိကြဘူး၊ သေတဲ့အခါ
အကုန်စွန့်လွှတ်သွားရတယ်။
- (၄) လူအပေါင်းဟာ အလိုပြည့်တယ်လို့ မရှိကြဘူး၊ ယုတ်
လျော့လျက်သာ ရှိကြတယ်၊ ရောင့်ရဲမှုမရှိ၊ တဏှာရဲ့
ကျေးကျွန်သာ ဖြစ်ကြတယ်’

‘အရှင်ဘုရား... အိုခြင်း သေခြင်းဟာ လူအပေါင်းကို ဆောင်
တဲ့အတွက် အမြဲမတည်ဘူးဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ’

‘မင်းကြီး... သင်မင်းကြီးဟာ အသက်ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက
ဆင်စီး မြင်းစီးအတတ်၊ ဓားလှံအတတ်၊ လေးအတတ်တွေကို
တတ်မြောက်ပြီး လက်ရုံးစွမ်းအား၊ ကိုယ်ခန္ဓာစွမ်းအားတွေ ရှိခဲ့
တယ် မဟုတ်လား၊ ယခု ဒီစွမ်းအားတွေ ရှိသေးရဲ့လား’

‘မှန်ပါတယ်၊ နုပျိုစဉ်အခါက မိမိစွမ်းအားနဲ့ တူသူမရှိဘူးလို့
ထင်ခဲ့တယ်၊ ယခု အသက် ၈၀ ရှိပြီဖြစ်လို့ ဒီစွမ်းအားတွေ မရှိ
တော့ဘူး၊ ခြေလှမ်းကိုတောင် တည့်မတ်မှန်ကန်အောင် မလှမ်း
နိုင်တော့ဘူး’

‘မင်းကြီး... ဆင်ခြင်ပါလော့၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းဟာ လူ
အပေါင်းကို ဆောင်လို့ အမြဲမတည်ဘူးဆိုတာကို သင်မင်းကြီး
သဘောပေါက်ပြီမဟုတ်လား’

‘အရှင်ရဋ္ဌပါလ... သဘောပေါက်ပါပြီ၊ ‘လူအပေါင်းမှာ ခို
ကိုးရာမရှိ၊ အားထားရာမရှိ’ ဆိုတဲ့စကားကို ထပ်ရှင်းပါဦး’

‘မင်းကြီး...သင်မင်းကြီးကိုပဲ မေးပါရစေ၊ သင်မင်းကြီးဟာ တစ်ခါတစ်ရံမှာ အလွန်ပြင်းထန်တဲ့ ဝေဒနာကို မခံစားခဲ့ရဖူးဘူးလား’

‘ခံစားခဲ့ရဖူးပါတယ်၊ အကျွန်ုပ်ကို ဝန်းရံနေကြတဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေကတောင် ‘ကောရဗျမင်းကြီး သေတော့မယ်၊ ကောရဗျမင်းကြီး သေတော့မယ်’ လို့ မြည်တမ်းကြတာလဲ ရှိခဲ့ပါတယ်’

‘မင်းကြီး... အဲဒီအခါမှာ ဝန်းရံပြုစုနေကြတဲ့ ဆွေမျိုးတွေကို ‘အို... အမောင်တို့ အမိတို့၊ ငါခံစားနေရတဲ့ ဝေဒနာဆိုးကို ခွဲဝေမျှယူကြပါ’ လို့ ခွဲဝေပေးလို့ ရရဲ့လား’

‘ခွဲဝေပေးလို့ မရဘူး၊ အကျွန်ုပ်ပဲ ဝေဒနာကို ခံရပါတယ်’

‘မင်းကြီး... ဆင်ခြင်ပါလေ၊ ‘လူ့အပေါင်းတို့မှာ ခိုကိုးရာမရှိ၊ အားထားရာမရှိ’ ဆိုတဲ့စကားကို သင်မင်းကြီး သဘောပေါက်ပြီ မဟုတ်လား’

‘မှန်ပါပေတယ် အရှင်ရဋ္ဌပါလ၊ အကျွန်ုပ် သဘောပေါက်ပါပြီ၊ လူ့အပေါင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာမရှိ၊ အလုံးစုံကို စွန့်လွှတ်ပြီး သွားရတယ်’ ဆိုတဲ့ တတိယစကားကို ရှင်းပြပါဦး’

‘မင်းကြီး... သင်မင်းကြီးဟာ ယခုဘဝမှာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာနဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံတို့ကို ခံစားနေရပါတယ်၊ နောင်တမလွန်ဘဝမှာလဲ အလားတူစည်းစိမ်ကို ခံစားနိုင်ရအောင်လို့ သင်မင်းကြီးရဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို ယူသွားလို့ရမလား၊ ဒါမှမဟုတ် စွန့်ထားခဲ့ရမှာလား’

‘အရှင်ရဋ္ဌပါလ... ကျွန်ုပ်ရဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို အကုန်စွန့်ပြီး ဗလားကိုယ်ထီး လက်ခြေချည်းတို့သာလျှင် တမလွန်လောက

သို့ ကျွန်ုပ်သွားရပေမယ်၊ ‘လူအပေါင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ မရှိ၊ အလုံးစုံကိုစွန့်လွှတ်သွားရမယ်’ ဆိုတဲ့စကားကို ကျွန်ုပ်သဘောပေါက်ပါပြီ၊ ‘လူအပေါင်းဟာ အလိုမပြည့်ဘူး၊ ယုတ်လျော့လျက်သာ ရှိတယ်၊ ရောင့်ရဲမှုမရှိ၊ တဏှာရဲ့ ကျေးကျွန်တွေပဲ’ ဆိုတဲ့ စတုတ္ထစကားကို ရှင်းပြပါဦး’

‘ကောင်းပေပြီမင်းကြီး၊ သင်မင်းကြီးဟာ အခု စည်ပင်ဝပြောတဲ့ ဒီကုရုတိုင်းကို အုပ်စိုးနေရတယ်မဟုတ်လား၊ အသင်မင်းကြီးရဲ့ လူယုတ်တော်ယောက်ျားတစ်ယောက်က ‘ကုရုတိုင်းရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာ အင်မတန်သာယာဝပြောတဲ့ နိုင်ငံငယ်တစ်ခုရှိတယ်၊ ဆန်ရေစပါး ရွှေငွေရတနာသမီးကညာတွေ အလွန်ပေါများတယ်၊ အဲဒီနိုင်ငံကို မင်းကြီးအလွယ်တကူနဲ့ သိမ်းပိုက်နိုင်တယ်’ လို့လျှောက်ထားရင် သင်မင်းကြီး သိမ်းပိုက်မှာလား၊ မသိမ်းပိုက်ဘဲ လက်လွှတ်လိုက်မလား’

‘အရှင်ဘုရား... အကျွန်ုပ် လက်လွှတ်မခံနိုင်ဘူး၊ သိမ်းပိုက်မှာပဲ’

‘မင်းကြီး... အလားတူပဲ လူယုတ်တော်များက ကုရုတိုင်းရဲ့ အနောက်ဘက်၊ တောင်ဘက်၊ မြောက်ဘက်တွေမှာ သာယာဝပြောတဲ့ နိုင်ငံကလေးတွေကို အလွယ်တကူချီတက်သိမ်းပိုက်နိုင်ပါတယ်’ လို့ လာရောက်လျှောက်ထားရင် သင်မင်းကြီး သိမ်းပိုက်မည်လား၊ ရှောင်လွှဲမည်လား’

‘မရှောင်လွှဲပါ၊ ထိုထိုနိုင်ငံတွေကို ချီတက်သိမ်းပိုက်မှာပဲ’

‘မင်းကြီး... သတိဖြင့် ဆင်ခြင်ပါ၊ ‘လူအပေါင်းဟာ အလိုမပြည့်ကြဘူး၊ ယုတ်လျော့လျက်သာ ရှိကြတယ်၊ မရောင့်ရဲနိုင်

ကြဘူး၊ တဏှာရဲ့ ကျေးကျွန်များသာ ဖြစ်ကြတယ်' ဆိုတဲ့စကားကို သင်မင်းကြီး ကောင်းစွာ သိမြင်လောက်ပါပြီ'

'ကောင်းလှပေတယ် အရှင်ရဋ္ဌပါလ၊ မှန်ကန်လှပေတယ်၊ ကျွန်ုပ်သဘောပေါက်ပါပြီ'

'မင်းကြီး... ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဟာ ဆန်းကြယ်ထူးထွေကုန်တယ်၊ မွေ့လျော်သာယာနာပျော်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်တယ်၊ အထူးထူး အပြားပြားသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် စိတ်ကိုမွေ့နှောက်တတ်ကုန်တယ်၊ ထိုကာမဂုဏ်တို့ရဲ့ အပြစ်ကို မြင်လို့ ငါရဟန်းပြုခဲ့တယ်။

'အို... မင်းကြီး၊ သစ်သီးတို့ဟာ ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ ကြွေကျကုန်တာပဲ၊ ထို့အတူ လူကြီးဖြစ်စေ၊ လူလတ်ဖြစ်စေ၊ လူငယ်ဖြစ်စေ သေကြရကုန်တယ်၊ ဒီသဘောကို မြင်တဲ့အတွက် ကြောင့်လဲ ငါဟာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရာ ရဟန်းဘောင်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေတယ်'

(မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ ရာဇဝဂ်၊ ရဋ္ဌပါလသုတ်)

ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းအဖွဲ့အစည်း

သာသနာ့ဘောင်ထဲသို့ မင်းညီမင်းသားတွေ သူဌေးသူကြွယ်သားတွေ ဆင်းရဲသားတွေ ဝင်ရောက်လာကြတဲ့အခါ ဂုဏ်ပကာသနတွေပပျောက်ပြီး မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သားများအနေနဲ့ ညီအစ်ကိုတွေ ဖြစ်လာကြတယ်၊ ဝါငယ်သူတို့က ဝါကြီးသူတို့ကို ရိုသေလေးစားကြရတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ အသက်အရွယ်ဆုံး စည်းစနစ်အကျဆုံးနဲ့ အမြင့်မြတ်ဆုံး အဖွဲ့အစည်းကို ပြပါဆိုရင် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်း

ကိုပြရမှာဖြစ်တယ်။ ဒီအဖွဲ့အစည်းရဲ့ စည်းကမ်းချက်တွေက အလွန်မြားမြောင်ပြီး အလွန်တင်းကျပ်ပါတယ်။ ရတနာသုံးပါးနဲ့ ကံတရားတို့အပေါ်မှာ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါမရှိတဲ့လူတွေ လိုက်နာဖို့ ခဲယဉ်းတယ်။ ဒီစည်းကမ်းချက်တွေကို လိုက်နာလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ထိပ်တန်းကိုယ်ကျင့်တရားကို ရရှိပြီး နတ်လူဗြဟ္မာတို့ရဲ့ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းကို ခံယူထိုက်တော့တယ်။

အဲဒီစည်းကမ်းချက်များက ဘာတွေလဲ။ ဘိက္ခုပါတိမောက်မှာ လာတဲ့ သိက္ခာပုဒ် ၂၂၇ ပါးတို့က မူလအခြေခံဖြစ်ပြီး အရေးအကြီးဆုံး သိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်ကြတယ်။ အကျယ်အားဖြင့် ပြောရင် သိက္ခာပုဒ်ပေါင်း ကုဋေ ကိုးထောင်ကျော် ရှိပါတယ်။ ရဟန်းတို့ရဲ့ ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါး အထူးယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့အောင် ရည်ရွယ်ပြီး ဒီသိက္ခာပုဒ်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက အာဏာစက်သုံးပြီး ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဒီသိက္ခာပုဒ်တွေမှာ ရဟန်းတို့ ဘယ်လိုနေထိုင်ရမယ်၊ ဘယ်လိုသွားလာရမယ်၊ ဘယ်လိုဆက်ဆံရမယ်၊ ဘယ်လိုစားသောက်ရမယ် စသည်ဖြင့် အသေးစိတ်ညွှန်ကြားချက်တွေ ပါတယ်။ ယုတ်စွအဆုံး အိမ်သာတက်ရင်တောင် ဘယ်လိုပြုမူလုပ်ကိုင်ရမယ် ဆိုတာ ပါတယ်။ ဒီလို အသေးစိတ်ညွှန်ကြားထားတော့ မြတ်ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ နေထိုင်ချင်သူတွေအတွက် လွယ်ကူသွားတာပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားဟာ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များကို ပညတ်တော်မူရာမှာ အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်များကို ထားရှိတယ်။

၁။ သံဃာတော်က လိုလိုလားလား လက်ခံကျင့်သုံးရန်၊

၂။ သံဃာတော်များ ချမ်းသာရန်၊

၃။ အကျင့်သီလ ဖောက်ဖျက်သူတို့ကို နှိမ်နင်းရန်၊

၄။ အကျင့်သီလကို ချစ်မြတ်နိုးကြတဲ့ ရဟန်းများ ချမ်းသာ
စွာ နေထိုင်ရန်၊

၅။ မျက်မှောက်မှာ ဖြစ်ကုန်တဲ့ ဆင်းရဲအထူးတို့ကို စောင့်
စည်းရန်၊

၆။ နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သော ဆင်းရဲအထူးတို့ကို ဖယ်ရှားရန်၊

၇။ မကြည်ညိုသေးတဲ့သူတို့ကို ကြည်ညိုလာစေရန်၊

၈။ ကြည်ညိုပြီးတဲ့သူတို့ကို တိုး၍ကြည်ညိုလာစေရန်၊

၉။ သူတော်ကောင်းတရားနဲ့ သာသနာသုံးရပ် တည်တံ့
ရန်၊

၁၀။ ဝိနည်းစည်းမျဉ်းဥပဒေကို ချီးမြှောက်ရန်၊

(ဆဋ္ဌမအင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ဝိနယဝိနည်း၊ မဟာဝါပါဠိတော်မြန်မာပြန်)

ဝိနယောနာမ သာသနဿ အာယု။ ဝိနည်းတော်ဟာ သာ
သနာတော်ရဲ့အသက် ဖြစ်တယ်။

ရဟန်းတော်များအားလုံးက ဝိနည်းတော်ကို လေးစားလိုက်
နာကြမယ်ဆိုရင် သာသနာတော် စည်ပင်သာယာမယ်။ ရဟန်း
တော်များက ဝိနည်းတော်ကို မလေးစားမလိုက်နာကြရင် သံဃာ့
အဖွဲ့အစည်းလည်း ပျက်၊ သာသနာတော်လည်း ပျက်စီးမှာပဲ။

လူနှင့် မတူတဲ့ ရဟန်း

ရဟန်းဟာ လူဝတ်ကြောင်နှင့်မတူတဲ့ လူသား ဖြစ်ပါတယ်။
လူဝတ်ကြောင်တွေက ကြောင်ကြောင်ကျားကျား အင်္ကျီလုံချည်
ဖက်ရှင်အမျိုးမျိုး ဝတ်ဆင်ကြတယ်။ ရဟန်းများက သစ်ခေါက်

ရည်အရောင်ဆိုးထားတဲ့သင်္ကန်းသုံးထည်ကိုအသုံးပြုကြတယ်။
တိစီဝရိက်ဓုတင်ဆောင်ထားတဲ့ ရဟန်းက သင်္ကန်းသုံးထည်ပဲ
အသုံးပြုတယ်။ အပိုမထားဘူး။

သင်္ကန်းဆိုတာ အင်္ကျီပုံ၊ လုံချည်ကွင်းပုံ ချုပ်ထားတာမဟုတ်
ဘူး။ အပိုင်းပိုင်းပြတ်နေတဲ့ အဝတ်တွေကို ချုပ်စပ်ထားတဲ့ ရှည်
မျောမျောစတုဂံပုံအဝတ်ဖျင်ပိုင်းမျှသာဖြစ်တယ်။ ပုံသဏ္ဌာန်အဝတ်
ပိုင်းကလေးတွေကို ချုပ်စပ်ပြီး သစ်ခေါက်ရည်ဆိုးလိုက်ရင်
သင်္ကန်းဖြစ်လာတယ်။

ဘုရားရှင်က မာဂဓတိုင်းသားတို့ရဲ့ လယ်ကွက်များကိုကြည့်
ပြီး အာနန္ဒာအား လယ်ကန်သင်းဖွဲ့ပုံအတိုင်း သင်္ကန်းကိုစီရင်
စေတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာကလည်း အနားပတ်၊ တရုတ်မြောင်း
ရှည်၊ တရုတ်မြောင်းငယ်၊ အိမ်ဝမ်းကြီး၊ အိမ်ခွဲ၊ အလယ်ကောင်၊
ခေါင်ရံနှင့်တကွ အဝတ်စများကို ချုပ်စပ်ထားတယ်။ ဒါကို
မြတ်စွာဘုရားနှစ်သက်တော်မူတယ်။ ဒီလိုဖျင်စကို အပိုင်းပိုင်း
ဖြတ်ပြီး ချုပ်စပ်ထားတော့ သူခိုးဓားပြတို့ မလိုချင်ဘူး၊ မလိုချင်
တော့ ရန်အေးတာပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင် ဝတ်ရုံအသုံးပြုတဲ့ သင်္ကန်းဟာ
ရဟန်းတော်များ ဝတ်ရုံထားတဲ့အခါမှာလည်း ဘုန်းကျက်သရေ
ရှိပြီး တင့်တယ်သပ်ရပ်ပါတယ်။ အနောက်တိုင်း နိုင်ငံများသို့
သံဃာတော်များ ကြွရောက်သွားကြတဲ့အခါ ဟိုကလူတွေက
အထူးအဆန်းအဖြစ် ကြည့်ကြတယ်။ သင်္ကန်းကို ကိုင်ပြီး ‘ဒါ
ဘာခေါ်သလဲ’ လို့ မေးမြန်းကြတယ်။ သင်္ကန်းကို ကျစ်လျစ်
သပ်ရပ်စွာ ဝတ်ရုံပြလိုက်တဲ့အခါ သူတို့ အလွန်အံ့အားသင့်ကြ

တယ်။ ‘ကောင်းတယ်...ကောင်းတယ်’ လို့လည်း အာမေဍိတ်
စကား ပြောကြားကြတယ်။

ကနေ့ ငွေကြေးတတ်နိုင်တဲ့ အမျိုးသမီးတို့က အင်္ကျီလုံချည်
အဆင်တူနဲ့ ‘ဝမ်းဆက်’ (one set) ဝတ်စုံတွေ ဝတ်ကြတယ်။
ဘယ်လောက်ပဲ အဖိုးတန်တဲ့ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ကြပါစေ၊ ရဟန်း
သံဃာများရဲ့ အဝတ်ပိုင်းများကို ချုပ်စပ်ထားတဲ့သင်္ကန်းလောက်
ကျက်သရေမရှိဘူး။

အနောက်နိုင်ငံများဆီ ရောက်သွားကြတဲ့ ရဟန်းတော်များ
ကို ဘာကြောင့် ခေါင်းတုံးထားရသလဲလို့ မေးကြပါတယ်။ ဆံပင်
ညှပ်ရတာ၊ ခေါင်းလျှော်ရတာ၊ ဆံပင်ကို ဆီလိမ်းရတာ၊ ဖြီးရတာ၊
မှန်နဲ့ ဘီး အမြဲဆောင်ထားရတာ စတဲ့ ကိစ္စ ဒုက္ခတွေက ကင်းဝေး
အောင်လို့ ဦးပြည်းခေါင်းတုံး ထားတယ်လို့ ဖြေဆိုတဲ့အခါလည်း
သဘောကျကြတယ်။

ရဟန်းတွေ အသုံးပြုတဲ့ သပိတ်ကလည်း နားရွက်မပါတဲ့
ခေါင်းပြတ် အိုးငုတ်တိုကလေးလိုပဲ၊ အမည်းရောင်လည်း ဖြစ်
နေတယ်ဆိုတော့ လူတွေ မသုံးချင်ကြဘူး။ ဒီသပိတ်တစ်လုံးနဲ့
ပဲ ရဟန်းဟာ ဆွမ်းခံပြီး အာဟာရကိစ္စကိုပြီးစေပါတယ်။ ရဟန်း
တော်များရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဆိုလို့ သင်္ကန်းသုံးထည်၊ သပိတ်
တစ်လုံး၊ ခါးပန်းကြိုး၊ သင်တန်းဓား၊ အပ်၊ အပ်ချည်နဲ့ ရေစစ်
တို့ပဲရှိတယ်။ ဒါကို ပရိက္ခရာရှစ်ပါး လို့ ခေါ်တယ်။ အများအား
ဖြင့် ရဟန်းတော်များဟာ သင်္ကန်းသုံးထည်၊ သပိတ်တစ်လုံးနဲ့
ပဲ သွားလာကြတယ်။ ငှက်များလို ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သွားနိုင်ကြ
တယ်။

ရဟန်းတို့မှာ ရွှေငွေရတနာ အလှူခံခွင့်၊ သုံးစွဲခွင့်၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် မရှိဘူး။ အိုးအိမ်လယ်ယာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိဘူး။ အဗြဟ္မ စရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်ပြီး အိမ်ထောင်သားမွေး မလုပ်ရဘူး။ လယ်အလုပ် ယာအလုပ် စတာတွေကို မလုပ်ရဘူး။ သစ်ခက် သစ်ရွက်နဲ့ မြက်ပင်တွေကိုတောင် မခုတ်ဖြတ်ရ၊ မနုတ်ရဘူး။

ရဟန်းများ လုပ်ကိုင်ရတဲ့အလုပ်က နှစ်မျိုးပဲ ရှိတယ်။ ဂန္ထဓူရ ခေါ် ပရိယတ်စာပေ သင်ကြားခြင်းနဲ့ ဝိပဿနာဓူရ ခေါ် သမထဝိပဿနာ ပွားများအားထုတ်ခြင်းပါပဲ။ ဒီအလုပ်နှစ်မျိုးက သာသနာတော်တည်တံ့ရေးနဲ့ မိမိဘဝ တိုးတက်ရေးတို့အတွက် ကျေးဇူးပြုပါတယ်။

“ယရာဝါသ၊ သမ္မာဟေ၊ ကိစ္စမြားမြောင်း၊ လူတို့ဘောင်” ဆိုတဲ့အတိုင်း လူ့လောကမှာ ကိစ္စဝိစွတွေ အလွန်များပြားလှပေတယ်။ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေနဲ့ နှိုးနှောနေရတဲ့အတွက်လည်း ပူပန်သောကတွေ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ မြားမြောင်လှပါတယ်။

ရဟန်းဘဝကတော့ တဏှာပွားစီးစေတဲ့ ကာမဂုဏ်အနှောင်အဖွဲ့ကို ကျောခိုင်းပြီး နေကွမ္မပါရမီကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်တယ်။ ရဟန်းဘောင်သို့မတက်ရောက်မီ ရှင်သာမဏေအဖြစ်ကိုတောင်းခံစဉ်ကပင်...

ဘန္တေ သံသာရဝဋ္ဋ ဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ ပဗ္ဗန္တံ
ယာစာမိ၊

‘အရှင်ဘုရား... သံသာရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ပါရခြင်း အကျိုးငှာ ရှင်သာမဏေအဖြစ်ကိုတောင်းခံပါ၏’ လို့ သုံးကြိမ် လျှောက်ထားရတယ်။

ဒါကြောင့် ရဟန်းဘဝဟာ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်
အောင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရတဲ့ဘဝ ဖြစ်တယ်။ အချိန်ပြည့် အား
ထုတ်နိုင်အောင်လို့ ကိစ္စဝိစ္စတွေ နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင် မြတ်
ဗုဒ္ဓက စီမံပေးထားတယ်။ ပြီးတော့ ပြည်သူအများ ကြည်ညိုလေး
စားပြီး ဆွမ်း၊ ဆေး၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်းဆိုတဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့်
အမြဲထောက်ပံ့ကြရန်အတွက်လည်း အမြင့်မြတ်ဆုံးသော အကျင့်
ကို မြတ်စွာဘုရားက ကျင့်သုံးစေခြင်းဖြစ်တယ်။

ဥဒေနမင်းကြီးက အရှင်ပိဏ္ဍောလ မထေရ်အား မေးလျှောက်
တယ်။

‘အရှင်ဘုရား... ဂေါတမဗုဒ္ဓရဲ့ သာသနာတွင်းမှာ နေထိုင်ကြ
တဲ့ ရဟန်းကလေးတွေဟာ ပထမအရွယ်မျှသာ ရှိကြသေးတယ်။
သူတို့တစ်တွေဟာ ကာမဂုဏ်မခံစားဘဲ ဒီအကျင့်မြတ်ကို ပြည့်
ပြည့်စုံစုံ စင်စင်ကြယ်ကြယ်နဲ့ ဘာကြောင့် တစ်သက်လုံး နေနိုင်
ကြရသလဲ’

‘မင်းကြီး... ရှင်တော်မြတ်ဘုရားက ရဟန်းတို့ကို ဒီလိုသင်
ပေးထားတယ်။ ရဟန်းတို့... သင်တို့ဟာ အမိအရွယ်ရှိတဲ့ အမျိုး
သမီးကို အမိဆိုတဲ့စိတ်၊ နှမအရွယ်ရှိတဲ့သူတွေကို နှမဆိုတဲ့စိတ်၊
သမီးအရွယ် ရှိတဲ့သူတွေကို သမီးဆိုတဲ့စိတ် ထားကြရမယ်။ ဒီ
ဩဝါဒအတိုင်း ရဟန်းကလေးတွေက လိုက်နာနေထိုင်ကြတဲ့
အတွက် သာသနာ့ဘောင်မှာ တစ်သက်လုံး နေနိုင်ကြတာပဲ’

မင်းတုန်းမင်းကြီး က ‘ရဟန်း သံဃာတော်များဟာ အိမ်
ထောင်သားမွေး မပြုကြဘူး၊ ဒီတစ်ချက်တည်းနဲ့ကို အလွန်ကြည်
ညိုစရာ ကောင်းပါတယ်’ လို့ မိန့်ဆိုခဲ့ဖူးတယ်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များဓမ္မာရုံမှာ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်တရားဟောတဲ့အခါ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေက မေးခွန်းအမျိုးမျိုးမေးကြတယ်။ မေးခွန်းတစ်ခုက ‘မြန်မာဘုန်းကြီးနဲ့ ဈင်ဘုန်းကြီးဘယ်လိုကွာခြားသလဲ’ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတော်က ‘မြန်မာဘုန်းကြီးတွေက အိမ်ထောင်သားမွေးတဲ့အမှုကို မပြုကြဘူး၊ ဈင်ဘုန်းကြီးတွေက ပြုကြတယ်၊ ဒါ အဓိကကွာခြားချက်ပဲ’ လို့ဖြေလိုက်တော့ ပရိသတ်က သဘောကျသွားကြပါတယ်။

ရဟန်းတော်များဟာ နေ့လွဲညစာစားသုံးခြင်းမရှိ၊ စားစရာများကို နောက်နေ့အတွက် ချန်မထားရ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာများကိုလည်း စုဆောင်းသိုမှီးထားခြင်းမပြုရ၊ မိမိရဲ့အကျင့်သီလနဲ့ ခြေသလုံး မြင်းခေါင်းကို အားကိုးကာ အိမ်စဉ်မပြတ် ဆွမ်းရပ်လှည့်လည်တဲ့ သပဒါနစာရိက အကျင့်မြတ်ဖြင့်သာ အသက်မွေးကြတယ်။

အိမ်စဉ်ဆွမ်းခံတဲ့အကျင့်မြတ်ကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ကျင့်သုံးခဲ့တယ်မဟုတ်လား။ ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့ နောက်ပါသံဃာ ၂၀,၀၀၀ နဲ့အတူ မြတ်စွာဘုရား ကြွချီတော်မူတဲ့အခါ ဆွမ်းပင့်ဖိတ်ထားသူမရှိလို့ အိမ်စဉ်မပြတ် ဆွမ်းရပ်ပြီး လှည့်လည်တော်မူတယ်။

ဒီသတင်းကို ကြားရတော့ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးက တုန်လှုပ်ထိတ်လန့်ပြီး သားတော်ထံ အမြန်သွားတယ်။

‘အရှင်မြတ်ဘုရား... တပည့်တော်တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် အရှက်ခွဲရသလဲ၊ အဘယ့်ကြောင့် ယခုလို ဆွမ်းခံလှည့်လည်ကြ

ရသလဲ၊ အရှင်ဘုရားနဲ့ ရဟန်းတော်နှစ်သောင်းတို့အတွက် ခမည်းတော်ထံမှ ဆွမ်းပြည့်စုံစွာ ရနိုင်မည်မထင်လိုလား၊’

‘ခမည်းတော်မင်းကြီး...အိမ်စဉ်မပြတ် ဆွမ်းရပ်လှည့်လည် တဲ့အကျင့်ဟာ ငါဘုရားတို့ရဲ့ အနွယ်စဉ်ဆက် ဆင်းသက်လာ တဲ့အကျင့် ဖြစ်ပေတယ်’

‘သားတော်အရှင်မြတ်ဘုရား...ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ အမျိုးအနွယ် ဟာ မဟာသမ္မတမင်းမှ ဆင်းသက်လာတဲ့ ခတ္တိယအမျိုး မဟုတ် လား၊ ဒီမဟာသမ္မတခတ္တိယအနွယ်စဉ်မှာ တစ်ဦးတစ်ယောက် မျှလဲ ဆွမ်းခံလှည့်လည်တာ မရှိခဲ့ပါ’

‘ခမည်းတော်မင်းကြီး...ဒီမဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်ဟာ သင်မင်းကြီးရဲ့အနွယ်ဖြစ်တယ်၊ ငါတို့ရဲ့အနွယ်က ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားမှသည် အစဉ်မပြတ် ပွင့်ထွန်းခဲ့ကြတဲ့ ဗုဒ္ဓအနွယ် ဖြစ်ချေတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားအားလုံးတို့က အိမ်စဉ်မပြတ်ဆွမ်း ရပ်လှည့်လည်တဲ့ အကျင့်မြတ်ဖြင့် အသက်မွေးတော်မူကြတယ်။

‘ခမည်းတော်မင်းကြီး...ရဟန်းဖြစ်တဲ့သူဟာ ဒါယကာတို့ ရဲ့ အိမ်တံခါးဝဝယ် သပ္ပာယ်စွာရပ်ပြီး ရအပ်တဲ့ဆွမ်းမှာ မမေ့ လျော့ရဘူး၊ မအပ်တဲ့ ရှာမှီးမှုနဲ့ မရောစပ်တဲ့ ကောင်းစွာကျင့်အပ် တဲ့ ဆွမ်းခံခြင်းအကျင့်ကို ကျင့်အပ်တယ်၊ ဒီလိုဆွမ်းခံတဲ့ ကျင့် ဝတ်ကို မချွတ်ပြုလုပ်လေ့ရှိတဲ့ ရဟန်းဟာ ဒီဘဝမှာရော တမလွန် ဘဝမှာပါ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာနေထိုင်ရတယ်’

ဒီဂါထာအဆုံးမှာ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးဟာ သောတာပန်ဖြစ် သွားတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သပိတ်တော်ကို လှမ်းယူပြီး ဘုရားရှင်နဲ့

သံဃာများကို နန်းတော်သို့ ပင့်ဆောင်သွားတယ်။ ရွှေနန်းတော် ထက်မှာ မြတ်စွာဘုရား တစ်ခါထပ်မိန့်ပြန်တယ်။

‘ခမည်းတော်မင်းကြီး... အနေသန (မအပ်သော ရှာမှီးမှု) နှင့် မဖက်စပ်၊ ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်တဲ့ ဆွမ်းခံအကျင့်ကို ကျင့်ရာ တယ်။ ထိုဆွမ်းခံအကျင့်ကို (ပျို၊ ပဏ်၊ သူရာ၊ ပြည့်တန်ဆာ၊ လင်ကွာ၊ ရဟန်းမ = အပျိုကြီး၊ ပဏ္ဍုတ်၊ သေတင်းကုပ်၊ ပြည့် တန်ဆာမ၊ လင်ကွာမုဆိုးမ၊ ရဟန်းမ ဤခြောက်ပါးသော) အဂေါ စရဋ္ဌာန၌ လှည့်လည်သောအားဖြင့် မကောင်းသဖြင့် မကျင့်ရာ။ ယင်းသို့ အနေသနနှင့် မဖက်စပ်၊ ဖြူစင်တဲ့ ဆွမ်းခံကျင့်ဝတ်ကို မချွတ်ပြုကျင့်လေ့ရှိတဲ့ ရဟန်းဟာ ယခုဘဝမှာရော တမလွန်ဘဝ မှာရော ချမ်းသာစွာနေထိုင်ရပေတယ်။’

ဤဒုတိယဂါထာအဆုံးမှာ ခမည်းတော်က သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီး မိတ္ထေတော် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိဗုရားကြီးက သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။ ရဟန်းတော်တို့ရဲ့ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းက ဖြူစင်သန့်ရှင်းလွန်းလို့ ကြားရသူတွေတောင် အရိယာများ ဖြစ်သွားကြတယ်။

(တိပိဋကဓရဆရာတော်ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၊ မဟာဗုဒ္ဓဝင်၊ တတိယတွဲ)

ရဟန်းတော်များရဲ့ သီလ

ရဟန်းတော်များ စောင့်ထိန်းရတဲ့သီလက လေးမျိုးရှိတယ်။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ သီလနဲ့ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ ဖြစ်ပါတယ်။

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ - စောင့်ထိန်းသူကို အပါယ်ဘေးမှ ကင်းဝေးစေတဲ့သီလ ဖြစ်ပါတယ်။ လူတွေမှာ ငါးပါးသီလ၊ ရှင်

သာမဏေတွေမှာ ၁၀ ပါးသီလ၊ ရဟန်းတွေမှာ ပါတိမောက်လာ သိက္ခာ ၂၂၇ ပါးတို့ဖြစ်ကြပါတယ်။

ပါတိမောက်သိက္ခာပုဒ်များမှာ ကျူးလွန်မိရင် ပြန်ကုစားလို့ မရတော့တဲ့ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် လေးပါးရှိတယ်။

- (၁) လူ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်နှင့် မေထုန်မှီဝဲမှု၊
- (၂) သူတစ်ပါးပစ္စည်းဥစ္စာကို ခိုးယူမှု၊
- (၃) လူသတ်မှု၊ လူသေအောင် စေ့ဆော်မှု၊
- (၄) ဈာန်မဂ်ဖိုလ်စတဲ့ တရားကို မရဘဲနဲ့ ရတယ်လို့ လိမ်ညာမှုတို့ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီသိက္ခာပုဒ်တစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရင် ရဟန်းအဖြစ်ကနေ လျှော့ကျသွားတယ်။ ရဟန်းပြန်မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

ကျန်သိက္ခာပုဒ်တွေကို ကျူးလွန်မိရင် အာပတ်သင့်ပြီး အာပတ်ပျောက်အောင် ထိုက်သလို ကုစားရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရဟန်းတို့ဟာ အဏုမြူလောက် သေးငယ်တဲ့အပြစ်ကိုပဲ ကြီးကျယ်တဲ့ ပါရာဇိကအပြစ်အလား ရှောင်ရှားသင့်တယ်။ စာမရိသားကောင်ဟာ မိမိရဲ့ အမြီးဆံကို အသက်နဲ့လဲပြီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သလို ရစ်မက မိမိရဲ့ဥကို အသက်အသေခံပြီး စောင့်ရှောက်သလို ရဟန်းတော်များကလည်း သီလကို အသက်တမျှ ချစ်ခင်ပြီး စောင့်ရှောက်အပ်ကြတယ်။

ရဟန်းတော်များဟာ လပြည့်နေ့တိုင်း၊ လကွယ်နေ့တိုင်း စုပေါင်း သိမ်တက်ပြီး ဥပုသ်ပြုကြရတယ်။ သိမ်တက်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ရပ်က မထေရ်ကြီးများရဲ့ဩဝါဒကိုခံယူပြီး ရဟန်းများ ညီညွတ်ကြဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။ ပါတိမောက်သိက္ခာပုဒ်များကို

လည်း ဖတ်ကြားနိုင်တယ်။ ရဟန်းတော်များဟာ ဝိနည်းသိက္ခာ ပုဒ်များကို နားလည်အောင်၊ သိအောင် လေ့လာထားပြီး ဝိနည်း တော်အတိုင်း ကျင့်ကြံနေထိုင်ကြရတယ်။

ရဟန်းတော်တို့ဟာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့မှာ ရိုသေ လေး စားတဲ့ သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြရတယ်။

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ - မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေခြောက်ပါး (၀၁) အာရုံဝင်ရောက်ရာ တံခါး ခြောက် ပေါက်မှာ အကုသိုလ်မဖြစ်အောင် စောင့်ထိန်းရတဲ့ သီလ ဖြစ် တယ်။ မျက်စိမှာ ရူပါရုံထင်လာရင် ထင်လာတဲ့ ရူပါရုံကို သိရုံမျှ သာကြည့်ရတယ်။ အာရုံက ချောတယ်၊ လှတယ်၊ အချိုးအစားက ဘယ်လို၊ အမူအရာက ဘယ်လို စသည်ဖြင့် အသေးစိတ် မကြည့် ရဘူး။ အသေးစိတ်ကြည့်ရင် တဏှာရာဂဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

နားမှာ အသံကြားရင်လည်း ကြားရုံနဲ့ ရပ်နိုင်အောင် ကြိုးစား ရမယ်။ အသံက သာယာလိုက်တာ၊ ဘယ်သူ့ အသံပဲ၊ ဘာ အကြောင်းကို ပြောနေတာပဲ စသည်ဖြင့် ဆက်ပြီး အာရုံမယူရ ဘူး။ ကျန်ဒွါရတွေမှာ အာရုံထင်လာရင်လည်း သိရုံသာ သိပြီး တဏှာမဖြစ်အောင် စောင့်စည်းရတယ်။

ရွာစည်းရိုးနဲ့ ကင်းအစောင့်အရှောက်မရှိတဲ့ ရွာတွေထဲကို သူခိုး၊ ဓားပြတွေ လွယ်လွယ်ကူကူ ဝင်နိုင်တယ်။ စည်းရိုးနဲ့ အစောင့်အရှောက်ရှိရင် ရန်သူအလွယ်တကူ မဝင်ရောက်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အာရုံဝင်ရောက်ရာ တံခါးပေါက်များမှာ သတိတံခါး

ရွက်နဲ့ လုပ်အောင်ပိတ်ပြီး သတိအမှတ်နဲ့ စောင့်ရှောက်ရမယ်။
စောင့်ရှောက်ပုံ နမူနာနှစ်ခု တင်ပြမယ်။

သီရိလင်္ကာသာသနာမှာ မဟာမိတ္တမထေရ်ရဲ့ မယ်တော်မှာ
အိုင်းအနာပေါက်တယ်။ မိခင်က သမီးဘိက္ခုနီမကို သားရဟန်း
ထံ လွှတ်ပြီး ဆေးနည်းကောင်း တောင်းစေတယ်။ သားမထေရ်
က 'ငါဟာ ဆေးကုတဲ့နည်းကိုမသိဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ငါဟာ ရဟန်းဝတ်
တဲ့အချိန်မှစ၍ ကနေ့အထိ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို ဖျက်ပြီး မိန်းမ
တို့ရဲ့ အဆင်းရူပါရုံကို လောဘစိတ်ဖြင့် မကြည့်ဖူးဘူး၊ ဤမှန်
ကန်တဲ့ သစ္စာစကားကြောင့် မယ်တော်ချမ်းသာပါစေသတည်း'၊
ဒီသစ္စာစကားကို ဘိက္ခုနီမအား ယူဆောင်သွားစေပြီး ဒကာမ
ကြီးရဲ့ ကိုယ်ကို နှိပ်နယ်ရင်း ရွတ်ဆိုစေပါတယ်။

ဘိက္ခုနီမက မိခင်ထံပြန်ပြီး မှာတဲ့အတိုင်း ပြုလုပ်တော့ မိခင်
ရဲ့ အိုင်းအနာဟာ ရေမြှုပ်ဆိုင်လိုဖြစ်ပြီး ကြေပျောက်သွားပါ
တယ်။

အရှင်စိတ္တဂုတ္တမထေရ်ဆိုတာ ကုရဏ္ဏကလိုဏ်ကြီးမှာ အနှစ်
၆၀ သီတင်းသုံးခဲ့တဲ့ သက်တော် ၈၀ ရှိမထေရ်ကြီးပဲ၊ မထေရ်ကြီး
က နှစ် ၆၀ အတွင်း လိုဏ်နံရံတွေကို တစ်ခါမှ မော်မကြည့်မိဘူး။

ရဟန်းငယ်တွေက ကျောင်းစဉ်လှည့်ပြီး လိုက်ကြည့်တော့
ကုရဏ္ဏကလိုဏ်သို့ ရောက်လာတယ်။ လိုဏ်ကြီးရဲ့ နံရံပေါ်မှာ
ဝိပဿီ၊ သီခါ၊ ဝေဿဘူ၊ ကကုသန်၊ ကောဏဂုမ၊ ကဿပ၊ ဂေါ
တမ ဆိုတဲ့ ဘုရားခုနစ်ဆူတို့ရဲ့ တောထွက်ခန်းများကို ရောင်စုံ
ပန်းချီရေးထားတာကို မြင်လို့ ချီးကျူးကြတယ်။

‘ငါ့ရှင်တို့...အနှစ် ၆၀ ကျော်ကာလပတ်လုံး ဒီလိုဏ်မှာနေတဲ့ ငါဟာ ပန်းချီဆေးရေးများရှိတာကို မသိဘူး၊ ကနေ့တော့ မျက်စိကောင်းတဲ့ ငါ့ရှင်တို့ကိုမှီပြီး ငါသိရပေတယ်’ လို့ မထေရ်ကြီးက မိန့်တော်မူတယ်။

လိုဏ်ပေါက်ဝမှာ ကံ့ကော်ပင်ကြီးတစ်ပင် ရှိတယ်။ ဒီအပင်ကိုလည်း မထေရ်ကြီးတစ်ခါမှ မော်မကြည့်မိဘူးတဲ့။ နှစ်စဉ် မြေမှာ ကြွေကျတဲ့ ပန်းပွင့်တွေကိုမြင်မှသာ ကံ့ကော်ပွင့်ကြောင်း သိတော်မူတယ်။

ဘုရင်မင်းမြတ်က အရှင်စိတ္တဂုတ္တမထေရ်ရဲ့ သတင်းကိုကြားတော့ နန်းတော်ကို ပင့်တယ်။ မထေရ်က မကြွဘူး။ အဲဒီတော့ ဘုရင်မင်းမြတ်က မထေရ်ဆွမ်းခံရွာဖြစ်တဲ့ မဟာဂါမရွာကြီးက နို့စို့မိခင်များအားလုံးရဲ့ သားမြတ်တွေကို ရင်လွှမ်းအဝတ်နဲ့ ပတ်ပြီး မင်းတံဆိပ်ခတ်စေလို့ အမိန့်ချတယ်။

ကလေးတွေ နို့မစို့ရတော့ ငိုကြွေးကြတာပေါ့။ ဒီအကြောင်းကို မထေရ်ကြီးကို ပြောပြတော့ နန်းတော်သို့ မထေရ်ကြွတယ်။ နန်းတော်မှာ ဘုရင်မင်းမြတ်က ရှိခိုးတဲ့အခါ ‘သုခိဟောထ မဟာရာဇ = အရှင်မင်းကြီး ချမ်းသာပါစေ’ လို့ မထေရ်က ဆုပေးတယ်။ မိဖုရားတွေ မောင်းမတွေ ရှိခိုးကန်တော့ကြတဲ့အခါမှာလည်း ‘သုခိဟောထ မဟာရာဇ’ လို့ပဲ ဆုပေးတယ်။

အဲဒီတော့ နောက်ပါရဟန်းများက မထေရ်ကြီးကို သတိပေးတယ်။ လူတွေ ကန်တော့တိုင်း ကန်တော့တိုင်း ဘာကြောင့် ‘သုခိဟောထ မဟာရာဇ’ လို့ ဆုပေးရသလဲလို့ မေးတော့ မထေရ်ကြီးက ပြန်ဖြေတယ်။

‘ငါ့ရှင်...ငါ့ဟာ မင်းလား၊ မိဖုရားလား၊ မောင်းမလား ပိုင်းခြားခြင်းကို မပြုဘူး’

ဘယ်သူကန်တော့တယ်ဆိုတာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိအောင် မကြည့်ဘူးတဲ့၊ ဒါကြောင့် ဘေးကင်းအောင် ‘ဘုရင်မင်း မြတ်ချမ်းသာပါစေ’ လို့ တစ်မျိုးတည်း ဆုပေးတာပဲ။

နန်းတော်မှာ ဘယ်လောက်ပင် ပြုစုကြပေမယ့် မထေရ်ကြီးက မပျော်ပိုက်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဘုရင်က မထေရ်ကြီးကို ပြန်ပို့စေတယ်။ ကုရုဏ္ဏကလိုဏ် ရောက်တော့ မထေရ်ကြီးက ညလုံးပေါက် စကြိုလျှောက်ပြီး တရားရှုတော်မူတယ်။ ကံ့ကော်ပင်စောင့်နတ်က မီးရှူးတိုင်ကိုင်ပြီး လိုဏ်ကို ထွန်းလင်းစေတယ်။ မထေရ်က ကမ္မဋ္ဌာန်းအလွန်စင်ကြယ်ပြီး ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းတို့ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်ပြီး သန်းခေါင်ယံအချိန်မှာ အလုံးစုံသောတောတောင်တို့ကို ပဲ့တင်ထပ်စေလျက် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူတယ်။

ဒါကြောင့် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဟာ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် အကျိုးပေးနိုင်တယ်။

အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ - အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း စင်ကြယ်တဲ့ သီလဖြစ်ပါတယ်။ ကာယဒုစရိုက် သုံးပါးနဲ့ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးတို့အနက် တစ်ပါးပါးနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး အသက်မွေးရင် မိစ္ဆာအာဇီဝ - မှားတဲ့အသက်မွေးမှုဖြစ်တယ်။ အဆိုပါ ဒုစရိုက် ခုနစ်ပါးကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး အသက်မွေးပါမှ သမ္မာအာဇီဝ ဖြစ်တယ်။

ရဟန်းတော်များက ကုလဒုဿက ရှစ်ပါး၊ အနေသန ၁၁ ပါး စသည်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်ကြရသေးတယ်။

ကုလဒုဿကဆိုတာ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ကို (၁) ပန်းပေးခြင်း၊ (၂) သစ်သီးပေးခြင်း၊ (၃) ကုက္ကိုမှုန့်အဖန်မှုန့် မျက်နှာချေပေါင်ဒါ ပေးခြင်း၊ (၄) မြေညက်ပေးခြင်း၊ (၅) တံပူ (သွားပွတ်တံ) ပေးခြင်း၊ (၆) ဝါးပေးခြင်း၊ (၇) ဆေးပေး၊ ဆေးကုခြင်း၊ (၈) လူတွေရဲ့ စာကိုဖြစ်စေ၊ နှုတ်မှစကားကိုဖြစ်စေ ယူဆောင်သွားလာပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ကြတယ်။

ဒီအမှုတွေကြောင့် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က ရဟန်းကို လှူဒါန်းပေးကမ်းတဲ့အခါ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်တဲ့အနေနဲ့ ပေးခြင်းမျိုး ဖြစ်လာလို့ စစ်မှန်အဖိုးတန်တဲ့ သဒ္ဓါတရားဟာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားရတယ်။ ပေးလှူခြင်းရဲ့ အကျိုးကိုလည်း အပြည့်အဝ မရတော့ဘူး။

အနေသန ဆိုတာ မအပ်တဲ့နည်းနဲ့ အသက်မွေးမှုပါပဲ။

- (၁) အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်အောင် သုံးနှုန်းပြောဆိုနေထိုင်ခြင်း၊
- (၂) ပစ္စည်းလာဘ်လာဘရအောင် ဆွယ်၍ ပြောဆိုခြင်း၊
- (၃) ပေးလှူခြင်းနဲ့စပ်တဲ့ အရိပ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်း၊
- (၄) သူတစ်ပါးရဲ့ အပြစ်ကိုပြောပြီး လာဘ်ကို ရှာခြင်း၊
- (၅) နည်းတဲ့လာဘ်နဲ့ များတဲ့လာဘ်ကို ရှာခြင်း၊
- (၆) မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချပြီး ပြောဆိုခြင်း၊
- (၇) ကလေးသူငယ်ကို ချီပွေ့ချော့မြှူပေးခြင်း၊
- (၈) မဂ်ဖိုလ်လမ်းနဲ့ ဖီလာဖြစ်တဲ့ အင်္ဂကျမ်း၊ နေမေတ္တကဝိဇ္ဇာ စတဲ့ကျမ်းအတတ်ကိုသင်ပြီး ဟောပြောခြင်း၊

(၉) မိန်းမ၊ ယောက်ျားတို့ရဲ့ တင့်တယ်ခြင်း၊ မတင့်တယ်ခြင်း လက္ခဏာကို သိကြောင်း အတတ်ကို သင်ပြီးဟောပြောခြင်း၊

(၁၀) လူများရဲ့ အစေအခိုင်းခံခြင်း၊

(၁၁) လူတို့ရဲ့ လုပ်ငန်းကိစ္စကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ကြတယ်။

ဒီလို မှားယွင်းတဲ့ အသက်မွေးမှုဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စားသောက်ဖွယ်တို့ကို မစားသောက်သင့်ဘူး။

အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ လေနာရောဂါ

အရှင်သာရိပုတ္တရာနဲ့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ဟာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး စအချိန်လောက်မှာ တောအုပ်တစ်ခုထဲ ဖလသမာပတ်ဝင်စားနေကြတယ်။ ညချမ်းအခါမှာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က အရှင်သာရိပုတ္တရာထံ လာတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ လဲလျောင်းနေတာကို မြင်တော့ ‘ငါ့ရှင် ဘာဖြစ်တာလဲ’ လို့ မေးတယ်။

‘လေနာရောဂါကြောင့် ပြင်းထန်တဲ့ဝေဒနာဆိုးကို ခံစားနေရတယ်’

‘ငါ့ရှင်... ရှေးက ဒီလိုဖြစ်တဲ့အခါ ဘာဆေးနဲ့ ချမ်းသာဖူးသလဲ’

‘လူ့ဘောင်တုန်းက မယ်တော်ဟာ ထောပတ်၊ ပျားသကာ၊ ရေမရောတဲ့ နို့ရည်တို့နဲ့ ချက်ထားတဲ့ ဃနာထမင်းကို ကျွေးလို့ ချမ်းသာဖူးပါတယ်’

‘ငါတို့ရဲ့ဘုန်းကံရှိရင် နက်ဖြန်ခါ ယနာထမင်းရကောင်းရဲ့’

ဒီလိုမထေရ်နှစ်ပါး ပြောဆိုနေကြတာကို စကြိုဦး သစ်ပင်စောင့်နတ်က ကြားတယ်။ ထိုနတ်က အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ အလုပ်အကျွေးဖြစ်တဲ့ ဒါယကာအိမ်သွားပြီး သားကြီးကိုဝင်ပူးတယ်။ ဆေးကုဖို့ ဆွေမျိုးတွေ စုဝေးလာကြတယ်။ အဲဒီအခါ နတ်က...

‘နက်ဖြန်ခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာနဲ့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဆွမ်းခံကြွကြမယ်၊ ယနာနို့ဆွမ်း လှူပါ။ သူငယ်ကို လွှတ်ပေးမယ်’ လို့ ပြောတော့ အိမ်ရှင်တွေက ဝမ်းမြောက်စွာ ကတိခံဝန်ချက် ပေးကြတယ်။

နောက်နေ့နံနက်စောစော အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဆွမ်းခံကြွတယ်။ ယနာနို့ဆွမ်းချက်ထားတဲ့အိမ်က ပျူပျူငှာငှာခရီးဦးကြိုပြီး ယနာနို့ဆွမ်းကို သပိတ်အပြည့် လောင်းလှူတယ်။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အခါမှာ ယနာနို့ဆွမ်း သပိတ်အပြည့် ထပ်လှူလိုက်ပြန်တယ်။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ပြန်ကြွလာပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ယနာနို့ဆွမ်းကို ပေးတယ်။ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ဒီဆွမ်းဟာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာသလဲလို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဆင်ခြင်တော့ စကြိုဦးသစ်ပင်စောင့်နတ်ရဲ့ လုပ်ရပ်ကို မြင်သိတော်မူတယ်။

‘အို... ငါ့ရှင် မောဂ္ဂလာန်၊ ဤဆွမ်းဟာ သုံးဆောင်ဖို့ မထိုက်ဘူး’

အရှင်မောဂ္ဂလာန်က စိတ်ကွက်ခြင်း၊ စောဒကတက်ခြင်း

မရှိဘဲ ယနာနို့ဆွမ်းကို မြေကြီးပေါ်သို့ သွန်လောင်းလိုက်တယ်။
 ယနာနို့ဆွမ်း မြေကြီးကို ထိတဲ့အချိန်မှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့
 လေနာရောဂါဟာ ပျောက်သွားတယ်။ နောက် ၄၅ နှစ် တိုင်
 အောင် လေနာရောဂါ တစ်ဖန်ပြန်မဖြစ်တော့ဘူး။

‘ငါ့ရှင်...ဝစီဝိညတ် (နှုတ်အပြော) ကိုမှီပြီး ဖြစ်လာတဲ့ဆွမ်း
 ကို အူမအခွေခွေတို့က ဆာလောင်မွတ်သိပ်လို့ အပြင်ထွက်ပြီး
 အစာရှာကြစေကာမူ သုံးဆောင်ဖို့ မသင့်ဘူး၊ အကယ်၍ ငါ စား
 မိရင် ငါ့ရဲ့အသက်မွေးခြင်းကို သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်
 ကြလိမ့်မယ်’

အရှင်မြတ်တို့ရဲ့ အသက်မွေးမှုဟာ အလွန်စင်ကြယ်ပါတယ်။
 မိမိတို့ရဲ့ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်တို့ကို ကြည်ညိုပြီး
 သဒ္ဓါအစစ်နဲ့ လှူဒါန်းခြင်းကိုသာ ခံယူကြပါတယ်။ အာဇီဝ
 ပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ဝီရိယနဲ့ ပြည့်စုံစေရတယ်။

ပစ္စယသန္နိသိတသီလ

ဆွမ်း၊ ဆေး၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း ဆိုတဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးကိုသုံး
 စွဲတဲ့အခါမှာ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစတဲ့ ကိလေသာတရားဆိုးများ
 မကပ်ရောက်နိုင်အောင် ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး သုံးစွဲရပါတယ်။
 အစာအာဟာရကို အာဟာရပဋိကူလသညာ - ရွံ့စရာအနေနဲ့
 ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ရတယ်။ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးတို့ကို
 ဓာတ်ကြီးလေးပါးမျှသာပဲဆိုတဲ့ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းနဲ့ ဆင်ခြင်
 ပြီး သုံးစွဲရတယ်။

အသက်ရှည်ကြာ၊ ဘေးရောဂါတို့၊
 ကိုယ်မှာမကပ်၊ ပရိယတ်နှင့်၊
 ပဋိပတ်အရေး၊ မျှော်ထောက်တွေး၍၊
 ဤဆေး ဤဆွမ်း၊ ဤသင်္ကန်းနှင့်၊
 ရွှင်လန်းဖွယ်ကောင်း၊ ဤစံကျောင်းကို၊
 မှီအောင်းသုံးစွဲပါသတည်း။ ။

ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးဆောင်တိုင်း လောဘမဖြစ်အောင်
 အခုလို ဆင်ခြင်ပြီးတော့လည်း သုံးစွဲရမယ်။

အထက်က ပြဆိုခဲ့တဲ့ သီလလေးပါးကို လုံလုံခြုံခြုံစောင့်ထိန်း
 တဲ့ရဟန်းဟာ ကြည်ညိုဖွယ်အတိဖြစ်တဲ့အပြင် အင်ကြင်းတော
 နဲ့ သဏ္ဌာန်တူတဲ့ သာသနာတော်ကို မဇ္ဇူသကနတ်ပန်းနှယ်
 သင်းပျံ့မွှေးကြိုင်စေမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဘိက္ခုနီသံဃာ

ပထမအကြိမ် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်ကို မြတ်စွာဘုရား
 ကြွလာတော်မူတဲ့အခါ မိထွေးတော်မဟာပဇာပတိဂေါတမီဟာ
 သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ထို့နောက် အမျိုးသမီးများ ဘုရား
 သာသနာတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ပြီး ရှင်ရဟန်းပြုခွင့်ရဖို့အတွက်
 မြတ်စွာဘုရားထံ သုံးကြိမ်တောင်းပန်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက
 မိထွေးတော်ရဲ့ တောင်းပန်ချက်ကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ပယ်မြစ်
 တော်မူတယ်။

ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တောမှာ မြတ်စွာဘုရား ပထမ ဝါ
 ကပ်ပြီး သီတင်းသုံးနေတဲ့အခါ ခမည်းတော်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး
 ဟာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်သွားပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား

ထံမှာ ရဟန်းပြုကြတဲ့ သာကီဝင်မင်းသား ငါးရာတို့ကလည်း ရဟန္တာများဖြစ်ကုန်ကြလို့ သူတို့ဇနီးဟောင်းတွေက လူထွက်ပြီး ပြန်လာကြဖို့ သတင်းစကား မှာကြားတာကို 'ငါတို့ဟာ လူ့ဘောင်မှာ အိမ်ရာတည်ထောင်ဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး' လို့ စကားပြန်ကြားလိုက်တယ်။

အဲဒီဇနီးဟောင်း သာကီဝင် မင်းသမီးငါးရာတို့က မဟာပဇာပတိဂေါတမိထံသွားရောက်ကြပြီး အမျိုးသမီးများအား ရှင်ရဟန်းပြုခွင့်ရအောင် မြတ်စွာဘုရားထံ တောင်းခံပေးပါလို့ ပူဆာကြတယ်။ ဒါနဲ့ မိထွေးတော်နဲ့ မင်းသမီးငါးရာတို့က ဆံပင်များကို ရိတ်ပယ်ကြပြီး ဖန်ရည်စွန်းတဲ့ အဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံကြတယ်။ ရွှေနန်းတော်အတွင်းမှာပဲ မြတ်စွာဘုရားကို ရည်ညွှန်းပြီး ရဟန်းမအသွင်ကို ခံယူကြတယ်။

ကပ္ပိလဝတ်ပြည်နဲ့ ဝေသာလီပြည်ဟာ ၅၁ ယူဇနာ (မိုင် ၄၀၀ ကျော်) ဝေးတယ်။ ယာဉ်စီးသွားရင် ဘုရားရှင်ကို မရိသေရာ ရောက်တဲ့အတွက် ခြေလျင်သွားကြတယ်။ သာကီဝင်မင်းနဲ့ ကောလိယမင်းတို့က အစောင့်အရှောက်ပေးပြီး စားရေရိက္ခာ ထောက်ပံ့ပေးကြတယ်။ အင်မတန်နူးညံ့သိမ်မွေ့ကြတဲ့ မင်းသမီးများ ဖြစ်ကြလို့ သူတို့ရဲ့ ခြေများဟာ အဖုအကွဲတွေနဲ့ ဖူးဖူးရောင်ကြွနေကြတယ်။

မဟာဝုန်တော ကုဋ္ဌာဂါရကျောင်းတိုက် တံခါးမုခ်သို့ ရောက်ကြတဲ့အခါ ကျောင်းထဲသို့ မဝင်ဝံ့ဘဲ ငိုကြွေးနေကြတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာတွေ့တော့ မေးတယ်။

‘အို... မိထွေးတော် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖူးဖူးရောင်

တဲ့မြေ၊ မြူလိမ်းကျနေတဲ့ ကိုယ်တွေနဲ့ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာငိုကြွေးနေကြရတာလဲ’

‘အို... အရှင်အာနန္ဒာ၊ မြတ်စွာဘုရားက အမျိုးသမီးများကို ဓမ္မဝိနယ (တရားနဲ့ ဝိနည်း) သာသနာတော်မှာ ရှင်ရဟန်းမ ပြုလုပ်ခွင့်မပေးလို့ ခုလိုငိုကြွေးနေကြရတာပဲ’

‘မိထွေးတော်... ဒီလိုဆိုရင် ဒီမှာ စောင့်နေပါ။ အကျွန်ုပ် ဘုရားထံသွားပြီး အမျိုးသမီးများ ရှင်ရဟန်းမ ပြုလုပ်ခွင့် ရဖို့ တောင်းပန်လျှောက်ထားမယ်’

အရှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီး လျှောက်ထားတယ်။

‘ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား... ရှင်တော်ဘုရားက အမျိုးသမီးများကို ဓမ္မဝိနယသာသနာတော်မှာ ရှင်ရဟန်းမ ပြုလုပ်ခွင့် မပေးတဲ့အတွက် မိထွေးတော် ဂေါတမီနဲ့ သာကီဝင်မင်းသမီး ငါးရာတို့ဟာ ဖူးဖူးရောင်တဲ့ခြေ၊ မြူမှုန်လိမ်းကျထားတဲ့ ကိုယ်တွေနဲ့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ကျောင်းတံခါး မှန်ရဲ့ အပြင်ဘက်မှာ ငိုကြွေးနေကြပါတယ်။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား... တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားပါရစေ၊ မာတုဂါမ (အမျိုးသမီး) များကို ဓမ္မဝိနယသာသနာတော်မှာ ရှင်ရဟန်းမ ပြုလုပ်ခွင့် ရကြပါစေ’

‘မသင့်လျော်ဘူး အာနန္ဒာ... သင်ချစ်သားဟာ မာတုဂါမများရဲ့ ရှင်ရဟန်းမ ဖြစ်ခြင်းကို မနှစ်သက်ပါနဲ့’

အရှင်အာနန္ဒာ စိတ်မလျှော့ဘဲ နှစ်ကြိမ်ထပ်လျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း နှစ်ကြိမ်ထပ်ပယ်တယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်
အာနန္ဒာက တစ်နည်းပြောင်းလျှောက်တယ်။

‘ဘုန်းတော်ကြီးတဲ့ မြတ်စွာဘုရား... မာတုဂါမများဟာ ဒီ
သာသနာတော်မှာ ရှင်ရဟန်းမ များ ပြုလုပ်ပြီးရင် သောတာပတ္တိ
ဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့ကို မျက်
မှောက်ပြုဖို့ ထိုက်တန်ပါသလား’

‘ချစ်သားအာနန္ဒာ... ထိုက်တန်ပေတယ်’

‘ဘုန်းတော်ကြီးတဲ့ မြတ်စွာဘုရား... မာတုဂါမများဟာ သာ
သနာတော်မှာ ရှင်ရဟန်းမ ပြုကြပြီး အရိယာဖိုလ်လေးပါးကို
မျက်မှောက်ပြုဖို့ ထိုက်တန်တယ်ဆိုရင် မိတ္ထေးတော်ဟာ ရှင်
တော် ဘုရားရဲ့ အပေါ်မှာ အလွန်ကျေးဇူးများပါတယ်။ အရှင်
ဘုရားကို ဖဝါးလက်နှစ်လုံး ပခုံးလက်နှစ်သစ် ဖွားသစ်စအချိန်
ကစပြီး ယုယပိုက်ထွေးကျွေးမွေးသုတ်သင်ပေးခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။
ဒါကြောင့် မာတုဂါမများကို ဓမ္မဝိနယ သာသနာတော်မှာ ရှင်
ရဟန်းမ ပြုခွင့်ပေးတော်မူပါ’

‘ချစ်သားအာနန္ဒာ... မိတ္ထေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီ
ဟာ ဂရုဓံရှစ်ပါးကို လက်ခံလိုက်နာယူမယ်ဆိုရင် ထိုခံယူလိုက်
နာတဲ့ အချိန်ကစပြီး ရှင်အဖြစ် ရဟန်းမအဖြစ်ကို ရှိစေရမယ်။
ဂရုဓံတရား ရှစ်ပါးက...

(၁) ဝါ ၁၀၀ ရှိတဲ့ ရဟန်းမ ဖြစ်ပါစေ၊ ရဟန်းဖြစ်ခါစ
ရဟန်းငယ်ကို ရှိခိုးရမယ်။

(၂) ရဟန်းမ တို့ဟာ ရဟန်းယောက်ျားတို့နှင့် မနီးတဲ့
ကျောင်းမှာ ဝါမကပ်ရ။

- (၃) ရဟန်းမတို့ဟာ လခွဲတစ်ကြိမ် ရဟန်းသံဃာထံမှ ဥပုသ်ပေးခြင်းနှင့် အဆုံးအမဩဝါဒပေးခြင်းကိုလိုလို လားလား လက်ခံရမယ်။
- (၄) ဝါကျွတ်ပြီးတဲ့ ရဟန်းမဟာ ဘိက္ခုသံဃာ၊ ဘိက္ခုနီ သံဃာ နှစ်ဖက်မှာ အပြစ်ရှိရင် ပြောဆိုဆုံးမဖို့ ဖိတ်ကြားမှု (ပဝါရဏာ) ပြုရမယ်။
- (၅) သံဃာဒီသိသ် အာပတ်သင့်တဲ့ ဘိက္ခုနီမဟာ ဘိက္ခုသံဃာ၊ ဘိက္ခုနီသံဃာနှစ်ဖက်မှာ ၁၅ ရက်(တစ်ပက္ခ) ကြာ မာနတ်အကျင့်ကို ကျင့်ရမယ်။
- (၆) ဘိက္ခုမာန်အဖြစ် နှစ်နှစ်တိုင်တိုင် ကျင့်နေပြီးမှ ဘိက္ခုသံဃာ၊ ဘိက္ခုနီသံဃာနှစ်ဖက်မှာ ရဟန်းခံယူရမယ်။
- (၇) ရဟန်းမဟာ ရဟန်းယောက်ျား ကို မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ မဆဲရေးရ။
- (၈) ရဟန်းမများက ရဟန်းယောက်ျားတို့အား အဆုံးအမဩဝါဒပေးခြင်းကို တားမြစ်တယ်။ ရဟန်းယောက်ျားတို့က ရဟန်းမများအား အဆုံးအမဩဝါဒပေးခြင်းကို မတားမြစ်အပ်။

မိတ္ထေတော်ဂေါတမီဟာဒီဂရုဓံတရား ရှစ်ပါးကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံတဲ့အတွက် ပထမဆုံးဘိက္ခုနီဖြစ်သွားတယ်။

သာကီဝင်မင်းသမီးငါးရာအတွက် ဘယ်လိုပြုကျင့်ရမှာကို မြတ်စွာဘုရားထံ လျှောက်ထားတဲ့အခါ ‘ရဟန်းယောက်ျားများက ရဟန်းမတို့ကို ပဉ္စင်ခံပေးဖို့ ခွင့်ပြုတယ်’ ဆိုတဲ့ သိက္ခာပုဒ်ကို မြတ်ဗုဒ္ဓ ပညတ်တော်မူတယ်။

ဒါကြောင့် သာကီဝင်မင်းသမီးငါးရာတို့ဟာ ရဟန်းတော်များထံမှ ပဉ္စင်းခံယူကြတယ်။ ရဟန်းမ ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိထေရီဟာ သံခိတ္တသုတ်ဒေသနာကို ကြားနာရလို့ ရဟန္တာဖြစ်တယ်။ သာကီဝင်မင်းသမီး ရဟန်းမ ငါးရာတို့ကလည်း နန္ဒကောဝါဒသုတ္တန်ကို ကြားနာကြရတဲ့အခါ မိမိတို့ရဲ့ အလိုဆန္ဒအတိုင်း အချို့သောတာပန်၊ အချို့သကဒါဂါမ်၊ အချို့အနာဂါမ်၊ အချို့ ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ်။

လက်ယာရံ ခေမာထေရီ

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ရှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းရဲ့ မိဖုရားခေါင်ကြီး ခေမာဒေဝီဟာ မဒ္ဒရာဇ်တိုင်း သာဂလမြို့သူပီပီ အလွန်လှပတဲ့ လှလွန်းဆွေ ဖြစ်ပေတယ်။ အလှအပကို တန်ဖိုးထားပြီး အလှမာန် ယစ်နေသူဖြစ်တယ်။

သောတာပန် အရိယာဖြစ်နေတဲ့ ဗိမ္ဗိသာရမင်းက မိမိချစ်မြတ်နိုးတဲ့ မိဖုရားခေါင်ကို မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးမြော်စေချင်တယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ရုပ်အဆင်းရဲ့ အပြစ်ကို ပြပြီး တရားဟောလေ့ရှိတဲ့အတွက် မြတ်ဗုဒ္ဓကို ခေမာဒေဝီက မဖူးတွေ့ချင်ဘူး။

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက မြတ်စွာဘုရားသီတင်းသုံးနေတဲ့ ဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်ရဲ့ သာယာကြည်နူးပုံကို တေးသီချင်းဖွဲ့ပြီး သီဆိုစေတဲ့အခါ ဝေဠုဝန်သို့ ခေမာဒေဝီသွားချင်လာတယ်။ ‘မြတ်စွာဘုရားနဲ့ မဆုံတွေ့ရအောင် သွားမယ်’ လို့စိတ်ကူးကာ ဗုဒ္ဓနဲ့ ရဟန်းတော်များ ဆွမ်းခံချိန်မှာ ဝေဠုဝန်သို့ သွားတယ်။

ဥယျာဉ်ကို လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးရာ ဂန္ဓကုဋ်ကျောင်းကိုလည်း ဝင်ကြည့်မိတယ်။ အဲဒီအခါ

မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ပက်ပင်းဆုံတွေ့ရတော့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဆွမ်းခံမကြွဘဲ ခေမာမိဖုရားကြီးအလာကို စောင့်မျှော်နေတာကိုး။

မြတ်ဗုဒ္ဓဟာ ခေမာထက် အဆများစွာ ပိုလှပနုပျိုတဲ့ မိန်းမငယ်တစ်ဦးကို ဖန်ဆင်းပြထားတယ်။ ခေမာရဲ့ စိတ်အစဉ်က ထိုမိန်းမချောကလေးမှာ ညွတ်ကျစူးစိုက်နေမိတယ်။ ခေမာရှုကြည့်နေရင်းမှာပဲ မိန်းမပျိုရဲ့ ရုပ်အသွင်ဟာ တဖြည်းဖြည်း အိုမင်းရင့်ရော်လာပြီး သွားကျိုး၊ ဆံဖြူ၊ ခါးကိုင်း၊ ပါးရေတွန့်လိမ်ပြီး တုန်ချည့်မောဟိုက်နေတဲ့ ဒုက္ခိတအဘွားအိုဖြစ်လာတယ်။

ဪ... ရုပ်အဆင်းဆိုတာ တရွေ့ရွေ့ အိုမင်းရင့်ရော်နေပြီး မတည်မြဲပါကလား၊ အားကိုးဖွယ်မဟုတ်ပါကလား၊ စင်စစ် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ပါတကား၊ အမှိုက်မတို့သာလျှင် ဤရုပ်ကောင်မှာ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်နေကြပါကုန်တကားလို့ ခေမာမိဖုရားသဘောပေါက်လာတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ‘ရုပ်နာမ်ဟာ အနိစ္စ-မမြဲဘူး၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲပဲ၊ အနတ္တ-အစိုးမရဘူး၊ အသုဘ-မတင့်တယ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ရုပ်ခန္ဓာကို မတွယ်တာသင့်ဘူး’ လို့ တရားဟောကြားတဲ့အခါ ခေမာမိဖုရားက တရားအစဉ်မှာ သက်ဝင်ပြီး အရိယာဖြစ်သွားတယ်။

ထို့နောက် ဗိမ္ဗိသာရထံ ခွင့်ပန်ပြီး ရဟန်းမပြုလုပ်တယ်။ ဝိပဿနာတရားကို ရှုဆင်ခြင်တော့ ရဟန္တာမဖြစ်သွားတယ်။ ရဟန်းမအပေါင်းတို့မှာ ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့အရာမှာ ခေမာ

ထေရီဟာ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးလို့ ဧတဒဂ်ဆုကို မြတ်စွာဘုရား
ချီးမြှင့်တော်မူတယ်။

လက်ဝဲရံ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ

ရှေးရှေးသောဘဝက ပြုခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကြောင့် ကြာညိုပန်း
အဆင်းလို လှပတင့်တယ် ရှုချင်စဖွယ်ဖြစ်လို့ ဥပ္ပလဝဏ်လို့
အမည်တွင်တယ်။ သာဝတ္ထိပြည် သူဌေးကြီးတစ်ဦးရဲ့ သမီး
ရတနာလည်း ဖြစ်ပြန်တော့ မြတ်နိုးစုံမက်သူ လက်ဆက် ထိမ်း
မြားလိုသူ သူဌေးသားတွေ မင်းညီမင်းသားတွေက သူ့ထက်ငါ
ဦးအောင် ကမ်းလှမ်းလာကြတယ်။

တောင်းရမ်းလာသူ အားလုံးကို ကျေနပ်အောင် ဘယ်လို
ဆောင်ရွက်ရပါ့မလဲ။ ဖခင်က တစ်ခုသောအကြံကို တွေးမိလို့
သမီးကို မေးတယ်။

‘ချစ်သမီး ဥပ္ပလဝဏ်၊ သင် ရဟန်းမ မပြုချင်ဘူးလား’

‘အို... ဖခင်၊ သမီး ရဟန်းမ ပြုလိုပါတယ်’

ဒီအမေးအဖြေတစ်စုံကြောင့် ကာလသားများ ရင်မော ဆို့
နင့်ပြီး နှမြောတသ ဖြစ်ကြရပေတယ်။ ပါရမီရှင်ဖြစ်တဲ့ ဥပ္ပလဝဏ်
က ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်ရတာကို အလွန်နှစ်သက်ကျေနပ်
နေပါတယ်။ ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်လို့ မကြာမြင့်
မီမှာပဲ ရဟန္တာဖြစ်သွားပါတယ်။ ဘိက္ခုနီ သာသနာတော်မှာ
တန်ခိုးလူဒွိပါဒ်အရာမှာ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံး ဧတဒဂ်ဘွဲ့ကို
လည်း ရရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဘိက္ခုနီ သာသနာတော်ဟာ အဂ္ဂသာဝကအစုံနဲ့
တင့်တင့်တယ်တယ် ဖူးပွင့်ဝေဆာလာပါတော့တယ်။

သာသနာတော်ကို စောင့်ထိန်းခဲ့ကြပုံ

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၄၈ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ မလ္လာမင်း တို့ရဲ့ ကုသိန္ဒာရုံပြည်အင်ကြင်းတောမှာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူတယ်။

အရှင်မဟာကဿပဟာ သံဃာငါးရာနှင့်အတူ ပါဝါပြည် မှ ကုသိန္ဒာရုံပြည်သို့ ကြွလာလျက် ရှိတယ်။ လမ်းခရီးမှာ ကုသိန္ဒာရုံပြည်ကလာတဲ့ အာဇီဝကတက္ကတွန်းတစ်ယောက်နဲ့ တွေ့လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူတာ ခုနစ်ရက်ရှိပြီး ဖြစ်ကြောင်း ကြားသိရတယ်။

အဲဒီအခါ ရာဂမကင်းသေးတဲ့ ရဟန်းများက ငိုကြွေး မြည်တမ်းကြတယ်။ ရာဂကင်းပြီးတဲ့ရဟန်းတို့ကတော့ ‘သင်္ခါရတရားတို့ဟာ အမြဲမတည်ကုန်၊ သင်္ခါရတရားမှာ မြဲခြင်းသဘောကို ဘယ်မှာရနိုင်ပါ့မလဲ’ လို့ အောက်မေ့ဆင်ခြင်ပြီး ခမ္မသံဝေဂယူကြတယ်။

အဲဒီရဟန်းပရိသတ်မှာပဲ သုဘဒ္ဒအမည်ရှိတဲ့ တောထွက် ရဟန်းကြီးက ‘ငါ့ရှင်တို့...မငိုကြနဲ့၊ ယခုအခါ ငါတို့ဟာ ရဟန်းကြီးဂေါတမရဲ့လက်အောက်မှ ကောင်းစွာလွှတ်မြောက်ကြပြီ၊ ရဟန်းကြီးဂေါတမဟာ ငါတို့ကို အရာရာမှာ ချုပ်ချယ်ခဲ့တယ်၊ ယခုတော့ ငါတို့ပြုချင်ရာ ပြုနိုင်ကြပြီ၊ မပြုချင်ရာကိုလဲ မပြုဘဲ နေကြကုန်အံ့’ လို့ ကြွေးကြော်လိုက်တယ်။

ဒီစကားလုံးတွေဟာ အရှင်မဟာကဿပရဲ့ အသည်းနှလုံးကို လှုံ့အစင်းတစ်ရာနဲ့ ထိုးဆွသလို ဖြစ်ရတယ်။

‘ဪ... ပြောမှပြောရက်ပလေ၊ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတာ ခုနစ်ရက်သာရှိသေးတယ်၊ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ဝင်းဝါတဲ့အလောင်းတော် ရုပ်ကလာပ်ကြီးတောင် ထင်ရှားရှိနေပါသေးတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား ပင်ပန်းကြီးစွာ ကြိုးစားအားထုတ်ပြီး တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ သာသနာတော်မှာ ရန်ဆူးရန်ငြောင့်တွေ ပေါ်ပေါက်လာပုံက မြန်ဆန်လှချေကလား။’

‘မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူခဲ့တဲ့ တရားဒေသနာတို့ဟာ မသိကုံးရသေးတဲ့ ပန်းပုံကြီးနဲ့တူတယ်၊ အရပ်လေးမျက်နှာက လေတိုက်ခတ်လာရင် လွင့်စဉ်ပြန့်ကျဲသွားလိမ့်မယ်၊ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေ တစ်ခုချင်း နှစ်ခုချင်း ပျောက်သွားရင် သုတ္တန်တရား အဘိဓမ္မာတရားတွေ တဖြည်းဖြည်းပပျောက်သွားရင် ဗုဒ္ဓသာသနာကွယ်ပသွားလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မကွယ်ပရအောင် ဓမ္မနဲ့ ဝိနယကို သင်္ဂါယနာတင်ရမယ်’

မြတ်စွာဘုရားရဲ့အလောင်းတော်ကို နံ့သာထင်းတုံးတို့နဲ့ ဖုံးအုပ်ပြီး မလ္လာမင်းတို့ မီးရှို့တာ မီးမစွဲလောင်ဘူး၊ အရှင်မဟာကဿပနဲ့ တပည့်ငါးရာတို့က အလောင်းတော်ကို ရှိခိုးကန်တော့ပြီးတာနဲ့ နံ့သာထင်းတွေဟာ အလိုလိုမီးစွဲလောင်တယ်။ ခုနစ်ရက်ကြာ လောင်ကျွမ်းပြီးတဲ့နောက် မလ္လာမင်းတို့က နံ့သာရေဖြင့် မီးငြိမ်းသတ်ကြတယ်။ ဓာတ်တော် မွေတော် ရှစ်စိတ် (နှစ်တင်း) ရရှိတယ်။ ရာဇဂြိုဟ်၊ ဝေသာလီ၊ ကပိလဝတ် စတဲ့ ခုနစ်ပြည်ထောင်သော မင်းတို့က ဓာတ်တော်မွေတော်များ တောင်းခံလာကြတယ်။ မင်းအပေါင်းတို့ရဲ့ဆရာဖြစ်တဲ့ ဒေါဏပုဏ္ဏားကြီးက ကုသိန္နာရုံအပါအဝင် ရှစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့ကို ဓာတ်တော်

တစ်စိတ်စီခွဲဝေပေးလိုက်တယ်။ ထိုမင်းတို့က အသီးသီး စေတီတည်ထားပြီး ကိုးကွယ်ကြတယ်။

ကုသိန္ဒာရုံပြည်မှာ ရဟန်းသံဃာ မရေမတွက်နိုင်အောင် စုဝေးမိကြတယ်။ အဲဒီရဟန်းတို့အနက် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ သံဃာ့ထေရ်ခနစ်သိန်းကို စုဝေးစေပြီးတော့ အရှင်မဟာကဿပက သင်္ဂါယနာတင်ဖို့ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တယ်။ အားလုံးသဘောတူကြတယ်။ သင်္ဂါယနာတင်ပွဲမှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမယ့်ရဟန်းများကို ရွေးချယ်ရာမှာ ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင် ပုထုဇဉ်ရဟန်း၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ဈာန်မရရဟန္တာများကို ချန်လှပ်ပြီး ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင် ဆဋ္ဌဘိည၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာ ၄၉၉ ပါးကို ရွေးကောက်ကြတယ်။

ရဟန်းငါးရာပြည့်ဖို့အတွက် နောက်ဆုံးတစ်ပါးကို အရှင်အာနန္ဒာကို ရွေးချယ်ကြတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာက သောတာပန်ပင် ဖြစ်လင့်ကစား မြတ်စွာဘုရားနောက်တော်က အရိပ်ပမာ ထက်ကြပ်မကွာလိုက်ပါပြီး ဘုရားဟောတရားတော် မေ့ကွန္တာ ၈၄,၀၀၀ ကို မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ကြားနာသင်ယူမှတ်သားခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်တယ်။ သင်္ဂါယနာမတင်မီ တစ်ညဉ့်မှာ အရှင်အာနန္ဒာက ကြိုးစားပြီး တရားရှုမှတ်လို့ ဆဋ္ဌဘိညပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာဖြစ်သွားပါတယ်။

ပထမသင်္ဂါယနာတင်ပွဲကို မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး သုံးလပြည့်တဲ့နေ့မှာ ရာဇဂြိုဟ်မှာ အဇာတသတ်မင်းရဲ့ အထောက်အပံ့နဲ့ စတင်ကျင်းပပါတယ်။ အရှင်မဟာကဿပမထေရ်က သံဃာ့နာယက မဟာထေရ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်တယ်။ ဝိနည်း

ပိဋကကို သင်္ဂါယနာတင်ကြတဲ့အခါ အရှင်မဟာကဿပက
မေးမြန်းပြီး အရှင်ဥပါလိထေရ်က ဖြေကြားတော်မူတယ်။ ဒီလို
အမေးအဖြေပြုတာကို မထေရ်အားလုံးက သဘောတူညီတဲ့အခါ
မထေရ်ငါးရာတို့က သံပြိုင်ရွတ်ဆိုပြီး အတည်ပြုလက်ခံကြတယ်။
ဝိနယပိဋကကို သင်္ဂါယနာတင်ရာမှာ အပိုင်းကဏ္ဍများ ခွဲခြင်း၊
မျိုးတူရာစုပေါင်းခြင်း၊ ရှေ့နောက် အစီအစဉ်ကျအောင် စီမံခြင်း
တို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြတယ်။

သုတ္တန်ပိဋကနှင့် အဘိဓမ္မာပိဋကကို သင်္ဂါယနာတင်ဖို့အ
တွက် အရှင်အာနန္ဒာကို သံဃာတော်များက ရွေးချယ်ကြတယ်။
အရှင်မဟာကဿပ မေးသမျှကို အရှင်အာနန္ဒာက ဖြေကြားပါ
တယ်။ တစ်သုတ်စီကို မေးဖြေစိစစ်ပြီးတဲ့အခါ ရဟန္တာငါးရာတို့
စုပေါင်းညီညာ သံပြိုင်ရွတ်ဆိုပြီး အတည်ပြုလက်ခံတော်မူကြ
တယ်။ သုတ္တန်ပိဋကကို ဒီဃနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တ
နိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဖြစ် ငါးကဏ္ဍပိုင်း
ခြားလိုက်တယ်။ မျိုးတူရာစုပေါင်းပြီး ရှေ့နောက် အစီအစဉ်ကျ
အောင် စီမံတော်မူခဲ့ကြတယ်။

အဘိဓမ္မာပိဋကကို အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းအဖြစ် အစီအစဉ်
တကျ ခွဲခြားကာ သင်္ဂါယနာတင်တော်မူကြတယ်။

ရှေးက ရဟန္တာများနဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များဟာ မှတ်ဉာဏ်
အလွန်ကောင်းကြတယ်။ တစ်ကြိမ်ရွတ်ဆိုပြီးတာကို မမေ့အောင်
မှတ်သားနိုင်ကြတယ်။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ပိဋကတ်သုံးပုံ
ဟာ ပထမသင်္ဂါယနာတင်စဉ်ကအတိုင်း ရှေးမူမပျက် တည်ရှိ
တယ်လို့ ယုံကြည်ရပါတယ်။

ဖြုတ်ပယ်ဖြည့်စွက်ခြင်း မပြုရ

ပထမသင်္ဂါယနာတင်ကြတဲ့ ရဟန္တာမထေရ်ကြီး ငါးရာတို့ဟာ အောက်ပါ မူသုံးချက်ကို တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်တော်မူခဲ့ကြတယ်။

- (၁) သံဃာတော်ဟာ မြတ်စွာဘုရား မပညတ်ခဲ့တာကို အသစ်တိုးချဲ့ပညတ်ခြင်း မပြုရ။
- (၂) မြတ်စွာဘုရားပညတ်ခဲ့တာကို ဖြုတ်ပယ်ဖျက်ဆီးခြင်း မပြုရ။
- (၃) မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူခဲ့တဲ့ သိက္ခာပုဒ် (စည်းကမ်း ၃၁၁) များကို ရိုသေစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးကြမယ်။

ဒီမူသုံးချက်အတိုင်း ဖြည့်စွက်၊ ထုတ်ပယ်ခြင်းမပြုဘဲ မူလအရှိအတိုင်း တရိုတသေထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ကျင့်သုံးလာခဲ့တဲ့ ဂိုဏ်းကို ထေရဝါဒဂိုဏ်းလို့ ခေါ်တွင်ပါတယ်။

ဒုတိယသင်္ဂါယနာ

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး နှစ် ၁၀၀ ကြာတဲ့အခါ ဝေသာလီပြည်မှာ ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းများက ‘ရွှေငွေအသပြာကို အလှူမခံအပ်’ ဆိုတဲ့ ပညတ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ပြီး ‘ရွှေငွေအသပြာကို အလှူခံနိုင်တယ်’ ဆိုတဲ့ ပြင်ဆင်ချက်နဲ့ တကွ ပြင်ဆင်ချက် ၁၀ ချက်ကို ပြုကြတယ်။ ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ကျင့်သုံးကြတယ်။

သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းမှာ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးစဉ်က အောက်ပါတရားကို ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

‘ရဟန်းတို့...ဆီးနှင်းမြူတိမ် သူရိန်မီးခိုးဟာ လ၊ နေတို့ရဲ့ အညစ်အကြေးဖြစ်သလို သေရည်သေရက်သောက်စားမှု၊ မေထုန် မှီဝဲမှု၊ ရွှေငွေအလှူခံမှု၊ မှားယွင်းတဲ့ အသက်မွေးမှုတို့ဟာ တရား ကျင့်တဲ့ ရသေ့ရဟန်းတို့အတွက် အညစ်အကြေးဖြစ်ကြကုန် တယ်’

တစ်ဖန် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှာ အရှင်ဥပနန္ဒကို အကြောင်းပြုပြီး ရွှေငွေ အလှူခံမှုကို တားမြစ်တဲ့ သိက္ခာပုဒ်ကို မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူခဲ့တယ်။

ဒီအကြောင်းတွေကို အဘိညာဉ်ရ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အရှင်မဟာ ယသထေရ်က ထောက်ပြပြီး ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်းများကို ဟန့် တားတော်မူတယ်။ မရဘူး။ အရှင်မဟာယသက မဇ္ဈိမဒေသ တစ်ခွင်လုံးလှည့်လည်ပြီး အဓမ္မဝါဒီများ အားမကောင်းမီ နှိမ် နင်းနိုင်ဖို့အတွက် လှုံ့ဆော်ဟောပြောတယ်။ အနီးဝန်းကျင်နိုင်ငံ များသို့လည်း တမန်စေလွှတ်ပြီး အကြောင်းကြားလျှောက်ထား တယ်။

အဲဒီအခါ ဝေသာလီပြည်သို့ သံဃာတော် ၁၂ သိန်း စည်း ဝေးရောက်လာကြတယ်။ အရှင်သဗ္ဗကာမိမဟာထေရ်(ဝါတော် ၁၂၀၊ သက်တော် ၁၄၀) နဲ့ အခြားသက်တော် ၁၂၀ ကျော်တဲ့ မထေရ်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် ရွေးချယ်ပြီး အဆုံးအဖြတ်ခံယူခဲ့ကြတယ်။ ဒီမထေရ်အားလုံးဟာ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပတ္တ ဆဋ္ဌဘိည တိပိဋကဓရ ရဟန္တာတွေချည်းပဲ။

ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်းများရဲ့ပြင်ဆင်ချက်၁၀ ချက်ဟာ ဝိနည်း တော်နဲ့ မလျော်ညီကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ အဓိကရုဏ်းပြီး

ငြိမ်းသွားတဲ့အခါ သံဃာတော်၁၂ သိန်းမှတိပိဋကဓရပဋိသမ္ဘိဒါ ပတ္တဆဋ္ဌဘိည ရဟန္တာမထေရ်ကြီး ၇၀၀ တို့ကိုရွေးချယ်ပြီး ဒုတိယ အကြိမ် သင်္ဂါယနာတင်ကြပါတယ်။ ပါဠိပုတ်ပြည် ကာလာ သောမ မင်းကြီးက အာဏာစက်ဖြင့် ထောက်ပံ့ကူညီတယ်။

ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းဆိုးများဟာ ဝေသာလီပြည်မှ ထွက်ခွာ ပြီး အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က အဓမ္မဝါဒီရဟန်းများကို စည်းရုံးပြီး ရဟန်းပရိသတ်တစ်သောင်းရရှိတဲ့အခါ ကောသမ္ဘီပြည်မှာ စင်ပြိုင် သင်္ဂါယနာတင်ကြတယ်။ အဲဒီ ဗွေဆော်ဦးခွဲထွက်တဲ့ ဂိုဏ်းကို မဟာသံဃိကဂိုဏ်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ နာမည်အားဖြင့် အပေါ်စီး ရအောင်လို့ 'မဟာ' ထည့်ထားတယ်။

ဒီအချိန်ကစပြီး သံဃာဂိုဏ်းတွေ အကွဲကွဲအပြားပြား ဖြစ် လာတာ ဝမ်းနည်းစရာပဲ။ သံဃာအသင်းခွဲဖို့ ကြိုးစားခဲ့တဲ့ ရှင် ဒေဝဒတ်ဟာ မြေမျိုပြီး အဝီစိငရဲသို့ လားရောက်ခဲ့ရတယ်။ သဒ္ဓါ တရားမပြည့်ဝတဲ့ ပုထုဇဉ်ရဟန်းများကသာ မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ ဝိနည်း ဥပဒေတော်ကြီးမှ သွေဖည်လိုကြပေလိမ့်မယ်။

တတိယသင်္ဂါယနာ

သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၂၁၄ နှစ်မှာ သီရိဓမ္မာသောက မင်းကြီးက မဇ္ဈိမဒေသတစ်ခုလုံးကို စိုးမိုးတော်မူတယ်။ သူ့ကို အသောကမင်းလို့လည်း ခေါ်တယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသမိုင်းမှာ ဘုန်း တန်ခိုးအကြီးဆုံး ဘုရင်ဧကရာဇ်ပဲ။ အသောကမင်းရဲ့ ခမည်း တော်ဗိန္ဒုသာရမင်းကြီးဟာ ဂျိန်းဘာသာရဲ့ သာသနာဒါယကာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အသောကမင်း နန်းတက်ပြီး သုံးနှစ်တိုင်

တိုင် အဝတ်မဝတ်တဲ့ ဂျိန်းရဟန်းများ၊ အာဇီဝတက္ကတွန်းရဟန်းများ၊ ဗြဟ္မဏဘာသာဝင်ရဟန်းများ ၆၀,၀၀၀ တို့ကို နန်းတော်မှာ ဆွမ်းဝတ် အမြဲပြုရတယ်။

အသောကမင်းရဲ့ တူတော် နီဂြောဓသာမဏေရဲ့ ဟောပြောမှုကြောင့် အသောကမင်းဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်လာတယ်။ နန်းတော်မှာ နေ့စဉ် ဆွမ်းစားနေကျ ဝတ်လစ်စလစ် တက္ကတွန်းရဟန်း ၆၀,၀၀၀ ကို မောင်းထုတ်တယ်။

အသောကာရာမကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပြီး ရဟန်းတော်အရှင်ကောင်း ၆၀,၀၀၀ တို့ကို အမြဲဆွမ်းဝတ် ပြုတော်မူတယ်။ ပြီးတော့ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ၈၄,၀၀၀ ကို ပူဇော်တဲ့အနေနဲ့ ဇမ္ဗူဒိပ်မှာ ရေတွင်းပေါင်း ၈၄,၀၀၀၊ ရေကန်ပေါင်း ၈၄,၀၀၀၊ ကျောင်းတိုက်ပေါင်း ၈၄,၀၀၀၊ စေတီပုထိုးပေါင်း ၈၄,၀၀၀ တို့ကို အသပြာငွေ ၉၆ ကုဋေအကုန်ခံပြီး လှူဒါန်းတော်မူတယ်။

အသောကမင်းကြီးရဲ့ ညီတော် တိဿကုမာရ၊ သားတော် မဟိန္ဒ၊ သမီးတော် သဃ်မိတ္တာ၊ သမက်တော် အဂ္ဂိဗြဟ္မမင်းသား၊ မြေးတော် သုမနမင်းသား စတဲ့ မင်းညီမင်းသားများနဲ့ နောက်ပါ အခြွေအရံများစွာတို့က သာသနာ့ဘောင်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ကြတဲ့ အတွက် ရဟန်းတော်များ မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားလှတယ်။ အသောကနိုင်ငံ မဇ္ဈိမဒေသတစ်ဝန်းလုံးမှာ သင်္ကန်းရောင်ဖုံးလွှမ်းသွားတယ်။ ဒါဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပြည်မမှာ နောက်ဆုံး သာသနာထွန်းတောက်ခြင်းပါပဲ။

ဂျိန်းရဟန်းများ၊ အာဇီဝတက္ကတွန်းများ၊ ဗြဟ္မဏရဟန်းများက လာဘ်လာဘရှားပါးပြီး စားရေးသောက်ရေး ခက်ခဲလာ

လို့ ဗုဒ္ဓသာသနာအတွင်းသို့ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဝင်ရောက်လာကြ
တယ်။ ဒီရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တွေကြောင့် ရဟန်းကောင်း
များဟာ ဥပုသ်မပြုနိုင်ကြတော့ဘူး။

ဒီအကြောင်းကို သိတော့ အသောကမင်းက အရှင်မဟာ
မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထံမှာ သြဝါဒခံယူပြီးနောက် ရဟန်းတု
ရဟန်းယောင်များကို ဖယ်ထုတ်တယ်။ ရဟန်းကောင်း ခြောက်
သန်းအနက် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တပိဋကတ်သုံးပုံဆောင် ရဟန္တာထေရ်
ကြီး ၁၀၀၀ ကို ရွေးချယ်ပြီးတော့ သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၃၅ ခုနှစ်
မှာ တတိယအကြိမ် သင်္ဂါယနာတင်ကြတယ်။

ဒီအကြိမ်မှာ ထူးခြားတာက ကိုးတိုင်း ကိုးဌာနသို့ သာသနာ
ပြအဖွဲ့ များ စေလွှတ်ခြင်းဖြစ်တယ်။ မဇ္ဈိမဒေသမှာ သာသနာ
တော် ရေရှည်မတည်နိုင်ဘူးဆိုတာ ရဟန္တာကြီးများက သိမြင်
တော်မူကြတယ်။ ကိုးတိုင်း ကိုးဌာနထဲမှာ ကသ္မီရဂန္ဓာရတိုင်း၊
ယောနကတိုင်း၊ သုဝဏ္ဏဘူမိ ခေါ် သထုံပြည်နဲ့ လင်္ကာဒီပကျွန်း
ခေါ် သီရိလင်္ကာကျွန်းတို့ ပါဝင်ကြတယ်။

အသောကမင်း ဇရာထောင်းပြီး နာမကျန်းဖြစ်ခိုက်မှာ မြေး
တော် **သမ္ဘဒ္ဓိမင်းသား** က ထီးနန်းကို သိမ်းပိုက်တယ်။ ဒီမင်းသား
က ဂျိန်းဘာသာဝင်ဖြစ်တော့ ဂျိန်းဘာသာကို ထောက်ပံ့အားပေး
တယ်။ အသောကမင်းကြီးနောက် ခြောက်ဆက်မြောက်မင်းကို
သုင်္ဂပုရာမိတြ အမည်ရှိတဲ့ ဗြဟ္မဏပုဏ္ဏားစစ်သူကြီးက လုပ်ကြံ
ပြီး ထီးနန်းကို လုယူတယ်။ ဗြဟ္မဏဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာ
သာအဖြစ် ကြေညာတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီး ခေါင်းတစ်လုံး
ကို ဆုတော်ငွေ ၁၀၀၀ ကျပ် ပေးမယ်လို့ ကြေညာလိုက်တော့

ရဟန်းတော်များဟာ တိုင်းစွန့်ပြည်ဖျားသို့ ထွက်ပြေးပုန်းရှောင်ကြရတယ်။

ကိုးတိုင်းကိုးဌာနသို့ သာသနာပြုစေလွှတ်ခဲ့တဲ့ အကျိုးတစ်ရပ်က ဂရိတ်နွယ်ဝင်ဘုရင်များ အုပ်စိုးနေတဲ့ ကသ္မိရဂန္ဓာရတိုင်း၊ ယောနကတိုင်း (ယခုခေတ် ကက်ရှမ်းယား၊ အနောက်ပါကစ္စတန်၊ အာဖဂန်) မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာထွန်းကားလာခြင်းဖြစ်တယ်။

သာသနာသက္ကရာဇ် ၅၀၀ မှာ ပညာရှိမိလိန္ဒမင်းကြီးပေါ်ထွန်းလာပြီးတော့ သူမေးသမျှပုစ္ဆာများကို အရှင်နာဂသေနရဟန္တာမထေရ်မြတ်က အချက်ကျကျဖြေကြားခဲ့တယ်။ ဒီအမေးအဖြေကျမ်းဟာ မိလိန္ဒပဉ္စာလို့ အမည်ရပြီး ထေရဝါဒသာသနာတော်မှာ ပါဠိတော်ကျမ်းဂန်များနဲ့ တန်းတူအသိအမှတ်ပြုခံရပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ရဟန္တာမထေရ်များဟာ သောင်းချီပြီး ရှိကြသေးတယ်။

မိလိန္ဒမင်းကြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်ကြာတဲ့အခါ ယောနကတိုင်းမှာ မဟာသံဃိကဂိုဏ်းနဲ့ သဗ္ဗတ္ထဝါဒဂိုဏ်းတို့ ထွန်းကားလာကြတယ်။ ဒါကြောင့် သာသနာနှစ် ၆၀၀ ခန့် ရောက်တဲ့အခါ အိန္ဒိယပြည်မြောက်ပိုင်းနဲ့ အနောက်မြောက်ပိုင်းတို့မှာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာမရှိတော့ဘူး။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်မှာသာ အနည်းငယ် ကြွင်းကျန်တော့တယ်။

သီရိလင်္ကာသာသနာ

တတိယသင်္ဂါယနာတင်ပြီးတော့ ကိုးတိုင်းကိုးဌာနသို့ သာသနာပြုအဖွဲ့များ စေလွှတ်ရာမှာ သီရိလင်္ကာကျွန်းသို့ အသောက

မင်းကြီးရဲ့သားတော် အရှင်မဟိန္ဒရဲ့အဖွဲ့က တာဝန်ကျတယ်။
အရှင်မဟိန္ဒက ၁၂ ဝါရှိပြီး ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင် အဘိညာဉ်ရ
ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးတစ်ဆူဖြစ်တော်မူတယ်။ သူနဲ့အတူလိုက်
ပါတဲ့ ရဟန်းတော်လေးပါးနဲ့ တူတော်သုမနဿမဏေတို့က
လည်း တန်ခိုးအဘိညာဉ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ချည်းပဲ။

သူတို့ဟာ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ကြွချီ
သွားကြတယ်။ အသောကမင်းက သီရိလင်္ကာဘုရင် ဒေဝါနံပိယ
တိဿထံသို့ မင်းမြှောက်တန်ဆာငါးပါးနဲ့ တရားရွှေပလ္လာ
တွေကို ပေးပို့ထားလို့ သီရိလင်္ကာမင်းက သာသနာပြုအဖွဲ့ကို
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြိုဆိုတယ်။ သာသနာပြုလုပ်ငန်းမှာလည်း
မင်းအာဏာစက်ဖြင့် အပြည်အဝှောက်ပုံကူညီတော့သီရိလင်္ကာ
သာသနာဟာ နေ့ချင်းညချင်း ကြီးထွားလာပါတယ်။

အမျိုးသမီးများထဲက ရဟန်းဝတ်လိုသူများစွာ ပေါ်ပေါက်
လာလို့ အရှင်မဟိန္ဒမထေရ်က နှမတော် ရဟန္တာမ သဃ်မိတ္တာ
ကို မဟာဗောဓိပင်တောင်ကိုင်းကိုပင့်ဆောင်ပြီး သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ
သို့ ကြွလာဖို့ဖိတ်ကြားစေတယ်။ သဃ်မိတ္တာရောက်လာတဲ့အခါ
ဘိက္ခုနီသာသနာလည်း ထွန်းတောက်လာပါတော့တယ်။

ဒုဋ္ဌဂါမဏီမင်း (သာသနာ ၃၈၇-၄၀၇) လက်ထက်မှာ သီရိ
လင်္ကာသာသနာဟာ တစ်ရှိန်ထိုး တိုးတက်လာပြန်တယ်။ မင်း
ကြီးရဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုအစုစုက ငွေအသပြာချည်းသက်သက်
၁၀၄၉ ကုဋေဖြစ်ပြီး အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ရတနာအလှူများနဲ့ နိစ္စ
ဘဏ် အလှူများလည်း ပါရှိသေးတယ်။

ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီးရဲ့ ကောင်းမှုတော်မဟာဝိဟာရ

ကျောင်းတိုက်ကြီးအတွင်းမှာ အဖိုးအနုထိုက်တဲ့ လောဟ
ပါသာဒ ကြေးပြာသာဒ်ကြီးနဲ့ သံတောင်အမြင့်၁၃၇ တောင်ရှိတဲ့
မဟာစေတီကြီးကို ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး ဆောက်လှူတော်မူတယ်။

မဟာစေတီတော်ကြီးကို ပနွက်ချတဲ့ သာသနာတော်နှစ် ၃၇၂
ခုနှစ်မှာ အပြည်ပြည်က အရိယာသူတော်ကောင်းများ ကောင်း
ကင်ခရီးဖြင့် ကြွလာချီးမြှောက်တော်မူကြရာ ၉၆ ကုဋေရှိတယ်။
သထုံပြည် ကေလာသကျောင်းတိုက်ကြီးကပဲ ရဟန္တာအရှင်မြတ်
ပေါင်း ၉၆,၀၀၀ ကြွရောက်တော်မူတယ်လို့ (မဟာဝံသ ၂၉၊ ၄၃)
မှာဖော်ပြထားတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဟာ အလွန်
ထွန်းတောက်နေတယ်လို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။

သာသနာတော် ၄၄၀ ပြည့်နှစ်မှာ ဝဋ္ဌဂါမဏိအဘယမင်း
နန်းတက်တယ်။ ငါးလကြာတဲ့အခါ စောဠတိုင်းသား ကျေး
ကုလားများနဲ့ ဗြဟ္မဏတိဿသူပုန်ခေါင်းဆောင် ပုန်ကန်ထကြွ
လို့ မင်းကြီးက တောထဲမှာ ၁၅ နှစ်ခန့် တိမ်းရှောင်ပုန်းအောင်း
နေရတယ်။ အဲဒီသူပုန်ဘေးကြီး နှိပ်စက်နေတဲ့အခါမှာမိုးလေ
ဝသ ကလည်း အလွန်ခေါင်းပါးတဲ့အတွက် ရဟန်းရှင်လူတို့
အမြောက်အမြား သေဆုံးကြရတယ်။

ရဟန်းတော်အချို့တို့က အိန္ဒိယပြည်တောင်ပိုင်းသို့ ကြွသွား
ကြတယ်။ ရဟန်းတော်အချို့ကတော့ သီရိလင်္ကာကျွန်းမှာပဲ
သူပုန်ရန်ကင်းရာ တောရွာများအနီးမှာ သီတင်းသုံးပြီး သစ်ဥ
သစ်မြစ် သစ်ရွက်ဆွမ်းမျှနဲ့ အသက်ဆက်နေကြရတယ်။ သာ
သနာတော်ဟာ မှောင်ကြီးကျလုမတတ် ဖြစ်နေတယ်။ အစာ
အာဟာရချို့တဲ့နေတဲ့အကြားက သံဃာတော်များဟာ မိမိတို့

သင်ယူတတ်မြောက်ထားတဲ့နိကာယ်များကို မမေ့မပျောက်အောင် နှလုံးသွင်းရွတ်ဆိုခဲ့ကြတယ်။ ပူလောင်နေတဲ့ဝမ်းဗိုက်များကို သဲစိုတွေ ဖုံးဖိပြီးတော့ ပိဋကတ်တော်ကို စုပေါင်းရွတ်ဆိုခဲ့ကြတယ်။

သံဃာတော်ဟာ သာသနာကို အသက်နဲ့လဲပြီး စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြတာပါပဲ။ သူပုန်ရန်ငြိမ်းအေးပြီး ဝဋ္ဋဂါမဏိမင်း ဒုတိယ အကြိမ် နန်းတက်တဲ့ သာသနာတော် ၄၅၅ ခုနှစ်မှာပဲ စတုတ္ထ အကြိမ် သင်္ဂါယနာတင်ပွဲ ကျင်းပပါတယ်။ ပါဠိတော်များနဲ့ အဋ္ဌကထာများကို ပထမဆုံးအကြိမ် ပေထက်အကွာရာတင်တော် မူကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိတော်များကို တစ်ပုဒ်တစ်ပါဒ်မျှ မယွင်းမသွေအောင် သံဃာအဆက်ဆက် အာဂုံဆောင်ထားနိုင်ခဲ့ကြတာဟာ အလွန်အံ့ဩစဖွယ်ပင်ဖြစ်တယ်။ ထေရဝါဒသာသနာစောင့်မထေရ်ကြီးတို့က ‘အက္ခရာတစ်လုံး ဘုရားတစ်ဆူ’ ခံယူတော်မူကြလို့ အက္ခရာတစ်လုံးတလေကို သံသယရှိရင် ယူနော ၁၀၀ ခရီးကို ခြေကျင်ကြွသွားပြီး လေ့လာအတည်ပြုတော်မူကြတယ်။

တစ်သာသနာမှာ တစ်ယောက်

နိကာယ်အဋ္ဌကထာကျမ်းများကို ရေးသားခဲ့ပြီး သာသနာမီးရှူးတန်ဆောင်ကြီးဖြစ်တဲ့ အတုမဲ့ပါရမီရှင်တစ်ဦးက အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်သာသနာမှာတစ်ယောက်ဆိုလောက်အောင် ပါရမီဉာဏ်ထူးချွန်သူဖြစ်တယ်။

ငယ်နာမည်က ဃောသဖြစ်ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဂယာရွာမှာ ဖွားမြင်ခဲ့တယ်။ မဂဓပြည်ရှင် ဘုရင်သင်္ဂါမမင်းရဲ့ ပုရောဟိတ်

ပုဏ္ဏားရဲ့သားဖြစ်တယ်။ အယူဝါဒအမျိုးမျိုးကိုတတ်ကျွမ်းပြီး
အယူဝါဒရေးရာ အချေအတင်ပြောဆိုဖို့ စိတ်ဝင်စားတယ်။ ဇေယျ
ဒိပ်တစ်ကျွန်းလုံးလှည့်လည်ပြီး ဝါဒပြိုင်ဆိုင်ပြောဆိုနေခဲ့တယ်။

တစ်နေ့မှာ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်တိုက်ကို ရောက်သွားပြီး
ညအိပ်တည်းခိုတယ်။ မအိပ်ခင် ပဉ္စတလိရဲ့ အယူဝါဒကျမ်းစာ
ကို အသံနေအသံထားနဲ့ ရွတ်ဆိုနေတယ်။

အရှင်ရေဝတမထေရ်ကြီးက အသံရဲ့ထူးခြားမှုကို သတိပြု
ကာ ‘ဒီသူငယ်ဟာ ဉာဏ်ပညာကြီးတယ်၊ ဆုံးမသွန်သင်ရရင်
ကောင်းမယ်’ လို့ နှလုံးသွင်းမိပြီး စကားစ မေးလိုက်တယ်။

‘ဟေ့... ဒီနားမှာ မြည်းအော်သလို အော်နေတာ ဘယ်သူလဲ’

‘မြည်းအော်တဲ့အသံရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကော သိရဲ့လား’ လို့ လုလင်
က ချက်ချင်းမေးခွန်းတုံ့ပြန်လိုက်တယ်။

‘မင်းဘာတွေရွတ်ဆိုနေတာ ငါမသိဘဲ နေပါ့မလား၊ မင်း
ရွတ်ဆိုနေတဲ့ အထဲက မင်းအဓိပ္ပာယ်မရှင်းတာရှိရင် မေးစမ်းပါ’

ဃောသလုလင်က ပြဿနာတစ်ခုပြီးတစ်ခု မေးတော့တယ်။
အရှင်ရေဝတကလည်း မေးတိုင်းဖြေတော်မူတယ်။ နောက်ထပ်
မေးစရာမရှိတဲ့အခါ...

‘အရှင်ဘုရားရဲ့ အယူဝါဒကို ပြောပြပါဦး’ လို့ လုလင်က
တောင်းပန်တယ်။

အဘိဓမ္မာပါဠိသဘောများကို မထေရ်ကြီး ဟောပြောလိုက်
တော့ လုလင်က ဘာတစ်ခုမှ နားမလည်တော့ဘူး။

‘အရှင်ဘုရား... ဒီဗေဒဟာ ဘယ်သူ့ရဲ့ အတတ်ပညာလဲ’

‘ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ ဗုဒ္ဓမန္တန်ဖြစ်ပါတယ်’

‘အကျွန်ုပ်အား အဲဒီပညာကို သင်ပေးပါ’

‘ရဟန်းပြုရင် သင်ပေးမယ်’

ဒါနဲ့ ယောသလုလင်ဟာ အရှင်ရေဝတမထေရ်ကို ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာပြုပြီး ရဟန်းခံတယ်။ ‘မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ အသံတော်ကဲ့သို့ နက်နဲတဲ့အသံရှိပြီး ဘုရားလိုကျော်စောထင်ရှားသူ ဖြစ်နိုင်တယ်’ လို့ မျှော်တွေးပြီး ‘ဗုဒ္ဓဃောသ’ လို့ ဆရာက ဘွဲ့ပေးလိုက်တယ်။

အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဟာ ပိဋကတ်သုံးပုံကို သင်ယူတယ်။ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကသာ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းလမ်းစဉ် အမှန်ဖြစ်တာကို သဘောပေါက်သွားတယ်။ သူ့ရဲ့ ဉာဏ်စွမ်းရည် ထက်မြက်ပုံကို အရှင်ရေဝတ သိမြင်ရလို့ တပည့်အား ဒီလို တိုက်တွန်းတော်မူတယ်။

‘ငါ့ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ... သီရိလင်္ကာကျွန်းသို့ သွားပါလေ၊ သီရိလင်္ကာ အဋ္ဌကထာများကို မာဂဓဘာသာ (ပါဠိ) သို့ ပြန်ဆိုပါ။ ငါ့ရှင်ရဲ့ ပါဠိအဋ္ဌကထာကျမ်းများဟာ တစ်လောကလုံးကို အကျိုးပြုလိမ့်မယ်’

သီရိလင်္ကာဘုရင် မဟာနာမမင်းလက်ထက် (သာသနာ ၉၅၃ - ၉၇၅) မှာ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ သီရိလင်္ကာသို့ ကြွတယ်။ မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်ကြီးမှာ ထေရဝါဒပါဠိတော်များနဲ့ သီရိလင်္ကာဘာသာ အဋ္ဌကထာများကို သင်ယူတယ်။ ဒီလိုသင်ယူပြီးတဲ့အခါ ‘ဒီအဋ္ဌကထာတွေဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ အလိုတော်နဲ့ ကိုက်ညီတယ်’ လို့ ဆုံးဖြတ်တယ်။

သံဃာတော်ထံက သီရိလင်္ကာအဋ္ဌကထာများကို ပါဠိဘာသာ

သို့ပြန်ဆိုရေးသားဖို့ခွင့်တောင်းတဲ့အခါ သူ့ရဲ့ဉာဏ်ရည်ကို စမ်းသပ်ချင်တော့ ‘သီလေပတိဋ္ဌာယ နရောသပညော’ စတဲ့ဂါထာနှစ်ပုဒ်ကို အကျယ်ဖွင့်ဆိုရေးသားစေတယ်။

အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသက ပိဋကတ်သုံးပုံရဲ့အနှစ်သာရ မှန်သမျှကို အဲဒါဂါထာနှစ်ပုဒ်ထဲ ထည့်သွင်းပြီး ‘ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ’ ကျမ်းကြီးကို ရေးတော်မူတယ်။ ကျမ်းရေးပြီးလို့ သံဃာတော်များရှေ့မှောက်မှာ ဖတ်ကြားတင်ပြဖို့ စီစဉ်နေတုန်းမှာ ကျမ်းစာမူပေထုပ်ကြီး ရုတ်တရက် ပျောက်သွားတယ်။

ဒါကြောင့် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသက ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာကို ဒုတိယအကြိမ် ရေးသားတော်မူတယ်။ ဒီဒုတိယမူလည်း ထူးထူးဆန်းဆန်း ပျောက်သွားပြန်လို့ တတိယအကြိမ် ရေးသားရပြန်တယ်။

သံဃာ့အစည်းအဝေးမှာ တတိယပေစာမူကို ဖတ်ကြားမယ့်ဆဲဆဲမှာ ပထမမူနဲ့ ဒုတိယမူတို့ကလည်း သံဃာ့အလယ်မှာ ထူးထူးခြားခြား ရောက်လာကြတယ်။ သုံးမူစလုံးကို တစ်ပြိုင်နက် ဖတ်ရှုကြတဲ့အခါ ကွဲလွဲခြင်းမရှိဘဲ တစ်ထပ်တည်းဖြစ်နေတာကို တွေ့ကြရတယ်။

သံဃမထေရ်ကြီးများက အံ့အားသင့်ကြပြီး... ‘ငါ့ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဟာ သာမညပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဘူး၊ ပါရမီရင့်ညောင်းနေတဲ့ မေတ္တေယျဘုရားအလောင်းတော်ကြီး အစစ်ပေပဲ’ လို့ ကောင်းချီးပေးတော်မူကြတယ်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးဟာ ကမ္ဘာကျော် ကျမ်းကြီးတစ်ဆူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာသာအမျိုးမျိုးသို့ ပြန်ဆိုထားပြီးပြီ။

သီရိလင်္ကာဘာသာအဋ္ဌကထာကျမ်းအားလုံးကိုလည်း အရှင်ဗုဒ္ဓ
ဃောသက ပါဠိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပေးတဲ့အတွက် တစ်ကမ္ဘာလုံး
မှာ ပျံ့နှံ့နေပါတယ်။

‘အလုံးစုံသောထေရဝါဒဆရာမထေရ်မြတ်တို့သည် ထိုအဋ္ဌ
ကထာသစ်ကို ဘုရားဇောပါဠိတော်ကဲ့သို့ပင် အလေးတမူအရေး
ယူလျက် နှစ်သက်လက်ခံတော်မူကြလေသည်’ဟု မဟာဝံသ
နိဂုံးဂါထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာ

ဥက္ကလာပတိုင်းသား မွန်ညီနောင် တဖုဿနဲ့ ဘလိကတို့က
မြတ်စွာဘုရားကို ဦးစွာဖူးမြင်ရပြီး ဆံတော်ရှစ်ဆူကို ပင့်ဆောင်
လာကြတယ်။ ဥက္ကလာပမင်းကြီးနဲ့ ပြည်သူတို့က ဆံတော်များ
ကို ဌာပနာပြီး ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး တည်ထားကိုးကွယ်ကြ
တဲ့အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်ကတည်း
က အောက်မြန်မာနိုင်ငံမှာ ထွန်းကားခဲ့ပါတယ်။

သာသနာတော် ၂၃၅ ခုနှစ် တတိယသင်္ဂါယနာတင်ပြီးတဲ့
အခါ အရှင်သောဏမထေရ်နဲ့ အရှင်ဥဉ္ဇရမထေရ်တို့ဦးဆောင်
တဲ့ သာသနာပြုအဖွဲ့က သုဝဏ္ဏဘူမိ ခေါ် သထုံနေပြည်တော်သို့
ကြွတော်မူလာတယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဟာ အရှိန်အဟုန်နဲ့ တိုးတက်လာတော့တယ်။ ဒါကြောင့် သာ
သနာတော် ၃၇၂ ခုနှစ် သီရိလင်္ကာမှာ မဟာစေတီပန္နက်ချတဲ့
အခါ သထုံပြည် ကေလာသကျောင်းတိုက်ကြီးကတင်ပဲ ရဟန္တာ
အရှင်မြတ် ၉၆,၀၀၀ ကြွရောက်တော်မူနိုင်ကြတာပဲ။

သထုံနဲ့ သီရိလင်္ကာတို့ဟာ အဆက်အသွယ်ရှိနေကြလို့ သီရိလင်္ကာက ပိဋကပါဠိတော်များနဲ့ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသရဲ့ ပါဠိ အဋ္ဌကထာများကို မွန်ရဟန်းတော်များက ကူးယူခဲ့ကြတယ်။

သာသနာတော် ၁၆၀၁ ခုနှစ် အနော်ရထာမင်း (အေဒီ ၁၀၄၄-၁၀၇၇) လက်ထက်မှာ အရှင်အရဟံရဲ့ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးသို့ ပျံ့နှံ့သွားတယ်။ မြန်မာသာသနာပြုမင်း အဆက်ဆက်တို့က သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခဲ့ကြတဲ့ အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှာ သာသနာတော်ဟာ အမြဲတစေ တင့်လန်းဝေဆာခဲ့တယ်။

သီရိလင်္ကာသာသနာရှေ့ပိုင်းမှာ ဘိက္ခုနီများ ရှိခဲ့သလို မြန်မာသာသနာရှေ့ပိုင်းမှာလည်း ဘိက္ခုနီများ ရှိခဲ့ကြတယ်။ အနည်းဆုံး အေဒီ ၁၄၀၈ ခုအထိ ဘိက္ခုနီများ ရှိခဲ့တယ်လို့ ယူဆနိုင်ကြောင်း ဒေါက်တာသန်းထွန်းရဲ့ 'အသစ်မြင် မြန်မာသမိုင်း' မှာ ဖော်ပြထားတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ သင်္ဂါယနာ နှစ်ကြိမ်တင်ခဲ့ပြီးပြီ။ သာသနာတော် ၂၄၀၀ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်မှာ ဗည္ဗမသင်္ဂါယနာတင်ပြီး ပိဋကတ်သုံးပုံကို ကျောက်ထက်အက္ခရာတင်တယ်။ သာသနာတော် ၂၅၀၀ ပြည့်နှစ်မှာ ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး မဟာပါသာဏလိုဏ်ဂူမှာ ဆဋ္ဌမသင်္ဂါယနာတင်ပြီး ပိဋကပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ ပါဠိတော်များနဲ့ ပိဋကမြန်မာပြန်များကို ပုံနှိပ်အက္ခရာတင်တယ်။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အထွန်းတောက်ဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်နေပါတယ်။ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ ထေရဝါဒ

ဗုဒ္ဓဘာသာမျိုးစေ့များ ပြန့်ပွားရေးအတွက် ဆရာတော်များဘက်ကရော ဒါယကာများဘက်ကပါ ကြိုးပမ်းနေကြပါတယ်။

သံဃာတော်ဟာ ဘုရားသာသနာတော်ကို အသက်တမျှ ချစ်မြတ်နိုးပြီး အသက်နှင့်ထပ်တူ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့လို့ သာသနာတော်ဟာ နှစ် ၂၅၀၀ ကျော် တည်တံ့စည်ပင်ခဲ့လေပြီ။ နောင်တွင်လည်း သာသနာ့အာဇာနည်များ ဆက်ကာဆက်ကာ ပေါ်ပေါက်လာကြဦးမှာဖြစ်လို့ သာသနာတော်ဟာ အဓွန့်ရှည်စွာ တည်တံ့စည်ပင်သွားပေလိမ့်မယ်။

သံဃာ့ဂုဏ်တော် ကိုးပါး

- ၁။ သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော
- ၂။ ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော
- ၃။ ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော
- ၄။ သာမိစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော
ယဒိဒံစတ္တာရိ ပုရိသ ယုဂါနိ အဋ္ဌပုရိသ ပုဂ္ဂလာ
ဧသဘဂဝတော သာဝကသံဃော
- ၅။ အာဟုနေယျော
- ၆။ ပါဟုနေယျော
- ၇။ ဒက္ခိန္နယျော
- ၈။ အဉ္ဇုလိကရဏိယော
- ၉။ အနတ္တရုံပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။

ဘဂဝတော သာဝကသံဃော = ရွှေဘုန်းတော်သခင်ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်သားမော် အရိယာသံဃာတော်ဟာ...

- ၁။ သုပ္ပဋိပန္နော = မြတ်စွာဘုရားရဲ့အဆုံးအမကို ကောင်းစွာလိုက်နာကျင့်ကြံတော်မူကြတယ်။
- ၂။ ဥဇုပ္ပဋိပန္နော = လှည့်ပတ်ခြင်း- မာယာ၊ ဟန်ဆောင်ခြင်း- သာဠေယျတို့ကင်းစင်ပလျက် ဖြောင့်မတ်စွာကျင့်ကြံတော်မူကြတယ်။
- ၃။ ဉာယပ္ပဋိပန္နော = ဝဋ်ဆင်းရဲများ ချုပ်ငြိမ်းရာအမှန်မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်အောင် ကျင့်ဆောင်တော်မူကြတယ်။
- ၄။ သာမိစိပ္ပဋိပန္နော = လူအပေါင်းတို့ ရိုသေလေးစားထိုက်အောင် ကျင့်ဆောင်တော်မူကြတယ်။
ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌပုရိသ ပုဂ္ဂလာဇသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော = အရိယာပုဂ္ဂိုလ်လေးစုံ (ဝါ) ရှစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သားစစ် မြင့်မြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟာ
- ၅။ အာဟုနေယျော = အဝေးမှ ယူဆောင်လာတဲ့ ပစ္စည်းများဖြင့် ပူဇော်တာကို ခံယူထိုက်ပေတယ်။
- ၆။ ပါဟုနေယျော = ဧည့်သည်တို့အတွက် စီမံထားတဲ့ ပစ္စည်းများဖြင့် ပူဇော်တာကိုလည်း ခံယူထိုက်ပေတယ်။
- ၇။ ဒက္ခိဏေယျော = တမလွန်ဘဝအတွက် ရည်မှန်းပြီး လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်းကိုလည်း ရည်ရွယ်သမျှအကျိုးကို ရစေနိုင်တဲ့အတွက် ခံယူထိုက်ပေတယ်။
- ၈။ အဉ္စလိကရဏိယော = ရိုသေမြတ်နိုးလက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးခြင်းငှာ ထိုက်တော်မူပါပေတယ်။

၉။ အနတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံလောကဿ = နတ်လူအများ
 ကောင်းမှုပွားဖို့ ကုသိုလ်မျိုးစေ့ ကြံချစိုက်ပျိုးဖို့ရာ
 အကောင်းဆုံးလယ်ယာမြေဖြစ်တော်မူပါပေတယ်။
 ဂုဏ်တော်တစ်ပါးစီရဲ့အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်လာအောင် နှလုံး
 သွင်းပြီးတော့ သံဃာဂုဏ်တော်ကိုးပါး ပါဠိတော်ကို ရီရီသေ
 သေဖြင့် ရှိခိုးပူဇော်ပါလေ။

အခြားသာသနာမှာ မရှိ

အထက်ပါဂုဏ်တော်ကိုးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သံဃာတော်ကို
 အခြားသာသနာမှာ မရှာလေနဲ့။ မြတ်စွာဘုရားက နောက်ဆုံး
 ကျွတ်တမ်းဝင်ခွင့်ရတဲ့ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်ကို အောက်ပါအတိုင်း
 ရှင်းရှင်းမိန့်ဆိုတော်မူခဲ့တယ်။

‘သုဘဒ္ဒ...အကြင်သာသနာမှာ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိတဲ့ အရိယမဂ်
 ကျင့်စဉ် မရှိဘူးဆိုရင် အဲဒီသာသနာမှာ သောတာပန်လဲ မရှိနိုင်
 ဘူး၊ ဒုတိယအဆင့် သကဒါဂါမ်လဲ မရှိနိုင်ဘူး၊ တတိယအဆင့်
 အနာဂါမ်လဲ မရှိနိုင်ဘူး၊ စတုတ္ထအဆင့် ရဟန္တာလဲ မရှိနိုင်ဘူး။

‘သုဘဒ္ဒ...ငါဘုရားရဲ့ သာသနာမှာ အင်္ဂါရှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံ
 တဲ့အရိယမဂ်ကျင့်စဉ်ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ငါဘုရားရဲ့ သာသနာ
 မှာ သောတာပန်လဲ ရှိတယ်၊ ဒုတိယအဆင့် သကဒါဂါမ်လဲ ရှိ
 တယ်၊ တတိယအဆင့် အနာဂါမ်လဲ ရှိတယ်၊ စတုတ္ထအဆင့်
 ရဟန္တာလဲ ရှိတယ်။

‘ငါဘုရားရဲ့သာသနာမှတစ်ပါး အခြားအယူဝါဒ(သာသနာ)
 တို့မှာ တရားကိုသိမြင်ကြတဲ့ရဟန်းမြတ်(တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်)
 တို့ မရှိကြဘူး၊ သုဘဒ္ဒ...ဒီရဟန်းမြတ်(တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်)

တို့က မှန်ကန်စွာ အဆင့်ဆင့်ဟောပြောပြီး နေထိုင်ကျင့်ကြံကြ
မယ်ဆိုရင် ဒီလောကမှာ ရဟန္တာတို့ မဆိတ်သုဉ်းဘူး’

ရဟန်းမြတ် တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်ဆိုတာ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် လေး
ယောက်၊ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်နဲ့ မဂ်လေးပါးကို ရဖို့
ဝိပဿနာအားထုတ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့ ဖြစ်ကြတယ်။

မြတ်ဗုဒ္ဓသာသနာမှာသာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကျင့်စဉ်တရားရှိတယ်။
ဒီကျင့်စဉ်တရားကသာ စိတ်အစဉ်မှ လောဘ၊ ဒေါသ စတဲ့ ကိ
လေသာ အညစ်အကြေးတို့ကို ဆေးကြောသုတ်သင်ပြီး သစ္စာ
လေးပါး မြတ်တရားကို သိမြင်စေနိုင်တယ်။

သစ္စာလေးပါးမြတ်တရားကို ထိုးထွင်းသိမြင်ကြပြီးတဲ့အရံ
ယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကသာ ငါးပါးသီလမြဲပြီး မကောင်းမှုဒုစရိုက်တို့
ကိုမပြုလုပ်ကြတော့လို့ အပါယ်တံခါးကို ပိတ်ထားနိုင်ကြတယ်။
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုလည်း အလိုရှိတိုင်းမျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြတယ်။
မြင့်မြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အင်္ဂါနဲ့ ညီညွတ်ကြတယ်။

ရဟန္တာအရှင်မြတ်များကတော့ ကိလေသာအလုံးစုံကို မဂ်
လေးတန်နဲ့ အလျဉ်းပယ်သတ်ပြီးဖြစ်ကြလို့ အမြင့်မြတ်ဆုံး
ပုဂ္ဂိုလ်များ စာရင်းထဲမှာ ပါဝင်သွားကြပြီ။ ဒီအရှင်မြတ်တွေမှာ
လိုချင်တပ်မက်မှုလောဘ အလျဉ်းမရှိတော့ဘူး။ ဘာပစ္စည်းကို
မှ ငါ့ဟာအဖြစ် မသိမ်းပိုက်ဘူး။ ဒေါသကင်းတဲ့အတွက် စိတ်
ညစ်ခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့လည်း အလျဉ်းမရှိတော့ဘူး။ ဘယ်
သူ့ကိုမှ ထိခိုက်နစ်နာအောင် မလုပ်တော့ဘူး။ မိမိကောင်းစား
ဖို့ လုပ်စရာလည်း မလိုတော့ဘူး။ သူများကောင်းစားဖို့နဲ့ သာ
သနာ အကျိုး သယ်ပိုးဆောင်ရွက်ဖို့သာ ရှိတော့တယ်။

ဒီလိုစင်ကြယ်မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ စုပေါင်းပါဝင်ကြတဲ့ သံဃာတော်ကို စိတ်ထဲက ကြည်ညိုစိတ်ဖြစ်ရုံနဲ့ ကြီးကျယ်တဲ့ ကုသိုလ်အကျိုး ရနိုင်တယ်။ ရှိခိုးပူဇော်ရင်၊ လှူဒါန်းထောက်ပံ့ရင် မြေဩဇာအကောင်းဆုံးလယ်ယာမြေမှာ မျိုးစေ့ကောင်းများကို စိုက်ပျိုးရသလို အလွန်ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုးတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရနိုင်တယ်။

ဒုဿီလရဟန်းဖြစ်ပါစေ၊ သံဃာတော်အမှတ်နဲ့ ကြည်ညိုနိုင်ရင် သံပုံစေတီကို မြတ်စွာဘုရားအမှတ်နဲ့ ရှိခိုးပူဇော်ရသလို အကျိုးကျေးဇူးကြီးမားတယ်ဆိုတာ မမေ့ပါနဲ့။

ဆရာနှင့် ဒါယကာညီညွတ်ဖို့

ရဟန်းတော်များဟာ လူဒါယကာများရဲ့ ပစ္စည်းလေးပါး အထောက်အပံ့ကို လိုအပ်တယ်။ ပစ္စည်းလေးပါး အထောက်အပံ့နဲ့ ကင်းပြီး မရပ်တည်နိုင်ကြဘူး။

ဒါယကာများကလည်း ရဟန်းတော်များရှိလို့ ပစ္စည်းလေးပါး လှူဒါန်းခွင့်ရပြီး အကောင်းဆုံးလယ်ယာမြေမှာ ကုသိုလ်မျိုးစေ့စိုက်ပျိုးခွင့်ရကြတယ်။ သီလဆောက်တည်ခွင့်၊ တရားနာကြားခွင့်၊ တရားကျင့်ကြံခွင့်တွေ ရကြလို့ အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ကုသိုလ်တွေကို ရရှိကြတယ်။ သံဃာတော်သာမဂ်ရလျှင် ဘုရားတရားကို မေ့ပြီး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေ ဖြစ်ကုန်ကြလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် သံဃာနဲ့ ဒါယကာတို့ဟာ ‘ကိုင်းကျွန်းမှီ ကျွန်းကိုင်းမှီ’ ဆိုသလို အပြန်အလှန်မှီခိုနေကြရတယ်။ ဒါကိုရည်ရွယ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုမိန့်ကြားတော်မူခဲ့တယ်။

‘ရဟန်းတို့... ဒါယကာဒါယိကာမတွေဟာ သင်တို့အတွက်

ကျေးဇူးများလှပါတယ်။ သူတို့က သင်တို့ကို သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးတွေနဲ့ ပြုစုလုပ်ကျွေးနေကြတာပဲ။

‘သင်တို့ကလဲပဲ ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေအတွက် ကျေးဇူးများလှပါတယ်။ သင်တို့ဟာ ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေကို တရားဓမ္မလဲဟောပြောကြတယ်။ စင်ကြယ်မြင့်မြတ်တဲ့ အကျင့်ကိုလဲ ထင်ထင်ရှားရှား ပြကြပါတယ်။

‘ရဟန်းတို့... ဒီလိုပဲ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အမှီပြုပြီး ဩဇာလေး ဖြာသံသရာက လွတ်မြောက်ဖို့၊ ဝဋ်ဆင်းရဲအဆုံးကိုပြုဖို့ ဒီ မြင့်မြတ်တဲ့ အကျင့်ကို ကောင်းစွာကျင့်သုံးသင့်တယ်’

(ဣတိ-ပါ ၂၆၉၊ ၅-၃၂၂)

အမှန်က လူဒါယကာတို့က လှူဒါန်းပေးကမ်းလိုက်တာနဲ့ အဆများစွာကြီးမားတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကို သံဃာကို အကြောင်းပြုပြီး ရရှိကြပါတယ်။ ဒါယကာဘက်က မလှူခင်ကလည်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်နေမယ်၊ လှူနေစဉ်အခိုက်မှာလည်း စိတ်ကြည်လင်နေမယ်၊ ပေးလှူပြီးတော့လည်း နှစ်သက်ကျေနပ်နေမယ်ဆိုတဲ့ အင်္ဂါသုံးရပ်ရှိတယ်။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဘက်ကလည်း ရာဂကင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒါမုမဟုတ် ရာဂကင်းအောင် အားထုတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မယ်၊ အမျက်ဒေါသကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒါမုမဟုတ် ဒေါသကင်းအောင် အားထုတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မယ်၊ တွေဝေခြင်း မောဟကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒါမုမဟုတ် မောဟကင်းအောင် အားထုတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့ အင်္ဂါသုံးရပ်ရှိတယ်။

အလှူရှင်က အင်္ဂါသုံးရပ်၊ အလှူခံဘက်က အင်္ဂါသုံးရပ်၊

ပေါင်း အင်္ဂါခြောက်ရပ်နဲ့ ညီညွတ်တဲ့ အလှူဒါနဟာ သင်္ချာဂဏန်း
နဲ့ ပြုလို့မရလောက်အောင် အကျိုးကျေးဇူးကြီးမားတယ်လို့ ဒါန
သုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒါယကာများကလည်း စိတ်ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ
ထားတတ်ပြီး ရဟန်းသံဃာဘက်ကလည်း ဘုရားအဆုံးအမနဲ့
အညီ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်ကြမယ်ဆိုရင် လူပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်
သံဃာရတနာဟာ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင် တန်ဖိုးကြီးမားလှ
ပေတယ်။

လက်ငင်းအကျိုးတရား

သံဃာတော်ကို ကြည်ညိုတာဟာ ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညို
တာပဲ။ သံဃာတော်ကို လှူဒါန်းထောက်ပံ့တာဟာ သာသနာ
တော်ကို လှူဒါန်းထောက်ပံ့တာပဲ။ သာသနာတော်အကျိုးကို
သယ်ပိုးဆောင်ရွက်ရတဲ့အလုပ်ထက် ပိုမြင့်မြတ်တဲ့အလုပ် ဆို
တာ မရှိဘူး။

သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုပြီး သာသနာတော်ကို လှူဒါန်း
ထောက်ပံ့တဲ့သူတွေဟာ ဒီဘဝတွင်ပဲ ကြီးပွားချမ်းသာကြတာပဲ။
မြတ်စွာဘုရားက လွန်ခဲ့တဲ့ ၉၁ ကမ္ဘာကို ပြန်ဆင်ခြင်ကြည့်တော့
သံဃာကို ဆွမ်းလောင်းလို့ ဆင်းရဲသွားတဲ့လူ တစ်ယောက်မှ
မမြင်ဘူးတဲ့။ ပြီးတော့ ချမ်းသာကြွယ်ဝနေတဲ့လူတွေ ဒါနရဲ့
အကျိုးကြောင့် ချမ်းသာနေကြတာကိုလည်း မြင်သိတော်မူတယ်။

ပခုက္ကူမြို့က ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်လှကြွယ်၊ ဆန်ကုန်သည်
လုပ်တယ်၊ ငွေပိုငွေလျှံ များများမရှိဘူး၊ ရှိတဲ့လက်ဝတ်လက်စား

ကိုထုခွဲပြီး သံဃာအတွက်ခြောက်ခန်းတိုက်ကြီးတစ်လုံးစတည်
တယ်။ နောက်ထပ်တိုက်ကျောင်းက ခုနစ်လုံး၊ သစ်သားကျောင်း
က လေးကျောင်း၊ တံခါး ၁၅၈ ပေါက်ရှိတဲ့ လေးထပ်ကျောင်းမ
ကြီးက တစ်ဆောင်၊ အားလုံး ၁၂ နှစ် တည်ဆောက်ရတယ်။
ရောင်းရင်းဝယ်ရင်းနဲ့ လုပ်ငန်းအဆင်ပြေပြီး အလှူကြီး ပြီး
မြောက်သွားတယ်။

မစိုးရိမ်ကျောင်း ၁ ကာကြီး ဦးသက်ရှည်၊ မြစ်ငယ်မြို့နယ်
ဥယျာဉ်ရွာက အလွန်ဆင်းရဲတဲ့ ဆင်းရဲသား။ ‘မြို့ပြင်ကြီး ဆရာ
တော်’ဆိုတဲ့ အမှီကောင်းကို ရလို့ သာသနာစိတ် ရှိလာသူ၊ မြစ်
ငယ်မှ မန္တလေးသို့ နေ့စဉ် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ထမ်းရောင်း
ရတယ်။ လုပ်အားခက တစ်နေ့ငါးပြား ခြောက်ပြားသာ ရတယ်။

သား မောင်ကျော်ကြီးပြင်းလာတော့ သားအဖနှစ်ယောက်
ဟင်းသီးဟင်းရွက် ထမ်းရောင်းကြတယ်။ တစ်နေ့ကုန်မှ တစ်
ပြားတန် မုန့်ပြားကြီးတစ်ခု ဝယ်ပြီး သားအဖနှစ်ယောက် ဝေစား
ကြတယ်။ လမ်းဘေးရေအိုးစင်က ရေနဲ့ ဝမ်းဗိုက်ကို ဖြည့်ကြရ
တယ်။

နောက် ကုန်စိမ်းပွဲရုံတစ်ခုမှာ သားအဖနှစ်ယောက် အထမ်း
အပိုး အလုပ်ရတယ်။ သာသနာစိတ်ရှိတော့ ရိုးသားတယ်။ ကြိုး
စားတယ်။ ပွဲရုံကိစ္စမှန်သမျှကို အခိုင်းမစောင့်ဘဲ လုပ်ကိုင်ပေး
တယ်။ ဒီစိတ်ထားကြောင့် ပွဲရုံပိုင်ရှင်က ပွဲရုံခွဲတစ်ခု ထူထောင်
ပေးလိုက်တယ်။

‘ငါ့သား... တို့ဟာ အတိတ်ဘဝတွေတုန်းက မလှူဒါန်းခဲ့လို့
အခု ဆင်းရဲနေရတာပဲ၊ မရှိလို့ မလှူ၊ မလှူလို့ မရှိနဲ့ ဆင်းရဲ

သံသရာမရှည်ရအောင် တို့ကျောင်းဆောက်လှူရမယ်၊ တို့လုပ်ရသမျှ သာသနာကို လှူကြမယ်နော်’

အဲသလို သာသနာအတွက် ရည်မှန်းပြီး ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်ကို မပြတ်နှလုံးသွင်းကာ လုပ်ကိုင်ကြတဲ့အတွက် ဦးသက်ရှည်တို့ ပွဲရုံဟာ ကြီးပွားလာတယ်။ ကျောင်းတစ်ဆောင် လှူနိုင်တဲ့အခါ မြစ်ငယ်က ကျေးဇူးရှင်ဆရာငယ်အား ကျောင်းဆောက်လှူဖို့ လျှောက်ထားတယ်။

‘တို့ကျေးရွာမှာ မင်းကျောင်းလှူလို့ သာသနာအတွက် အကျိုးမများဘူး၊ သံဃာတစ်ထောင်ကျော်ရှိတဲ့ မန္တလေးတောင်ပြင်ဘုန်းကြီးတိုက်မှာ ဆောက်လှူပါ’

ငယ်ဆရာက ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ဘုရားကြီးတိုက်မှာ သစ်သား ကျောင်းတစ်ဆောင် ဆောက်လှူတယ်။ မကြာခင် အဲဒီကျောင်း မီးလောင်သွားတော့ အဆ ပေါင်းများစွာ ပိုကြီးတဲ့ အလယ်တိုက်ကျောင်းမကြီးတစ်ဆောင်ကို ဆောက်လှူတယ်။ ရောင်းရင်းဝယ်ရင်း ဖြစ်ထွန်းလာတဲ့ ငွေနဲ့ ဆောက်သွားတာ ပြီးစီးသွားတယ်။

ဒါနဲ့ အားမရသေးဘူး၊ လေးကေရှိတဲ့ မစိုးရိမ်ဥယျာဉ်ခြံမြေကို ဝယ်ယူပြီးတော့ မစိုးရိမ်စာသင်တိုက်ကြီးကို ၁၂၆၉ ခုနှစ်က စပြီး တစ်စချင်း တည်ဆောက်တယ်။ အရောင်းအဝယ်က တိုးတက်လာပြီး ရောင်းရင်းဝယ်ရင်းနဲ့ တည်ဆောက်သွားတာ ၁၄၆ ပေ x ၁၄၂ ပေရှိတဲ့ နှစ်ထပ်အလယ်တိုက်ကြီးက ၁၂၇၁ ခုနှစ်မှာ ပြီးတယ်။

ပြီးတော့ အလယ်တိုက်ကြီးကို ဝန်းရံပြီး နှစ်ထပ်တိုက်ကြီး

ကိုးလုံး၊ တစ်ထပ်တိုက် ခြောက်လုံး၊ ကျောင်းပရိဘောဂအပြည့် အစုံနဲ့ ပိဋကတ်ကျမ်းစာကို လိုလေသေးမရှိအောင် လှူဒါန်း တယ်။

သံဃာ ၅၀၀ ခန့် ပရိယတ်စာပေ ဆည်းပူးလေ့လာနေကြတဲ့ ‘မစိုးရိမ်စာသင်တိုက်ကြီး’ ကိုပြည်တွင်းပြည်ပက ဧည့်သည်တွေ လှည့်လည်ကြည့်ရှုကြတဲ့အခါ ‘ဒီကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခုလုံးကို ဒကာတစ်ဦးတည်းက ဆောက်လှူထားတာ’ လို့ ကြားရတော့ အံ့အားသင့်လို့မဆုံး ဖြစ်ကြရတယ်။

သဒ္ဓါထက်သန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ဘဏ္ဍာငွေဟာ နတ်ရေကန် လိုပဲ ခပ်ယူသုံးစွဲလို့မကုန်ဘူး။ ခပ်ယူပြီးရင် ပြန်ပြည့်လာတာပဲ။

‘ရေနေတစ်တောင်ရှိတဲ့ ရေတွင်းက ရေကို ခပ်ယူသုံးစွဲရင် မကြာမီ တစ်တောင်ပြည့်အောင် ရေပြန်ထွက်လာမြဲဖြစ်တယ်။ ရေကုန်မှာစိုးပြီး မခပ်ယူ မသုံးစွဲဘူးဆိုရင်လဲ ရေတစ်တောင်ပဲ ရှိနေမှာပဲ’ လို့ ကြောင်ပန်းဆရာတော်မိန့်တော်မူပါတယ်။

တမလွန်ဘဝ အကျိုးကျေးဇူး

သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုပြီး သံဃာတော်ကို ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းရတဲ့ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေဟာ ဘဝပေါင်းများစွာဆက် လက်ပြီး ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ပေးသွားမှာဖြစ်တယ်။

သာသနာတော်ကို ထောက်ပံ့ရတဲ့ အလှူဒါနဟာ စားသုံးလို့ မကုန်နိုင်တဲ့ သံသရာရိက္ခာထုပ်ကြီးနဲ့ တူပါတယ်။ နတ်ပြည် တက်ဖို့ စောင်းတန်းလှေကားနဲ့လည်း တူတယ်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တို့ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့အကြောင်းအထောက်အပံ့လည်း ဖြစ်ပါ တယ်။

သေလွန်သွားကြတဲ့ ဆွေမျိုးများအတွက် သံဃာတော်ကို လှူဒါန်းပြီး အမျှပေးဝေရင် ဘဝပေါင်းများစွာက ဆွေမျိုး ပြိတ္တာတွေ အကျိုးခံစားနိုင်ပါတယ်။ သေသွားတဲ့သူက နေအိမ်နဲ့ ဥစ္စာ စည်းစိမ်တွေကို စွဲလမ်းနေရင် မိမိအိမ်ရှာမြို့ အနီးအပါးမှာ အစိမ်းတစ္ဆေ သရဲစတဲ့ ပြိတ္တာမျိုး ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒါနကောင်းမှုတွေကိုလည်း မပြုခဲ့ရင်တော့ စားရမဲ့သောက်ရမဲ့ အလွန်ဆင်းရဲတဲ့ ပြိတ္တာဘဝကို ရောက်ရတတ်တယ်။

ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ရည်စူးပြီး သံဃာကို ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း စသည် လှူဒါန်းပြီးတော့ ‘ဒီအလှူဟာ သွားလေသူ (နာမည်ခေါ်) အတွက် ဖြစ်ပါစေသတည်း။ သွားလေသူ (နာမည်ခေါ်) သည် ဤအလှူရဲ့ ကုသိုလ်အဖို့ကို ရရှိပြီး ချမ်းသာပါစေသတည်း။ ဤကုသိုလ်အဖို့ကို အမျှပေးဝေပါ၏။ ဝမ်းမြောက်စွာ သာဓုခေါ်ပါလော့ အမျှ... အမျှ... အမျှ’

အမျှဝေတာကို ထိုပြိတ္တာများ တွေ့မြင်ကြားသိပြီး သာဓုခေါ်ရင် အဝတ်အစားနဲ့ စားစရာတွေကို နတ်များလို ရရှိကြပါတယ်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရား အင်ကြင်းမြိုင်တောရမှာ သီတင်းသုံးနေစိုက်မှာ ဦးထွန်းလှိုင်လျှောက်ထားတယ်။ သူကိုးကွယ်ခဲ့တဲ့ ဘုန်းတော်ကြီး ပျံလွန်သွားပြီးတော့ ပြိတ္တာဖြစ်နေလို့ ‘ငါမစားရ၊ မဝတ်ရဘူး၊ ကုသိုလ်လုပ်ပြီး အမျှဝေပါ’ ဆိုပြီး ခဏခဏ အိပ်မက်ပေးတယ်တဲ့။

လယ်တီဆရာတော်က ‘မောင်ထွန်းလှိုင်၊ တို့များ သီလက ဒါလောက်တော့ ကယ်နိုင်ပါတယ်’ လို့ မိန့်တယ်။

ဦးထွန်းလှိုင်က ဆရာတော်အား သင်္ကန်းလှူပြီး အမျှပေးဝေ

တယ်။ မကြာမီ ဘုန်းကြီးပြိတ္တာက နတ်ဝတ်တန်ဆာနဲ့ ဦးထွန်း
လှိုင်အား အိပ်မက်ထဲမှာ ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားတယ်။

၁၉၉၀ ခုနှစ်က ပျဉ်းမနားမြို့မှာ ကျွန်တော် အဘိဓမ္မာသင်
တန်း ပို့ချနေစဉ်မှာ သတင်းတစ်ခု ကြားသိရတယ်။ မြို့ပေါ်က
ဘာသာခြားတစ်ဦးရဲ့ သမီးငယ်တစ်ဦးဟာ သေဆုံးသွားပြီးတော့
'ပါပါ ... ဆာတယ်၊ စားစရာပေးပါ၊ သောက်စရာပေးပါ' လို့
ဖခင်ကို အိပ်မက်ပေးတယ်။ ဖခင်က စားစရာ သောက်စရာတွေ
ထည့်ပေးပြီး 'သမီးစားပါ' လို့ ပြောတယ်။ သမီးက သူစားလို့
မရဘူးလို့ ပြောတယ်။

အဲဒီတော့ ဖခင်က ဗုဒ္ဓဘာသာမိတ်ဆွေတစ်ဦးနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး
ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ ဆွမ်းလှူပြီး သမီးအား အမျှ
ပေးဝေတယ်။ သမီးက သူစားသောက်ရပြီဆိုတဲ့ အကြောင်းကို
အိပ်မက်ပေးပြန်တယ်။

၁၉၉၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှာ မော်လမြိုင်မြို့မှာ ကြေကွဲ
စရာ ယာဉ်တိုက်မှုတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အသက် ၇၀ လောက်
အဘိုးက မြေးငယ်ကလေးကို စက်ဘီးပေါ်မှာ တင်ပြီး မဂ္ဂင်လမ်း
အတိုင်း ဖြည်းဖြည်းစီးနင်းသွားတယ်။ လူငယ်နှစ်ဦးက ဟွန်ဒါ
မော်တော်ဆိုင်ကယ် တစ်စီးစီနဲ့ ယှဉ်ပြီး ပြိုင်မောင်းလာကြတယ်။
တစ်စီးက အဘိုးအိုရဲ့ စက်ဘီးကို အရှိန်ပြင်းပြင်းနဲ့ ဝင်တိုက်
လိုက်လို့ ကလေးလွင့်စဉ်သွားတယ်။

အဘိုးက 'ဟဲ့ ... ကလေး ... ကလေး' လို့ အော်ရင်း ဒဏ်ရာ
နဲ့ ဆုံးသွားရှာတယ်။ ကလေးလည်း ဆုံးသွားပါတယ်။ အဲဒီ

နောက် အိမ်မှာ ‘ဟဲ့ ကလေး...ကလေး’ ဆိုတဲ့အော်သံကိုမကြာ
မကြာ ကြားကြရတယ်။

တောင်တန်းသာသနာပြုဆရာတော် ဦးဥတ္တမသာရ မော်
လမြိုင်ကို ကြွလာတော့ ဆရာတော်ကို လာပင့်လို့ အဲဒီအိမ်ကို
ဆရာတော်ကြွသွားတယ်။ ဆရာတော်အား သင်္ကန်းလှူပြီး အမျှ
ပေးဝေတယ်။ ဆရာတော်က မေတ္တာလည်း ပို့ပေးတယ်။ အဲဒီ
နောက်မှာ ‘ဟဲ့...ကလေး...ကလေး’ အော်သံကို မကြားကြရ
တော့ဘူး။

‘မြန်မာလူမျိုးတွေ သာသနာတော်နဲ့ ဆုံစည်းရတာ အင်မတန်
ကံကောင်းကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာမှာ မိုးရွာအောင်လဲ
လုပ်လို့ရတယ်။ မိုးစဲအောင်လဲ လုပ်လို့ရတယ်။ လေမုန်တိုင်း
ဖယ်ရှားသွားအောင်လဲ လုပ်လို့ရတယ်။ မီးမလောင်အောင်လဲ
တားလို့ရတယ်။ ပရိတ်ရေကို ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ အသုံးပြုကြ၊
ဘေးကင်းတယ်။ ဇွဲ ပါးသော ရောဂါတွေ ပျောက်တယ်။ ကင်
ဆာ ရောဂါလဲ ပျောက်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ မေတ္တာပို့ပေးနေပါ
တယ်။ ဒကာ ဒကာမကြီးတို့ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ဘာဘေး
အန္တရာယ်မျှ မရှိစေရဘူး’

ဆရာတော်ဘုရားတို့ရဲ့ သီလဂုဏ် ပညာဂုဏ်တို့ဟာ အလွန်
အားကိုးလောက်ပေတယ်။

သာသနာတော်ကို သံဃာတော်က စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်း
ထားပါတယ်။ သံဃာအဖွဲ့အစည်းတည်မြဲနေသရွေ့ သာသနာ
တော်တည်တံ့နေပြီး သတ္တဝါများ ချမ်းသာကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

သံဃာရတနာကို ဦးထိပ်ပန်ဆင်ကြ...။

သံဃာဂုဏ်တော်ကို အမြဲနှလုံးသွင်းကြ...။

သံဃာတော်ရဲ့ကျေးဇူးဖြင့် မြတ်မြတ်တဲ့ဘဝကို ထူထောင်
ကြ...။

ဆရာ-ဒကာ ဆက်ဆံရေး

သံဃာတော်နဲ့ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများတို့ဟာ ကိုင်းကျွန်း
မှီ၊ ကျွန်းကိုင်းမှီဖြစ်နေကြတဲ့အတွက် အမြဲတစေ ဆက်ဆံနေကြ
ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆက်ဆံတဲ့အခါမှာ တပည့်လိမ္မာရင် ဆရာ
သက်သာပြီး တပည့်မလိမ္မာရင် ဆရာတော်များ အာပတ်သင့်ခံ
ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

မြောင်းမြမြို့ တိုက်သစ် ပဇ္ဇောတာရုံ စာသင်တိုက် အရှင်
ကုမာရရေးသားပြီး သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိတဲ့
'ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျကျင့်သုံးနေထိုင်နည်း' စာအုပ်ကို မှီငြမ်းပြီး
ဆရာ-ဒကာဆက်ဆံရေးအချို့ကို ရေးသားတင်ဆက်ပါမယ်။

ဥပမာ- မောင်လှမျိုးနဲ့ မခင်ဆွေတို့ မင်္ဂလာဆောင်ပြီးကြလို့
မင်္ဂလာဆွမ်းကျွေးလိုတယ်ဆိုပါတော့။ ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ လူ
တွေကို ကျွေးမွေးဧည့်ခံမှုမပြုမီ သံဃာတော်ကို အလျင် ကျွေး
မွေးလှူဒါန်းရမယ်၊ သီလခံယူရမယ်၊ တရားနာယူရမယ်။

အဲဒီတော့ တစ်ရက် နှစ်ရက် ကြိုတင်ပြီး သံဃာတော်ကို ပင့်
ဖိတ်ထားရမှာ ဖြစ်တယ်။ မောင်လှမျိုးက ဖခင် ဦးစိန်မောင်ထံ
မှာ ဩဝါဒခံယူပါတယ်။

'မင်း ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်သို့ သွားပြီး ဆရာတော် ဦး
နန္ဒိယကို ရိုရိုသေသေ ရှိခိုးကန်တော့ပါ။ ရှိခိုးကန်တော့တဲ့အခါ
နဖူးရယ် ဒူးနှစ်ဖက် လက်နှစ်ဖက်ရယ် ကြမ်းပြင်နဲ့ ထိနေရမယ်၊

ကြမ်းပြင်နဲ့ နဖူးထိနိုင်အောင် လက်နှစ်ဖက်ကို မစုထားနဲ့၊ ချထားရမယ်၊ ကန်တော့ပြီးရင် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင် လက်အုပ်ချပြီး လျှောက်ထားပါ။

‘အရှင်ဘုရား... နက်ဖြန် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁ ရက် နံနက် ၅ နာရီအရောက် တပည့်တော်တို့အိမ်သို့ သံဃာတော် ကိုးပါး ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြွတော်မူပါဘုရား၊ ကျန်တာတော့ ဆရာတော်အမိန့်ရှိတာကို မင်းက အဆင်ပြေအောင် ရေလိုက်ငါးလိုက် လျှောက်ထားပေါ့ကွာ’

မောင်လှမျိုးက ဇေတဝန်ကျောင်းသို့ သွားပြီး ဆရာတော်ကို လျှောက်ထားတယ်။

‘ဘာကိစ္စအတွက် ဆွမ်းကျွေးတာလဲကွဲ့’

‘တပည့်တော်တို့ရဲ့ မင်္ဂလာဆောင်ကိစ္စအတွက် ကျွေးတာပါ ဘုရား’

‘ဒါဖြင့်ရင် နံနက် ၅ နာရီသံဃာတော်များ ရောက်လာတဲ့ အခါ သီလယူ၊ တရားနာ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုများကို ဆက်ကပ်ပြီး ရေစက်ချနိုင်အောင် အဆင်သင့်လုပ်ထားကွဲ့၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုကပ် လှူတဲ့အခါမှာ သူများကို အကပ်မခိုင်းရဘူး၊ မင်းတို့အလှူရှင်များ ဖြစ်ကြတဲ့ သတို့သားနဲ့ သတို့သမီးတို့ကိုယ်တိုင် ကပ်ကြရမယ်၊ ဒါမှလဲ ကိုယ်ထိလက်ရောက် လှူဒါန်းတဲ့ သာဟတ္ထိက ကုသိုလ်ဖြစ်နိုင်မယ်’

‘တင်ပါ့ဘုရား’

နောက်နေ့ နံနက်မှာ သံဃာတော်များ ကြွရောက်လာတဲ့ အခါ သံဃာတော်ကို ခြေဆေးပေးပြီး ပုဆိုးတစ်ထည်နဲ့ ခြေသုတ်

မြတ်သံဃာ

၉၇

ပေးကြတယ်။ အသင့်ပြင်ထားတဲ့ ဆွမ်းဝိုင်းနှစ်ခုမှာ သံဃာများ
ထိုင်မိကြတဲ့အခါ ဆရာတော်က ဆွမ်းဝိုင်းကို ကြည့်တယ်။

‘မောင်လှမျိုးရေ...လာပါဦး၊ ဒါ နံနံပင်နဲ့ ငရုတ်သီးစိမ်းတွေ
မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘ဘုန်းကြီးတွေက ဒါကိုဒီအတိုင်းမစားကောင်းဘူးကွဲ့၊ ဘုန်း
ကြီးတွေဟာ စိုက်လို့ပျိုးလို့ရတဲ့ မျိုးစေ့ကစပြီး မြက်သစ်ပင်တွေ
ကို မခုတ်မဖြတ်ကောင်းဘူး၊ မဖျက်ဆီးကောင်းဘူး၊ ပြန်စိုက်လို့
ပေါက်ရှင်နိုင်တဲ့အပင်ဖြစ်စေ၊ စိုက်ပျိုးလို့ ပေါက်နိုင်တဲ့ အစေ့
ပါတဲ့ အသီးဖြစ်စေ၊ ဒါတွေကို ကပွဲပြီးမှ စားလို့ရတယ်၊ မင်းကပွဲ
တတ်ရဲ့လား’

‘ကပွဲပုံကို အမိန့်ရှိပါဘုရား’

‘ဘုန်းကြီးက ‘ကပွဲယံကရောဟိ’ လို့ ဆိုမယ်၊ မင်းက ‘ကပွဲယံ
ဘန္တေ’ လို့ ဆိုပြီး အဲဒီနံနံပင်နဲ့ ငရုတ်သီးစိမ်းတို့ကို လက်သည်း
နဲ့ ပေါက်အောင် ဆိတ်လိုက်ရမယ်၊ ဒါကပွဲတာပဲ’

‘မှန်ပါဘုရား’

‘ဒါဖြင့် လုပ်စမ်း၊ ကပွဲယံကရောဟိ’

‘ကပွဲယံဘန္တေပါဘုရား’

‘ကိုင်း...သွား...ဟိုဝိုင်းကိုလဲ လုပ်ပေးလိုက်ဦး’

ဆွမ်းဝိုင်းကြီးကို ဘယ်လိုဆက်ကပ်ရမလဲ

စားပွဲဝိုင်းကြီးနှင့် ပြင်ထားတဲ့ ဆွမ်းပွဲများကို လူနှစ်ဦး သုံးဦး
က စားပွဲကို မ၊ပြီး ကပ်လှူရန် ဟန်ပြင်နေကြတာကို မြင်တော့
ဆရာတော် အမိန့်ရှိတယ်။

‘မောင်လှမျိုးတို့ ခဏနေကြဦး၊ သံဃာတော်ကို ဆွမ်းဆက်ကပ်လှူဒါန်းတဲ့အခါ လိုက်နာရမယ့်စည်းကမ်းငါးချက်ရှိတယ်၊ ဒီစည်းကမ်းတွေက...

- (၁) ပေးလှူမယ့်လူက လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို ရှေးရှုယူလာရမယ်။
- (၂) ပေးလှူတဲ့လူက ခံယူရမယ့် ရဟန်းရဲ့ နှစ်တောင့်တစ်ထွာအတွင်းကို ဝင်ရောက်လာရမယ်။
- (၃) ပေးမယ့်ဝတ္ထုကလဲ အားအလတ်စား ရှိတဲ့လူ ကိုင်မြှောက်နိုင်တဲ့ ဝတ္ထုဖြစ်စေရမယ်။
- (၄) ပေးလှူသူက ကိုယ်နဲ့ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်နဲ့စပ်နေတဲ့ ခွက်စသည်နဲ့ဖြစ်စေ၊ ပစ်လွှင့်လိုဖြစ်စေ ဒီသုံးမျိုးထဲက တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ ပေးလှူရမယ်။
- (၅) ခံယူတဲ့ရဟန်းက ကိုယ်နဲ့ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်နဲ့စပ်နေတဲ့ ဇွန်းစသည်နဲ့ဖြစ်စေ ဒီနှစ်မျိုးထဲက တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ ခံယူရမယ်။

‘ဒီတော့ မင်းတို့စဉ်းစားကြည့်ပေါ့၊ မင်းတို့ပြင်ထားတဲ့ဆွမ်း ဝိုင်းကြီးက အားအလတ်စားရှိတဲ့လူ ကိုင်မြှောက်လိုနိုင်ပါ့မလား’

‘မမြှောက်နိုင်ပါဘူးဘုရား၊ နှစ်ယောက်တောင် အတော်မ၊ ယူရပါတယ်’

‘အေး... ဒီလိုကြီးတဲ့ ဆွမ်းဝိုင်းကို နှစ်ယောက် သုံးယောက် မ၊ပြီး မဆက်ကပ်ရဘူး၊ တစ်ခွက်ချင်းပဲ ဆက်ကပ်ကြပါ’

ရဟန်းတော်များက ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေတဲ့အခါ မောင်လှမျိုးက ဟင်းလိုက်ပေးတယ်။ တစ်ကြိမ်မှာ ဇွန်းကို ပြန်အရပ်မှာ

ဟင်းစက်တစ်စက်က ဘေးဟင်းခွက်တစ်ခွက်ပေါ် ကျသွားတယ်။ အဲဒီဟင်းခွက်က အကပ်ပျက်သွားတဲ့အတွက် ဆရာတော် ပြန်အကပ်ခိုင်းပါတယ်။

ဆွမ်းကိစ္စပြီးစီးတဲ့အခါ ဆရာတော်က သီလပေးပြီး သတို့သား သတို့သမီးတို့ ကျင့်သုံးလိုက်နာဖို့ သိင်္ဂါလောဝါဒသုတ်လာ ကျင့်ဝတ်များနဲ့ ဥဂ္ဂဟသုတ်လာ ကျင့်ဝတ်များကို ခေတ်နဲ့ ဆီလျော်အောင် ဟောပြောပါတယ်။

ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ဖိတ်ကြားပုံ

မောင်လှမျိုးနဲ့ မခင်ဆွေတို့ဟာ အိမ်ထောင်တစ်ခုကို ထူထောင်ကြရမှာဖြစ်လို့ သံဃာတော်ရဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးဒါယကာ အဖြစ်ကိုလည်း ခံယူထားသင့်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ဦးစိန်မောင်က သားသမီးများကို ဩဝါဒပေးတယ်။

‘သားတို့ သမီးတို့က အိမ်ထောင်ရှင်တွေ ဖြစ်လာကြပြီဖြစ်လို့ ဆရာတော်နှင့်တကွ သံဃာတော်များကို ပစ္စည်းလေးပါး ဖိတ်ကြားထားရမယ်၊ ဖိတ်မထားရင် မင်းတို့လို ဆွေမျိုးမတော် စပ်တဲ့လူများဆီက သံဃာတော်များဟာ ရေကိုတောင်မှ တောင်းသောက်ကောင်းတာ မဟုတ်ဘူး’

‘ပစ္စည်းလေးပါး ဖိတ်ကြားတယ်ဆိုတာ ဘာကိုပြောတာလဲ၊ ဘယ်လိုဖိတ်ရတာလဲ’

‘ဆရာတော်ထံသွားပြီး မင်းတို့နှစ်ဦးလုံးက လက်အုပ်ချီပြီး လျှောက်ထားရမယ်၊ ‘တပည့်တော်များကို ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုတော်မူပါ၊ ဆရာတော်နဲ့ သံဃာတော်က အလိုရှိတဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးကို အလိုရှိတဲ့အခါ တပည့်

တော်များထံမှာ တောင်းခံတော်မူပါဘုရား၊ ကပ္ပိယဒါယကာ အဖြစ်လဲ အသိအမှတ်ပြုတော်မူပါဘုရား။’

‘အဲ... ‘ပစ္စည်းလေးပါးဒါယကာအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုတော်မူပါ’ ဒီလောက်ပဲ ပြောပြီး ‘အလိုရှိတဲ့ပစ္စည်းလေးပါးကို တပည့်တော်တို့ထံမှာ အလှူခံတော်မူပါ’ လို့ မလျှောက်ထားရင် အချို့သံဃာက အလှူမခံဘူးကွဲ့၊ သဘောပေါက်ရဲ့လား’

‘ပေါက်ပါတယ် ဖေဖေ’

‘ပြီးတော့ မင်းတို့ အိမ်ထောင်ဦးမှာ သံဃာများအတွက် ငွေလှူဒါန်းမယ်’ လို့ ရည်မှန်းထားတာတွေ ရှိသေးတယ် မဟုတ်လား။ သံဃာတော်လက်ထဲကို ငွေကို မပေးလှူကောင်းဘူး၊ စာအိတ်နဲ့ ထည့်ပြီးတော့လဲ မပေးလှူကောင်းဘူး၊ သပိတ်ထဲကိုလဲ မထည့်ကောင်းဘူး၊ ငွေကိုင်မိရင် သံဃာတော်မှာ အာပတ်သင့်တယ်၊ အာပတ်သင့်တယ်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားပညတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းသိက္ခာပုဒ်ကို မလိုက်နာတဲ့အတွက် အပြစ်သင့်တာပေါ့။

‘အပ်စပ်အောင် လှူတဲ့နည်းကို သိရဲ့လား၊ သံဃာတော်ကို ငွေကျပ် တစ်ထောင်လှူမယ်လို့ ရည်မှန်းထားတယ် ဆိုပါစို့၊ ဆရာတော်ကို ဒီလို လျှောက်ထားရမယ်။

‘အရှင်ဘုရား... တပည့်တော်မောင်လှမျိုးနဲ့ မခင်ဆွေတို့ထံမှာ ကျပ်တစ်ထောင်တန် ပစ္စည်းလေးပါးကို သံဃာတော်များအတွက် အလှူခံတော်မူပါ၊ ကပ္ပိယကိုသော်လဲ ညွှန်ပြတော်မူပါ၊ လုံခြုံရာအရပ်ကိုသော်လဲ ညွှန်ပြတော်မူပါ’ အဲသလို လျှောက်ထားပေါ့။

‘ဒါမှမဟုတ် ငွေကျပ်တစ်ထောင်ကို ကပ္ပိယကို ပေးအပ်လှူဒါန်းထားပြီးတော့ ဆရာတော်ကို ဒီလိုလျှောက်ထားနိုင်ပါတယ်၊ ‘အရှင်ဘုရား... တပည့်တော် မောင်လှမျိုးနဲ့ မခင်ဆွေတို့ဟာ သံဃာတော်နဲ့ အပ်စပ်တဲ့ ကျပ်တစ်ထောင်တန် ပစ္စည်းလေးပါးကို ကပ္ပိယထံမှာ အပ်နှံလှူဒါန်းထားပါတယ်။ သံဃာတော်က အလိုရှိတဲ့ပစ္စည်းကို အလိုရှိတဲ့အချိန်မှာ ကပ္ပိယထံ အလှူခံတော်မူပါဘုရား’။ လျှောက်ထားပုံ လွဲချော်သွားရင် သံဃာတော် အတွက် မအပ်စပ်တော့ဘူး၊ ဆရာတော်ကလဲ လက်ခံမှာမဟုတ်ဘူး’

‘ကောင်းပါပြီ ဖေဖေ၊ ကျွန်တော်တို့ ယနေ့ ကျောင်းသို့သွားပြီး သံဃာတော်ကို ပစ္စည်းလေးပါးနဲ့ ဖိတ်ကြားပြီး ငွေကျပ်တစ်ထောင်ကို လှူဒါန်းပါမယ်’

မောင်လှမျိုးနဲ့ မခင်ဆွေတို့ဟာ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၂ ရက်နေ့မှာ ဇေတဝန်ကျောင်းသို့သွားပြီး သံဃာတော်ကို ငွေကျပ် ၁၀၀၀ လှူဒါန်းကြပါတယ်။

အမြတ်ဆုံးတရား ခြောက်ပါး

မောင်လှမျိုးနဲ့ မခင်ဆွေတို့ကို ကုသိုလ်တိုးပွားအောင် နှလုံးသွင်းတတ်ကြဖို့အတွက် ဆရာတော်တရားလက်ဆောင် ပေးချင်တယ်။

လောကမှာ အမြတ်ဆုံးတရား ခြောက်ပါးရှိတယ်။ ဘာတွေလဲဆိုရင်...

- (၁) အမြတ်ဆုံးအမြင်
- (၂) အမြတ်ဆုံးအကြား

- (၃) အမြတ်ဆုံး လာဘ်
- (၄) အမြတ်ဆုံး သင်ယူမှု
- (၅) အမြတ်ဆုံး လုပ်ကျွေးမှု
- (၆) အမြတ်ဆုံး အောက်မေ့မှုတို့ဖြစ်ကြပါတယ်။ တရားတစ်ခုစီကို ဆရာတော် ထပ်ရှင်းပြမယ်။

(၁) အမြတ်ဆုံးအမြင်ဆိုတာဘာလဲ။

ကိုယ့်အိမ်ရှေ့က ဆင်တွေမြင်းတွေ လူတွေ ရထားတွေ မော်တော်ကားတွေ ဖြတ်သန်းသွားကြတဲ့အခါ မကြည့်မိကြဘူးလား။ ရုပ်ရှင်တို့ ရုပ်မြင်သံကြားတို့ကို တမင်မကြည့်ဘူးလား။ အဲသလို ကြည့်လို့ မြင်ရခြင်းမျိုးဟာ ရွာသူရွာသားတို့ရဲ့အမြင်မျိုးသာဖြစ်တယ်။ ပုထုဇဉ်တို့ရဲ့အမြင်မျိုးသာ ဖြစ်တယ်။ မြတ်တဲ့အမြင်မျိုး အကျိုးစီးပွားနဲ့စပ်တဲ့အမြင်မျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဝဋ်ဆင်းရဲမှာငြီးငွေ့ဖို့ရန် ရာဂ စသည် ကင်းချုပ်ဖို့လည်း မဖြစ်ဘူး။ မဂ်ဉာဏ် ပိုလ်ဉာဏ်ကိုလည်း မရနိုင်ဘူး။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မျက်မှောက်မပြုနိုင်ဘူး။

အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ သဒ္ဓါတရား ပြည့်ဝကြတယ်။ ချစ်ခင်လေးစားတတ်ကြတယ်။ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲယုံကြည်တတ်ကြတယ်။ လွန်လွန်ကဲကဲ ကြည်ညိုတတ်ကြတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက စေတီပုထိုး ဘုရားဆင်းတုတော်တို့ကိုသော်လည်း သွားရောက်ဖူးမြင်တတ်တယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်သာဝကကိုသော်လည်း သွားရောက် ဖူးမြင်တတ်တယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဖူးမြင်ရခြင်းမျိုးဟာ အမြတ်ဆုံးအမြင် ဖြစ်ပေတယ်။

ဒီအမြင်မျိုးကသာ စိတ်စင်ကြယ်ရန်၊ စိုးရိမ်မှုနဲ့ ငိုကြွေးမှုတို့ကို ကျော်လွန်ရန်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲမှုနဲ့ စိတ်ဆင်းရဲမှုတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန်၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရဖို့ရန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့ရန် ဖြစ်နိုင်ပေတယ်။

(၂) အမြတ်ဆုံးအကြားဆိုတာ ဘာလဲ။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များဟာ သီချင်းသံ ဂီတသံ တူရိယာသံတွေကို နားထောင်တတ်ကြတယ်။ အတင်းအဖျင်းပြောဆိုနေကြတာကိုလည်း သွားရောက်နားထောင်တတ်ကြတယ်။ လွဲမှားတဲ့အယူနဲ့ လွဲမှားတဲ့အကျင့်ကို ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ တရားစကားကိုလည်း နားထောင်တတ်ကြတယ်။

ဒီလိုကြားနာရခြင်းမျိုးဟာ အောက်တန်းကျတယ်၊ မြတ်တဲ့ကြားနာရခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုကြားနာရတဲ့အတွက် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလည်း မရနိုင်ဘူး။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မျက်မှောက် မပြုနိုင်ဘူး။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ သဒ္ဓါတရား ပြည့်ဝကြတယ်၊ ချစ်ခင်လေးစားတတ်ကြတယ်၊ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်တတ်ကြတယ်၊ လွန်လွန်ကဲကဲ ကြည်ညိုတတ်ကြတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားစကားတော်ကို သွားရောက်ကြားနာတတ်တယ်၊ သံဃာတော်ရဲ့ တရားစကားကို သွားရောက်ကြားနာတတ်တယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ကြားနာရခြင်းမျိုးက အမြတ်ဆုံးအကြား ဖြစ်ပေတယ်။

ဒီလိုကြားနာရခြင်းမျိုးကသာ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေနိုင်တယ်၊ စိုးရိမ်၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို ကျော်လွန်နိုင်တယ်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်

ဆင်းရဲခြင်းတို့ကို ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ရပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုစေနိုင်တယ်။

(၃) အမြတ်ဆုံးလားဘိက ဘာလဲ။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များဟာ မယားဆိုတဲ့ လားဘိက၊ သားဆိုတဲ့ လားဘိက၊ ဥစ္စာဆိုတဲ့ လားဘိကတို့ကို ရတတ်ကြတယ်။ သာမန်လားဘိက ကိုလည်း ရတတ်ကြတယ်။ အယူလွဲမှားနေသူတို့အပေါ်မှာ ကြည်ညိုမှုဆိုတဲ့ လားဘိကကိုလည်း ရတတ်ကြတယ်။

ဒီလားဘိမျိုးဟာ အင်မတန်အောက်တန်းကျတယ်။ မြတ်တဲ့ လားဘိမျိုး မဟုတ်။ ဒီလားဘိမျိုးနဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလည်း မရနိုင်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မျက်မှောက်မပြုနိုင်ဘူး။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ သဒ္ဓါတရား အပြည့်အဝ ချစ်ခင်လေးစားမှုအပြည့်အဝနဲ့ ဘုရားရှင်အပေါ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်သားဝကအပေါ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ် ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားဆိုတဲ့ လားဘိကို ရတတ်ကြတယ်။ ဒီလိုလားဘိမျိုးကသာ အမြတ်ဆုံး လားဘိ ဖြစ်ပေတယ်။

ဒီလိုလားဘိရခြင်းမျိုးကသာ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေနိုင်တယ်။ စိုးရိမ်၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို ကျော်လွန်စေနိုင်တယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲစိတ်ဆင်းရဲတို့ကို ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ရပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုစေနိုင်တယ်။

(၄) အမြတ်ဆုံးသင်ယူမှုဆိုတာ ဘာလဲ။

အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ လက်သမားအတတ်၊ ပန်းပဲအတတ်၊ ပန်းထိမ်အတတ်၊ ပန်းရံအတတ်၊ ဂီတအနုပညာအတတ်၊ ကောင်-

ကောင်း ဆိုးဆိုး အတတ်အမျိုးမျိုးကို သင်ယူတတ်ကြတယ်။
အယူလွဲမှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ အကျင့်ကိုလည်း သင်ယူတတ်ကြ
တယ်။

ဒီသင်ယူခြင်းမျိုးတွေဟာ အောက်တန်းကျတယ်၊ မမြင့်မြတ်
ဘူး။ ဒီသင်ယူမှုမျိုးနဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို မရနိုင်ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်
ကို မျက်မှောက်မပြုနိုင်ဘူး။

အချို့သူများကတော့ သဒ္ဓါတရားအပြည့်အဝ ချစ်ခင် လေး
စားမှု အပြည့်အဝနဲ့ လွန်ကဲတဲ့သီလ (အဓိသီလ) ကို သင်ယူကြ
တယ်၊ လွန်ကဲတဲ့ သမာဓိ (အဓိစိတ္တ) ကိုလည်း သင်ယူကြတယ်၊
လွန်ကဲတဲ့ပညာ (အဓိပညာ) ကိုလည်း သင်ယူကြတယ်။ ဒီသင်
ယူခြင်းမျိုးကသာ အမြတ်ဆုံးသင်ယူမှုဖြစ်ပေတယ်။

ဒီသင်ယူခြင်းမျိုးကသာ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေနိုင်တယ်။ စိုး
ရိမ်၊ ငိုကြွေးခြင်းကို ကျော်လွန်စေနိုင်တယ်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်
ဆင်းရဲမှုတွေကို ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်တယ်၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို
ရပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုစေနိုင်တယ်။

(၅) အမြတ်ဆုံးလုပ်ကျွေးမှုဆိုတာ ဘာလဲ။

အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေးသူကြွယ်၊ သာမန်
လူတို့ကို လုပ်ကျွေးတတ်ကြတယ်၊ အယူလွဲမှားနေသူကိုလည်း
လုပ်ကျွေးတတ်ကြတယ်၊ ဒီလိုလုပ်ကျွေးခြင်းမျိုးဟာ အောက်
တန်းကျတယ်၊ မမွန်မြတ်ဘူး၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်
ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့ရာလည်း မဖြစ်ဘူး။

အချို့သူများကတော့ သဒ္ဓါတရား အပြည့်အဝ၊ ချစ်ခင် လေး
စားမှု အပြည့်အဝနဲ့ ဘုရားရှင်ကို လုပ်ကျွေးတယ်။ ဒါမှမဟုတ်

ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်သာဝကများကို လုပ်ကျွေးတယ်။ ဒီလို လုပ်
ကျွေးခြင်းမျိုးကသာ အမြတ်ဆုံးလုပ်ကျွေးခြင်းဖြစ်တယ်။

ဒီလိုလုပ်ကျွေးခြင်းမျိုးကသာ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေနိုင်တယ်။
စိုးရိမ်ငိုကြွေးမှုကို ကျော်လွန်စေနိုင်တယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု၊ စိတ်
ဆင်းရဲမှုတို့ကို ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့်
နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုစေနိုင်တယ်။

(၆) အမြတ်ဆုံးအောက်မေ့မှုဆိုတာ ဘာလဲ။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုံတစ်ယောက်က မယားရမှု၊ သားသမီးရမှု၊ ဥစ္စာ
ရမှုတို့ကို အောက်မေ့တတ်တယ်။ ကောင်းဆိုးနှစ်ဖြာ တစ်စုံ
တစ်ရာ ရမှုကိုလည်း အောက်မေ့တတ်တယ်။ လွဲလွဲမှားမှား ကျင့်
နေသူကိုလည်း အောက်မေ့တတ်တယ်။

ဒီလိုအောက်မေ့မှုမျိုးဟာ အောက်တန်းကျတဲ့ အောက်မေ့မှု
မျိုးဖြစ်တယ်။ မမွန်မြတ်ဘူး။ ဒီလိုအောက်မေ့မှုမျိုးနဲ့ မဂ်ဉာဏ်
ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလည်း မရနိုင်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မျက်မှောက်မပြု
နိုင်ဘူး။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကတော့ သဒ္ဓါတရားရှိတယ်၊
ချစ်ခင်လေးစားမှုလည်း ရှိတယ်၊ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်မှုလည်း
ရှိတယ်။ အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုလေးမြတ်မှုလည်း ရှိ
တယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မြတ်စွာဘုရားကို အဖန်တလဲလဲ အောက်
မေ့တတ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သာဝကများကိုလည်း
အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့တတ်တယ်။ ဒီလို အောက်မေ့မှုမျိုး
ဟာ အမြတ်ဆုံးအောက်မေ့မှုမျိုး ဖြစ်ပေတယ်။

ဒီလိုအောက်မေ့မှုမျိုးကသာ သတ္တဝါတွေကို စင်ကြယ်စေနိုင်

တယ်၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို ကျော်လွန်စေနိုင်တယ်။
ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲတွေကို ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ မဂ်
ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မျက်မှောက်ပြုနိုင်တယ်။

ကနေ့ မောင်လှမျိုးနဲ့ မခင်ဆွေတို့ဟာ ကျောင်းတော်သို့ လာ
ကြတဲ့အတွက် အမြတ်ဆုံးအမြင်ဆိုတဲ့ သံဃာတော်ကို ဖူးမြင်
ကြရတယ်။ အမြတ်ဆုံးအကြားဆိုတဲ့ သံဃာတော်ထံက တရား
စကားကို ကြားနာကြရတယ်။ အမြတ်ဆုံးလာဘ်ဆိုတဲ့ ရတနာ
သုံးပါးကို ကြည်ညိုတဲ့သဒ္ဓါတရားလည်း ဖြစ်ပွားကြပြီ။ အမြတ်
ဆုံးသင်ယူမှုဆိုတဲ့ မွန်မြတ်တဲ့ အကျင့်သီလစကားကိုလည်း သင်
ယူကြရပြီ။ အမြတ်ဆုံးလုပ်ကျွေးမှုဆိုတဲ့ သံဃာတော်ကို ပစ္စည်း
လေးပါးနဲ့ ထောက်ပံ့မှုကိုလည်း ပြုလုပ်ကြရပြီ။ အမြတ်ဆုံး
အောက်မေ့မှုဆိုတဲ့ ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာဂုဏ်တွေကို
လည်း အောက်မေ့ကြရပြီ။

ဒီလိုအမြတ်ဆုံးတရား ခြောက်ပါးစလုံးကို အပြည့်အဝ ရကြ
တဲ့အတွက် ပစ္စုပ္ပန်တမလွန် ချမ်းသာကြီးပွားခြင်းများနဲ့ ပြည့်စုံ
ကြရလိမ့်မယ်။ အမြတ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်ကို ရအောင် ဆက်လက်ကြိုး
စား အားထုတ်နိုင်ကြပါစေသော်။

သံဃာတော်ကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ခြင်းဟာ သင့်ရဲ့ကြီးပွား
တိုးတက်ရေးအစစ်အမှန်ဖြစ်တယ်။

သံဃာတော်ကို ကြည်ညိုဆည်းကပ်ရတဲ့ ကောင်းမှုကံ စေ
တနာကြောင့် ဆင်းရဲငြိမ်းရာအမှန်မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန် ထုတ်
ချောက် မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါစေသော်။

ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်

ဓမ္မလက်ဆောင်

အမြို့မြို့ အနယ်နယ်မှာ
ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ ရက်တိုသင်တန်း ပို့ချရင်း
ညဉ့်တရားပွဲများအဖြစ်
ဒေါက်တာမင်းတင်မွန် ဟောကြားခဲ့တဲ့
ဗုဒ္ဓ ဓမ္မအကြောင်းအရာများကို
စာရှုပရိသတ်တို့အား
ကိုယ်ပိုင်ရတနာစာစဉ်အဖြစ်
တင်ဆက်သွားပါတယ်

ဤစာအုပ်ဟာ ကိုယ်ပိုင်ရတနာ
အမှတ်(၃) ဖြစ်ပါတယ်။

အဘိဓမ္မာသင်တန်းနှင့် တရားပွဲများ ကျင်းပလိုလျှင်
ဖုန်း ၀၁-၂၈၆၆၁၀ သို့မဟုတ်
၀၉၈၀-၂၂၅၁၆ မှတစ်ဆင့်
ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်နှင့်
ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

ဒေါက်တာ မင်းတင်ဖွင့်၏ ဓမ္မရတနာစာအုပ်များ
ဤဓမ္မရတနာစာအုပ်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာလျှင်
ကြီးကျယ်သော ဓမ္မဿဝနာသိုလ်နှင့်
ကောင်းကျိုးချမ်းသာမင်္ဂလာအပြာဖြာကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

- ၁။ မြတ်ဗုဒ္ဓ - ဘုရားကို ဘာကြောင့် ကိုးကွယ်ထိုက်သလဲ။
- ၂။ မြတ်ဓမ္မ - တရားကျင့်သူကို တရားက ဘယ်လိုစောင့်ရှောက်မလဲ။
- ၃။ မြတ်သံဃာ - သံဃာတော်သည် ဘာကြောင့် အမြတ်ဆုံးရတနာ ဖြစ်သလဲ။
- ၄။ မြတ်သရဏဂုံ - ရတနာမြတ်သုံးပါး ကိုးကွယ်လျှင် အပါယ်မကျဘူး။
- ၅။ ဘဝအောင်မြင်ရေး - အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ပြန်ရိုက်ရသော စာအုပ်။
- ၆။ ဘဝလမ်းနှစ်သွယ် - သုဂတိအလင်းလမ်းနှင့် အပါယ်ဒုဂ္ဂတိလမ်း ဘယ်လိုလွမ်း?
- ၇။ ဘဝချမ်းသာရေး - ယခုဘဝ နောက်ဘဝ အကောင်းဆုံးချမ်းသာတွေက ဘာလဲ။
- ၈။ ဟားအောက်တောရမိတ်ဆက် - ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ သမထဝိပဿနာရှုနည်းက?
- ၉။ လိမ္မာယဉ်ကျေး တို့ရင်သွေး - ပြည်သူ့ရင်သွေးရတနာများ လိမ္မာရေးခြားကြဖို့။
- ၁၀။ မေတ္တာနှင့် သစ္စာ သရုပ်ဖော် - အလှဆုံးတရားနှင့် အမြတ်ဆုံးတရားတို့ကို လက်တွေ့ကျင့်ဖို့။

- ၁၁။ **မေတ္တာနှင့်သစ္စာအဖွင့်** - တစ်လောကလုံးကို အလှပုံးစေ၊
မြင့်မြတ်စေသော တရားနှစ်ပါး။
- ၁၂။ **တော်ကူးပိပဿနာဂုဏ်ထူးဆောင်** - ထူးဆန်းစွာ ရောဂါ
ပျောက်ခြင်းများ။
- ၁၃။ **ဆေးမကူဘဲ ငြိမ်းအေးနည်း** - ကျန်းမာချမ်းသာစွာ နေနိုင်
သည့် တရားရှုနည်း။
- ၁၄။ **မြတ်ဒါန** - တိုးတက်ကြီးပွားအောင် အကျိုးကြီးအောင် ဘယ်
လို လှူဒါန်းရမလဲ။
- ၁၅။ **မြတ်သီလ** - အလှဆုံးတန်ဆာ၊ အကောင်းဆုံး ကိုယ်ကျင့်
စာရိတ္တ၊ လိုတိုင်း ရစေ။
- ၁၆။ **မြတ်ဘာဝနာ** - အကျိုးအကြီးဆုံး အကောင်းဆုံး ဘဝနေ
နည်း ဘာဝနာရှုနည်းများ။
- ၁၇။ **ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအနှစ်ချုပ်** - လောကအကြောင်း ကောင်းစွာ
သိနားလည်စေတဲ့ ဗုဒ္ဓဒဿန၊ အဘိဓမ္မာ (ရိုးရိုးတန်း) စာမေးပွဲ
လက်စွဲ။
- ၁၈။ **ဘဝရည်မှန်းချက်နှင့် ဘဝလမ်းစဉ်** - The Aim and Way
of Life.
- ၁၉။ **ဗုဒ္ဓဘာသာစာရိတ္တနှင့် ကျင့်ဝတ်များ** - Buddhist Ethics
and Duties.
- ၂၀။ **ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် ခေတ်သစ်ဘဝ** - Buddhism in Modern Life.
- ၂၁။ **ဘဝကိစ္စနှင့် ဘဝပန်းတိုင်** - The Purpose and the
Goal of Life.
- ၂၂။ **သိပ္ပနယ်လွန် ဗုဒ္ဓဘာသာ** - The Supreme Science of
the Buddha.
- ၂၃။ **တော်ကူးဆရာတော် ဘဝဆည်းဆာနှင့် ကျင့်စဉ်တရား** -
တရားရှုခြင်းဖြင့် အားလုံးကို အနိုင်ရ။

- ၂၄။ ရှေးဘဝ နောက်ဘဝ သိပ္ပံနည်းကျအထောက်အထားများ -
အတိတ်ဘဝတွေကို ဘယ်လိုသိနိုင်သလဲ။
- ၂၅။ အမြတ်ဆုံးပန်းတိုင် ဧကန်ပိုင် (ပထမတွဲ) - ဗုဒ္ဓနည်းကျ မှန်
ကန် တိကျသော တရားရှုနည်း။
- ၂၆။ တက္ကသိုလ် အဘိဓမ္မာပေါင်းချုပ် - ဗုဒ္ဓဒဿန အဘိဓမ္မာကို
အရှင်းဆုံးတင်ပြထားသည့် စာအုပ်။
စာသင်သားများအား အဘိဓမ္မာ အထောက်အကူပြု။
- ၂၇။ The Essence of Buddha-Abhidhamma - ဗုဒ္ဓ
အဘိဓမ္မာကို အကောင်းဆုံး ရှင်းလင်းချက်။
- ၂၈။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ရင်ဆွေးကမ္ဘာ (အိတ်ဆောင်) - မူ၊ လယ်၊
ထက် စာရိတ္တပညာလက်စွဲ။
- ၂၉။ တော်ကူးကျင့်စဉ်တရား (အိတ်ဆောင်) - ဒုက္ခဝေဒနာကို
ကျော်လွှား၍ ငြိမ်းအေးမှုရယူနည်း။
- ၃၀။ ဖားအောက်တောရမိတ်ဆက် (အိတ်ဆောင်) - သမာဓိပြည့်မီ
အောင် ထူထောင်၍ ပရမတ်တရားများကို မြင်အောင် ဝိပဿနာ
ရှုနည်း။
- ၃၁။ မြတ်ဗုဒ္ဓ (အိတ်ဆောင်) - ဘုရားကို လေးစားကြည်ညိုလျှင်
မုချကြီးပွားတိုးတက်မည်။
- ၃၂။ အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး - သာ
သနာ့တံခွန် စံပြပုဂ္ဂိုလ်ထူး။
- ၃၃။ သောက၊ ဒေါသ၊ အတ္တ ဘဝအခက်အခဲဟူသမျှ ကျော်လွှား
အံ့ - How to Live without Fear and Worry (I).
- ၃၄။ ပျော်ရွှင်အောင်မြင်သော နေထိုင်နည်း - How to Live
without Fear and Worry (II).
- ၃၅။ ဓဇာတ်အမြင်နှင့် သိမှတ်စရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအကျဉ်း - Buddhism
in Nutshell.

၃၆။ **အမြတ်ဆုံးပန်းတိုင် စကန်ပိုင်** (ဒုတိယတွဲ) - ဗုဒ္ဓနည်းကျ မှန်ကန် တိကျသော ဝိပဿနာရှုနည်း။

၃၇။ **ဗုဒ္ဓစကားတော်** - The Word of the Buddha.

၃၈။ **ဘဝလွတ်မြောက်ရေးနှင့် အရိယာသစ္စာ** - The Noble Liberation and The Noble Truths.

၃၉။ **Good English** - အကောင်းဆုံးအင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါစာအုပ်။

၄၀။ **Good Letters** - အကောင်းဆုံးအင်္ဂလိပ်စာရေးနည်း။

၄၁။ **Good Essays** - အကောင်းဆုံးအင်္ဂလိပ်စာစီစာကုံးများ။

၄၂။ **Good Speaking** - အကောင်းဆုံးအင်္ဂလိပ်စကားပြောနည်း။

၄၃။ **Poket Best Speaking** - အိတ်ဆောင်အကောင်းဆုံးအင်္ဂလိပ်စကားပြော။

၄၄။ **Best Basic Speaking** - အကောင်းဆုံးအခြေခံအင်္ဂလိပ်စကားပြော။

၄၅။ **အင်္ဂလိပ်စာအလင်းပြ** (၁၀ တန်းသင်ရိုးသစ်) - **Standard Ten English (New Course)** - အကောင်းဆုံးဆရာကသင့်အား အနီးကပ်သင်ပြပေးပြီး ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တစ်အုပ်လုံးကို အသေးစိတ် ရှင်းပြ၊ သင်ပြ၊ ဖြေပြထားသည်။

တရားကို ပေးလှူခြင်းသည် အမြတ်ဆုံးအလှူဖြစ်သည်။

တရားအရသာသည် အမွန်မြတ်ဆုံးအရသာဖြစ်သည်။

တရားနှင့် မွေ့လျော်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးမွေ့လျော်ခြင်းဖြစ်သည်။

တရားကို သိပြီး လက်တွေ့ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့်

အမြတ်ဆုံးချမ်းသာကို ရယူနိုင်ကြပါစေ။